

Посібник із вивчення Біблії в Суботній школі
(жовтень, листопад, грудень 2022 року)

**НАДІЯ НА МАЙБУТНЄ:
біблійне вчення
про смерть і вічне життя**

Альберто Р. Тім

ЗМІСТ

Про смерть і вмирання: наша надія на майбутнє	2
Урок 1. Повстання в досконалому Всесвіті (24–30 вересня)	4
Урок 2. Смерть у грішному світі (1-7 жовтня)	13
Урок 3. Розуміння природи людини (8-14 жовтня)	22
Урок 4. Старозавітна надія на воскресіння (15-21 жовтня)	31
Урок 5. Воскресіння до смерті й воскресіння Христа (22-28 жовтня)	40
Урок 6. Він помер за нас (29 жовтня – 4 листопада)	49
Урок 7. Перемога Христа над смертю (5-11 листопада)	57
Урок 8. Новозавітна надія (12-18 листопада)	66
Урок 9. Суперечливі тексти (19-25 листопада)	75
Урок 10. Пекельний вогонь (26 листопада – 2 грудня)	84
Урок 11. Омана останнього часу (3-9 грудня)	93
Урок 12. Біблійний світогляд (10-16 грудня)	102
Урок 13. Судовий процес (17-23 грудня)	111
Урок 14. Усе нове (24-30 грудня)	120

ПРО СМЕРТЬ І ВМИРАННЯ: НАША НАДІЯ НА МАЙБУТНЄ

Бог створив людей, щоб вони могли насолоджуватися вічністю у близьких взаєминах з Ним і Його творінням. Однак ці взаємини були спотворені гріхом, який проник у небесні оселі (Ісаї 14:12–15; Єзек. 28:12–19; Об'явл. 12:7–12), і подальшим падінням Адама та Єви (Бут. 3:1–19; Римл. 5:12). На жаль, смерть почала панувати не лише над людством, а й над усією Землею. Сьогодні прояви смерті можна побачити в листі, що падає з дерев, у зів'ялих квітах, в агонії безвинних домашніх тварин і наших рідних, яких вона так жорстоко в нас забирає. Наш світ сповнений страждання та сліз.

Бажаючи кращої долі, люди вигадали безліч «райських куточків», де хотіли б жити. Наприклад, 1933 року англійський письменник Джеймс Хілтон випустив книгу «Втрачений горизонт», яку через кілька років екранізували з тією самою назвою. У фільмі відображена доля пасажирів літака. У ньому закінчилося пальне, і зрештою він врізався в засніжені Гімалаї. Під час катастрофи пілот гине, а тих небагатьох, хто вижив, місцеві тибетці витягають з-під уламків і потім супроводжують до райської долини Шангри-Ла. Ізольовані від зовнішнього світу, жителі цієї долини зростають у любові й мудрості, а їхнє майже вічне життя минає в гармонії та радості.

Звичайно, це лише фантастика.

Ми – смертні люди, тому нам потрібна впевненість у сьогоденні й надія на майбутнє. Як сказав швейцарський теолог Еміль Бруннер: «Як кисень для легень, так і надія для людського життя. Заберіть кисень – і настане смерть, відніміть надію – і все людство завмре, ніби йому не вистачало повітря. Через відчуття безглуздості й

безцілності існування з'являється відчай, що призводить до паралічу інтелектуальних і духовних сил. Як доля людського організму залежить від наповнення киснем, так і доля людства залежить від його запасу надії» (*Emil Brunner. Eternal Hope* (London: Lutterworth Press, 1954). P. 7). Справді, біблійна надія підтримує нас під час екзистенційних криз*, з якими ми стикаємося на шляху до вічності.

На відміну від вигаданої Шангри-Ла із «Втраченого горизонту», наша надія на вічне життя заснована не на «хитрих вигадках» (2 Петра 1:16), а на гідній довіри Божій обітниці про досконалий світ без сліз, болю та смерті (Об'явл. 21:1–5). Ця дорогоцінна обітниця надихнула апостольську Церкву, і багато християн протягом століть плекали її і покладалися на неї. Не втрачаючи своїх сил, ця обітниця надає сенсу й показує мету нашого нинішнього життя. Вона дозволяє нам упевнено дивитися в майбутнє. Вона запевняє нас: усі, кого ми любимо і хто помер у Христі, воскреснуть із мертвих, щоб успадкувати вічне життя.

У цьому Посібнику з вивчення Біблії ми розглянемо Велику боротьбу між добром і злом з погляду двох основних тем. Перша тема – походження й існування гріха та смерті. Друга тема – безперервна діяльність Бога, спрямована на розв'язання цих проблем і повернення світу до його початкового досконалого стану. Також особливу увагу ми приділимо питанню смертної природи людини й тому, як воскресіння Христа сприяє безсмертю. Ми не повинні боятися смерті, оскільки Христос помер за нас і переміг силу смерті. Адже ми маємо впевненість, що Він зберігає «ключі від смерті й від аду» (Об'явл. 1:18).

У поточному кварталі ми розглянемо болючі теми смерті через призму надії, запропонованої нам в Ісусові.

Альберто Р. Тімм, доктор філософії в Університеті Ендрюса, заступник директора організації Ellen G. White Estate, Inc., член Комітету Інституту біблійних досліджень (BRICOM) та Комітету Інституту геофізичних досліджень (GRICOM). Раніше був президентом Латиноамериканської адвентистської теологічної семінарії.

*Екзистенційна криза — стан тривоги, відчуття глибокого психологічного дискомфорту на запитання про сенс існування (прим. експерта).

УРОК 1 ПОВСТАННЯ В ДОСКОНАЛОМУ ВСЕСВІТІ

Біблійні тексти для дослідження:

**1 Івана 4:8, 16; 4:7–16; Єзек.
28:12–19; Ісаї 14:12–15; Об’явл. 12.**

Пам’ятний вірш:

**«Як спав ти з небес, о сину зірниці досвітньої,
ясна зоре, ти розбився об землю, погромнику
людів!» (Ісаї 14:12).**

Багато мислителів намагалося пояснити походження зла. Дехто припускає, що зло існувало завжди, адже, на їхню думку, добро можна оцінити лише у протиставленні зі злом. Інші вважають, що світ був створений досконалим,

але якось виникло зло. Наприклад, згідно з грецькою міфологією, зло з'явилося тоді, коли допитлива Пандора відкрила запечатаний ящик, з якого вилетіло все зло світу (проте цей міф не пояснює походження зла, нібито захованого в ящику).

Біблія навчає, що наш люблячий Бог усемогутній (1 Хронік 29:10, 11) і досконалий (Матв. 5:48). Усе, що Він робить, також має бути досконалим (П. Зак. 32:4), зокрема і створений Ним світ. Як у досконалomu світі могли виникнути зло та гріх? Буття 3 пояснює, що гріх, зло та смерть з'явилися в нашому світі через гріхопадіння Адама та Єви.

Проте така відповідь порушує іншу проблему. Адже ще до гріхопадіння зло вже існувало й виявило себе через «змія», який обманув Єву (Бут. 3:1–5). Отже, необхідно повернутися ще далі в часі, до гріхопадіння, щоб знайти витоки того зла, яке домінує в нашому світі й може зробити наше життя нещасливим.

Неділя, 25 вересня

ТВОРІННЯ – ПРОЯВ ЛЮБОВІ

Природа в її нинішньому стані несе двозначне послання,

у якому поєднуються добро та зло. На трояндовому кущі цвітуть прекрасні ароматні квіти, але також є гострі шипи, які ранять. Тукан може спочатку вразити своєю красою, а потім налякає, нападаючи на гнізда інших птахів і поїдаючи їхніх беззахисних пташенят. Навіть люди можуть раптово проявити доброту, а наступного разу виявляти злість, ненависть і навіть насильство. Не дивно, що в притчі про пшеницю й кукіль слуги запитують господаря поля: «Пане, хіба не добірне насіння ти сів на своєму полі? Звідки ж узявся кукіль?» (Матв. 13:27). І господар відповів: «Людина-ворог це зробила» (вірш 28). Бог

створив Усесвіт досконалим, але ворог опоганив його таємничим насінням гріха.

Прочитайте 1 Івана 4:8, 16. «Бог є любов». Що цей факт говорить нам про мотиви та природу Божої творчої діяльності?

«Бог є любов». Цей вислів свідчить принаймні про три основних факти. По-перше, за своєю природою любов не може існувати ізольовано, а має проявлятися (хіба існує любов, яка не виявляється?). Бог виражає Свою любов серед Трійці – між трьома Особами Божества – і завдяки взаєминам з усім творінням. По-друге, усе, що робить Господь, є проявом Його безумовної незмінної любові. Сюди належать Його творчі діяння, викупні дії і навіть виконання обвинувальних вироків. Справді, «любов Бога виявилася в Його справедливості не менше, ніж у Його милості. Справедливість – основа Його престолу та плід Його любові» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 762). По-третє, оскільки Бог є любов і всі Його діяння виражають любов, Він не може бути винуватцем існування гріха, який суперечить Його характеру.

Та чи справді Богові потрібно було творити Всесвіт? Зважаючи на Його суверенітет, можна було би відповісти «ні», адже створення Всесвіту було виявом Його свободи волі. Однак за Своєю люблячою природою Господь бажав створити Всесвіт і так виразити Свою любов. І – о диво! – Він створив такі форми життя, як-от людей, які здатні не лише відповідати на любов Бога, а й ділитися, виражати любов, і не тільки до Господа, а й до інших (Марка 12:30, 31).

Подивіться на створений світ. Як ви можете побачити в ньому відображення Божої любові, незважаючи на руйнівні наслідки гріха? Як ми можемо навчитися знаходити надію в проявах Божої любові, явленої у творінні?

Понеділок, 26
вересня

СВОБОДА ВОЛІ – ОСНОВА ЛЮБОВІ

Прочитайте 1 Івана 4:7–16. Що цей уривок говорить нам про свободу волі людини як умову для прояву й розвитку любові?

Штучні квіти можуть бути гарні, але вони не ростуть і не

цвітуть, як справжні. Роботи запрограмовані на те, щоб розмовляти й виконувати безліч завдань, однак у них немає ні життя, ні емоцій. Життя та свобода волі – необхідні умови для того, щоб отримувати любов, розвивати її і ділитися нею.

Отже, наш люблячий Бог створив ангелів (зокрема й Люцифера) і людей зі свободою робити свій вибір, зокрема й іти хибним шляхом. Інакше кажучи, Бог створив Усесвіт як досконале, гармонійне середовище, у якому Його творіння могло зростати в любові й мудрості.

У 1 Івана 4:7–16 апостол наголошує: «Бог є любов», і Він явив нам любов, пославши Свого Сина померти за наші гріхи. Ми виявляємо свою подяку за Його безмежну любов, люблячи Його й одне одного. Така любов, джерело якої в Богові, була б найбільш переконливим доказом того, що Господь перебуває в нас, а ми – у Ньому. Заклик виявляти Божу любов завдяки любові одне до одного має сенс тільки тоді, коли він адресований творінню, здатному зробити свій вибір – зрошувати й виявляти цю любов або

ж, навпаки, жити егоцентричним життям. Однак свободою вибору можна легко зловжити. Це сумний факт, прикладом якого є трагічний заколот Люцифера на Небесах.

Навіть усвідомлюючи важливість свободи волі, деякі люди все ж таки запитують: якщо Бог знав, що Люцифер повстане, навіщо Він створив його? Хіба створення Люцифера не покладає на Господа остаточної відповідальності за походження гріха? Це дуже складне запитання для роздумів, адже воно залежить від багатьох факторів, зокрема й від того, що означає слово «відповідальний». Походження та природа гріха – це таємниця, яку ніхто не може досягнути до кінця.

Та навіть створення Люцифера не зумовило існування гріха. Господь лише припустив можливість його існування, а потім, на хресті, узяв на Себе остаточне покарання за цей гріх, що дозволило Йому зрештою викоринити його. Зло приносить біль, але у своїх роздумах про це ніколи не можна забувати, що Сам Бог заплатив найвищу ціну за існування гріха та зла (Матв. 5:43–48; Римл. 5:6–11), і Він постраждав від них більше, ніж хтось із нас.

Свобода волі – священний Божий дар, який має серйозні наслідки не тільки для вас, а й для інших. Які важливі рішення ви приймете в найближчому майбутньому, використовуючи цей дар, і якими будуть наслідки вашого вибору?

Вівторок, 27
вересня

ТАЄМНИЧА НЕВДЯЧНІСТЬ

Прочитайте Єзек. 28:12–19. Що цей уривок повідомляє про загадкове походження гріха?

Більша частина книги Єзекіїля написана символічною мовою. У багатьох уривках конкретні суб'єкти й об'єкти (наприклад, люди, тварини, предмети) і місцеві події використано для представлення й опису ширших світових або історичних реалій. В уривку Єзек. 28:1–10 Господь говорить про царя Тира (сам Тир був квітучим давнім фінікійським портовим містом) як про багатого гордого правителя, який, будучи просто «людиною», називав себе богом і вважав, що сидить на Божому престолі.

Далі (вірші 12–19) ця історична реальність стає аналогією для опису падіння Люцифера в небесних оселях. Тому цар Тира, який був людиною, що жила «в серці морів» (вірші 2, 8), тепер символізує «помазаного Херувима», який мешкає «на святій горі Божій... посеред огнистого каміння» (вірш 14).

Найважливіше твердження всієї цієї розповіді міститься в тексті Єзек. 28:15: «Ти був бездоганним у своїх дорогах від дня твого створення, аж поки не знайшлася на тобі несправедливість». Отже, і це важливо, досконалість Люцифера включала можливість чинити неправильно, оскільки він як моральна істота володів свободою волі, частиною того, що означає бути досконалою розумною істотою.

Люцифер був створений досконалим, досконалою була і його здатність вільно вибирати. Однак, порушивши цю досконалість і зловживаючи свободою волі, він розбестився, вважаючи себе величнішим, ніж був насправді.

Незадоволений тим, яким Господь створив його і якими почестями обдарував, Люцифер перестав бути вдячним Богові й захотів отримати більше визнання, ніж заслуговував насправді. Як це могло статися з досконалою ангельською істотою, яка жила в досконалому Всесвіті, залишається загадкою.

«Гріх — загадкове явище, незрозуміле. Для його виникнення не було причини. Прагнення пояснити це означає шукати причину виникнення гріха, а це призвело б до його виправдання. Гріх з'явився в досконалому Всесвіті, що робить його непростимим» (*Ellen G. White. The Truth About Angels. P. 30*).

У 1 Сол. 5:18 Павло закликає нас дякувати за все. Як ці слова можуть допомогти нам подолати невдячність до Бога й жалість до себе, особливо в складні часи?

Середа, 28 вересня

ЦІНА ГОРДОСТІ

У Божому Слові можна побачити дві основних теми, протиставлених одна одній. Одна з них — тема Салима, гори Сіон,

Єрусалима й Нового Єрусалима, який уособлює Боже Царство. Інша — тема Вавилону, що символізує володіння сатани. Бог неодноразово закликав Свій народ вийти із язичницького Вавилону та служити Йому в Обітованому краї.

Наприклад, Аврам (пізніше Авраам) був покликаний вийти

з Ура Халдейського до Ханаанського краю (Бут. 11:31–12:9). Наприкінці свого довгого вигнання євреї покинули Вавилон і повернулися до Єрусалима (Ездри 2). І в книзі Об'явлення записаний Божий заклик до Його народу вийти з Вавилону останнього часу (14:8), щоб зрештою перебувати з Богом на горі Сіон і в Новому Єрусалимі (14:1; 21:1–3, 10).

Прочитайте Ісаї 14:12–15. Які далекосяжні наслідки для Всесвіту й нашого світу мала виявлена на Небесах гордість Люцифера?

У Біблії місто Вавилон символізує силу, протилежну Богові та Його Царству, а цар Вавилону (з особливим натяком на Навуходоносора) стає символом гордості й зарозумілості. Бог відкрив цареві Навуходоносору, що Вавилон – лише золота голова великого боввана, який символізує імперії, що змінюють одна одну (Дан. 2:37, 38). Кинувши виклик Божому об'явленню, цар наказав зробити боввана із чистого золота (символ того, що його царство буде правити світом вічно) і навіть зажадав, щоб усі поклонялися йому (Дан. 3). Як і цар Тира (Єзек. 28:12–19), цар Вавилону також став символом Люцифера.

В Ісаї 14:3–11 зображено падіння гордовитого й жорстокого царя Вавилону. Потім події переміщуються з історичного царства до небесних осель, і ми бачимо, що такий самий гордий і зарозумілий дух призвів до падіння Люцифера (вірші 12–15). Грішний херувим планував поставити свій престол вище Божих зір та уподібнитися Всевишньому (вірші 13, 14). Це було початком ворожнечі, у якій егоїзм і суперництво Люцифера кинули виклик безкорисливій любові й самовідданому правлінню Бога. Ворог не побоявся виставити Бога таким, яким був сам диявол, і поширити свою брехню серед інших ангелів. Ось де криється таємниця появи зла у Всесвіті.

Чому так легко пишатися та хвалитися своїми досягненнями і становищем? Як зосередженість на Голгофі захищає нас від потрапляння до цієї пастки?

Четвер, 29 вересня

ПОШИРЕННЯ НЕВІР'Я

Прочитайте Об'явл. 12. Як повстання проти Бога перейшло

з Небес на Землю?

Падіння Люцифера не було просто зіткненням суперечливих ідей. В Об'явл. 12 ідеться про те, що на Небі сталася війна між Люцифером з його ангелами та Христом і Його ангелами.

У цьому розділі Люцифер названий великим драконом, давнім змієм, дияволом і сатаною, обвинувачем наших братів (вірші 9, 10). Христос згадується як «Михаїл» (вірш 7), що означає «подібний до Бога».

Грунтуючись на згадці про архангела Михаїла (Юди 9), деякі тлумачі вважають, що Він лиш ангельська істота. Однак у книзі Даниїла наприкінці кожного видіння виступає Христос і Його вічне Царство: як камінь, що відірвався від гори без допомоги рук (2:34, 45); як Син Людський (7:13); як Вождь війська і Владика над владиками (8:11, 25) і як великий князь Михаїл (12:1). Отже, оскільки в Біблії Ангелом Господнім нерідко представлений Сам Господь (Вих. 3:1–6; Дії 7:30–33 та ін.), Михаїл також має бути Божественною Особою, тобто Самим Христом.

В Об'явл. 12 міститься загальний огляд безперервної боротьби, (1) що розпочалася на Небесах з повстання Люцифера і третини небесних ангелів, (2) досягла своєї кульмінації в рішучій перемозі Христа на хресті та (3) продовжується донині проти Божого Останку.

Розмірковуючи про початок цієї боротьби, Еллен Уайт пояснює: «Бог у Своїй великій милості довго терпів Люцифера. Він не позбавив його високого становища, коли той вперше виявив дух незадоволення, і навіть тоді, коли почав висувати свої безпідставні претензії перед вірними ангелами. Він ще довго залишався на Небесах. Йому знову

й знову пропонували прощення за умови, що він покається і підкориться» (Велика боротьба. С. 495).

Ми не знаємо, як довго тривала ця боротьба в небесних сферах. Незалежно від її інтенсивності й тривалості найважливішим її аспектом є те, що сатана і його ангели «не перемогли: не знайшлося для них більше місця на небі» (Об'явл. 12:8; див. також Луки 10:18). І проблема людства полягає в тому, що бунтівники були скинуті на Землю.

У чому ми можемо побачити реальність цієї боротьби на Землі? У чому наша єдина надія на перемогу над ворогом у цій битві?

П'ятниця, 30
вересня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е.Уайт «Патріархи і пророки», розділ «Чому було допущено гріх?» (С. 33-43); «Велика боротьба», розділ «Чому існують зло і страждання» (С. 492-504).

«Не було жодної надії на викуплення тих [сатани і його ангелів], які були свідками невимовної небесної слави й насолоджувалися нею, бачили неймовірну велич Бога і в присутності всієї цієї слави повстали проти Нього. Не було нових дивовижних проявів піднесеної сили Бога, які могли б справити на них таке саме глибоке враження, як ті, що вони вже бачили й відчули. Якщо вони змогли повстати в присутності невимовної слави, їх уже неможливо було переконати, помістивши в сприятливіші умови. Не існувало такої влади, ні більш значних висот і глибин нескінченної слави, які змогли

б подолати їхні заздрісні сумніви й бунтівне ремствування. Їхня провина та їхнє покарання мали бути пропорційні

їхнім високим привілеєм у небесних оселях» (*Ellen G. White. Confrontation. P. 21*).

«Від самого початку Бог і Христос знали про відступництво сатани й падіння людини через оманливу силу відступника. Бог не запланував існування гріха, натомість передбачив його виникнення й ужив заходів, щоб діяти відповідно до критичної ситуації. Наскільки ж сильною була Його любов до світу, що Він погодився віддати Свого Єдинородного Сина, “щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав життя вічне”» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 22).

Запитання для обговорення:

1. Чи несе Бог відповідальність за походження й існування зла в нашому світі?
2. Чому Голгофський подвиг Христа має найважливіше значення для розуміння походження зла?
3. Після стількох тисячоліть гріха та страждань у світі сатана має усвідомлювати трагічні наслідки свого повстання. Чому ж він продовжує боротися проти Бога?
4. У Матв. 5:43–48 Христос говорить про безумовну любов Бога до всіх людей як про зразок для наших стосунків. Як ви можете точніше відобразити цей зразок у своїй сім’ї та церкві?
5. Апостол Петро попереджає нас про те, що «диявол – ходить і ричить, мов лев, шукаючи, кого б поглинути» (1 Петра 5:8). Прочитайте також Ефес. 6:10–20. Як ми можемо «протистояти підступності диявола» (Ефес. 6:11)?

УРОК 2 СМЕРТЬ У ГРІШНОМУ СВІТІ 1-7 ЖОВТНЯ

Біблійні тексти для дослідження:

**Бут. 2:16, 17; 3:1–7; Івана 5:28,
29; Римл. 5:12; 2 Кор. 5:21.**

Пам'ятний вірш:

**«Бо як через одну людину гріх увійшов у світ, а з
гріхом і смерть, так у всіх людей увійшла смерть,
тому що всі згрішили» (Римл. 5:12).**

Христос був Божественним Посередником, через Якого Бог створив Усесвіт і Землю (Івана 1:1–3, 10; Колос. 1:16; Євр. 1:2). Та коли Бог Отець виявив таку особливу честь Христові

й оголосив, що Вони разом створять цей світ, «Люцифер був сповнений ревності і заздрощів до Ісуса Христа» (Е. Уайт. Історія викуплення. С. 14) і склав змову проти Нього.

Вигнаний із Небес, сатана вирішив «зруйнувати щастя Адама та Єви» на Землі, «знаючи, що це неодмінно засмутить усіх небожителів». Він уявляв: «Якщо йому вдасться оманути схилити їх до непослуху, Бог передбачить певний засіб, за допомогою якого вони зможуть бути прощені, і тоді в нього

й усіх бунтівних ангелів з'явиться нагода скористатися разом з людьми Божою милістю» (Там само. С. 27). Цілком усвідомлюючи стратегію сатани, Бог попередив Адама і Єву не піддаватися спокусі (Бут. 2:16, 17). Навіть коли світ був досконалим і бездоганим, для людей уже існували чіткі обмеження, яких вони мали дотримуватися.

Протягом цього тижня ми будемо розмірковувати про гріхопадіння Адама та Єви; про те, як гріх і смерть

захопили наш світ і як ще в Едемі Господь посіяв насіння надії для всього людства.

Неділя, 2

жовтня

СУПЕРЕЧЛИВІ ТВЕРДЖЕННЯ

Створений Господом світ був досконалий (Бут. 1:31).

Адам

і Єва нічого не знали про смерть. Пам'ятаючи про це, уявімо, як Бог прийшов до Едемського саду й попередив: «Із кожного дерева в Раю ти можеш їсти. Але з дерева знання добра й зла – не їж від нього, бо в день їди твоєї від нього ти напевно помреш!» (Бут. 2:16, 17).

Як уривок Бут. 2:16, 17 свідчить про реальність свободи волі в умовах Едему? Навіщо Бог попереджав би їх, якби вони не могли вільно вибирати?

Минув певний час після того, як перші люди отримали Боже попередження. Використавши змія як посередника, сатана влаштувався на гілках забороненого дерева в Едемі, які гнулися від тяжкості плодів. Єва побачила, як змії радісно їсть заборонений плід і не вмирає. «Він скуштував заборонений плід» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 54), і з ним нічого не сталося.

Прочитайте Бут. 3:1–4. Поставте себе на місце Єви. Чому слова змія могли здатися переконливими?

З погляду людської логіки аргумент змія звучав значно переконливіше, аніж Боже попередження. Адже в їхньому світі не було свідчень того, що гріх і смерть

узагалі існують. До того ж Єва бачила, що змії
скуштував заборонений плід
і насолоджувався ним. Чому ж Єва має стримуватися?
Наказ Бога здався їй таким обмежувальним і безглуздом.

На жаль, обираючи одне з двох суперечливих
тверджень, Єва проігнорувала три основних принципи: (1)
людський розум не завжди є найбезпечнішим способом
оцінки духовних питань; (2) Боже Слово може здаватися
нам нелогічним і безглуздом, але воно завжди істинне й
заслуговує на довіру;

(3) є те, що саме собою не є злом чи неправильним, однак
Бог вибрав це як випробування нашого послуху.

Ми повинні розуміти, що досвід Єви в Едемському саду
– непоодинокий випадок у часі. Щодня та щомиті нам
потрібно вибирати між Божим Словом (яке для багатьох
може бути непопулярним) і спокусливими закликами
навколишньої культури. Вибір, який ми робимо, матиме
наслідки для вічності.

**Як ясне вчення Біблії суперечить звичаям цього
світу?**

Понеділок, 3
жовтня

ОБМАНУТА ЗМІЄМ

**Прочитайте Бут. 3:1–7. Якими критеріями
керувалася Єва, обираючи між словом Бога та
словом змія?**

Третій розділ книги Буття містить один із яскравих
прикладів психології спокуси. Бог попередив Адама та
Єву: якщо вони скуштують заборонений плід, то неодмінно
помруть (Бут. 2:16, 17). Використавши змія як

посередника, сатана застосував кілька прийомів риторики, аби змусити Єву згрішити.

По-перше, він узагальнив конкретну заборону Бога. Сатана запитав жінку: «Чи Бог наказав: Не їжте з усякого дерева раю?» (Бут. 3:1). Єва заперечила, що заборона стосується лише одного конкретного дерева і що вони помруть, якщо з'їдять плід цього дерева або торкнуться його.

Потім сатана спростував Божу заяву. Він категорично заявив:

«Умерти – не вмерете!» (вірш 4).

І, нарешті, сатана звинуватив Бога в навмисному приховуванні важливих знань від неї та її чоловіка. Ошуканець сказав: «Бо відає Бог, що дня того, коли будете з нього ви їсти, ваші очі розкриються, і станете ви, немов Боги, знаючи добро й зло» (вірш 5).

Цікавість Єви привела її на зачаровану територію сатани. Там їй довелося робити вибір: або залишитися вірною стримувальному наказу Бога, або прийняти спокусливі вмовляння сатани. Сумніваючись у слові Бога, вона керувалася власними почуттями (це метод особистого спостереження), аби вибрати між двома твердженнями, які суперечили одне одному.

По-перше, Єва побачила, що «дерево добре на їжу». По-друге, з естетичного погляду воно «принадне для очей». По-третє, з огляду на логічний аналіз, це було «пожадане дерево, щоб набути знання». Тому Єва вирішила, що має причини прислухатися до слів змія та спробувати плід забороненого дерева. На жаль, саме це вона й зробила.

Деякі люди стверджують, що всі форми знання є прийнятними, доки ми «держимося доброго» (1 Сол. 5:21). Однак трагічний досвід Адама та Єви в Едемському саду показує, що знання саме собою може бути дуже згубним. Є те, про що нам краще не знати.

Як наведена вище історія показує, наскільки легко можна аргументувати й виправдати свій гріховний вибір?

Вівторок, 4
жовтня

«НЕ ВМРЕТЕ!»

Прочитайте Бут. 3:4. Якими різними способами цей обман повторювався протягом століть?

Одним із яскравих проявів цієї омани є віра в безсмертя душі. Це уявлення лягло в основу багатьох давніх релігій і філософій. У Стародавньому Єгипті воно стало причиною практик муміфікації та створення намогильних споруд, наприклад, пірамід.

Ця теорія також стала одним з основних стовпів грецької філософії. Наприклад, у праці Платона «Держава» Сократ запитує Главкона: «Хіба ви не знаєте, що наша душа безсмертна й ніколи не загине?» В іншій праці Платона, «Федоні», Сократ міркує аналогічно, говорячи, що «душа безсмертна й нетлінна, і наші душі продовжуватимуть існувати і в Аїді». Ці філософські концепції сформували більшу частину західної культури й навіть після апостольського християнства. Проте насправді вони виникли значно раніше, ще в Едемському саду, їх створив сам сатана.

Спокушуючи Єву в Едемі, сатана запевнив її: «Не вмерете!» (Бут. 3:4). Цим рішучим твердженням ворог поставив власне слово вище за Боже Слово.

На відміну від учення про безсмертя душі, чого навчають наведені тексти і як їх можна

використовувати для протидії омані? Екл. 9:5-10; Івана 5:28, 29; Псал. 146:4; Матв. 10:28; 1 Кор. 15:51–58).

Сатанинська теорія природного безсмертя душі збереглася навіть у сучасному світі. Книги, фільми й телепрограми продовжують просувати ідею про те, що, помираючи, людина просто переходить до іншого стану свідомості. Як прикро, що цей сатанинський обман проголошує так багато християнських проповідників. Навіть наука не залишилася осторонь.

У Сполучених Штатах є фонд, який намагається створити особливу технологію, що, як заявляють його представники, дозволить нам встановлювати зв'язок із померлими. Померлі, на їхню думку, усе ще живі, але існують як ПМЛ – «пост-матеріальні люди». Оскільки ця омана така поширена, не дивно, що вона відіграватиме вирішальну роль в останніх подіях людської історії.

Як ця омана проявляється в нашій культурі? Чому ми маємо покладатися на Боже Слово, а не на свої почуття?

Середа, 5 жовтня

НАСЛІДКИ ГРІХА

Спираючись на тексти Бут. 3:7–19 й Римл. 5:12, скажіть, які були основні наслідки гріха?

Зачарована переконливими словами змія, Єва не передбачала далекосяжних наслідків того шляху, яким

пішла. Саме собою поїдання забороненого плоду не мало такого великого значення, як те, що він насправді представляв. Актом непослуху Єва порушила свою вірність Богові, а це означало, що віднині вона вірна сатані.

У третьому розділі книги Буття описано гріхопадіння Адама та Єви і представлені деякі з його найтрагічніших наслідків. На думку богословів, першу пару людей охопила теофобія (боязнь Бога), тому вони сховалися від Нього (вірш 8). З погляду психосоціальної поведінки вони відчували сором і почали звинувачувати одне одного (вірші 7, 9–13). З точки зору фізіології їм потрібно було працювати в поті лица, відчувати страждання й біль і зрештою померти (вірші 16–19). А з екологічного погляду всі земні творіння потрапили під вплив старіння та смерті (вірші 17, 18).

Едемський сад більше не був тим чудовим приємним місцем, яким його знали наші прабабки. «Коли Адам і його дружина зауважили у зів'ялій квітці й опалому листі перші ознаки смерті, вони сумували із цього приводу більше, ніж люди сьогодні тужать за своїми померлими. Смерть ніжних, тендітних квітів і справді викликала сум, але коли прекрасні дерева почали скидати зі себе листя, це повною мірою відкрило їм сувору істину про те, що смерть – це доля кожної живої істоти» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 62).

Адам і Єва не померли відразу, їхнє життя ще тривало, але того дня вони отримали свій смертний вирок. Господь сказав Адамові: «У поті свого лица ти їстимеш хліб, аж поки не вернешся в землю, бо з неї ти узятий. Бо ти порошок, – і до пороху вернешся» (Бут. 3:19). Гріхопадіння принесло трагічні наслідки всьому людству. Апостол Павло пояснює: «Бо як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом і смерть, так у всіх людей увійшла смерть, тому що всі згрішили» (Римл. 5:12).

Сумно й болісно, адже, як і все людство протягом усіх століть, ми також страждаємо від наслідків того, що сталося в Едемі. Наскільки ж вдячними ми повинні бути за те, що завдяки Ісусові й Голгофі маємо надію на вічне життя у світі, де більше ніколи не буде гріха!

Розмірковуючи про трагічний досвід Єви, якого висновку ми можемо дійти щодо наслідків наших гріховних учинків?

Четвер, 6 жовтня

ПЕРША ОБІТНИЦЯ ЄВАНГЕЛІЯ

Прочитайте Бут. 3:15, 21. Яка надія для всього людства міститься в цих текстах?

Третій розділ книги Буття описує жахливу трагедію, яка охопила світ після гріхопадіння. Усе змінилося – Адам і Єва побачили контраст між тим, яким був світ раніше та яким він став.

Однак серед їхнього розчарування й розпачу Бог дарував їм упевненість у сьогоденні й надію на майбутнє. Насамперед

в особливій Божій обітниці месіанської надії для людей зміїв почув свій смертний вирок. Господь промовив: «Я покладу ворожнечу між тобою й між жінкою, між насінням твоїм і насінням її. Воно зітре тобі голову, а ти будеш жалити його в п'яту» (Бут. 3:15).

Слово «ворожнеча» (євр. *ейва*) означає не лише тривалу вселенську боротьбу між добром і злом, а й особисту відразу до гріха, яка з милості Божої дарована людському розуму. За своєю природою ми – грішні істоти (Ефес. 2:1, 5), «раби гріха» (Римл. 6:20). Однак благодать, яку Христос

вносить у життя кожної людини, породжує в нас ворожнечу проти сатани. І саме ця «ворожнеча», цей Божественний дар з Едему, дозволяє нам прийняти Його спасенну благодать. Без такої благодаті й оновлювальної сили людство продовжувало б залишатися бранцем сатани, слугою, завжди готовим виконувати його накази.

Потім Господь використав жертвоприношення тварин, аби проілюструвати Свою обітницю про Прихід Месії (див. Бут. 3:21). «Коли Адам, згідно з особливим Божим повелінням, приніс жертву за гріх, це було для нього надзвичайно болісною церемонією. Своєю рукою він мав відібрати життя, котре міг дати тільки Бог, і принести жертву за гріх. Уперше в житті він став свідком смерті. Дивлячись на жертву, що стікала кров'ю, мучилася в передсмертній агонії, він мав вірою споглядати Сина Божого, прообразом Котрого була ця жертва Котрий мав померти як Жертва за людину» (Е. Уайт. Історія викуплення. С. 50).

Прочитайте 2 Кор. 5:21 та Євр. 9:28. Згідно із цими текстами, що вперше було відкрито нашим прабатькам в Едемі?

Адам і Єва покинули Едемський сад, знаючи, що рано чи пізно помруть (Бут. 3:19, 22–24). Однак вони вийшли із саду не оголені й не підперезані фіговим листям (вірш 7). Сам Бог зробив «Адамові та жінці його одягу шкуряну – і зодягнув їх» (вірш 21). Цей одяг символізував Його праведність (див. Зах. 3:1–5; Луки 15:22). Уже тоді в Едемі людству було відкрите Євангеліє.

П'ятниця, 7
жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Патріархи і пророки», розділи «Спокушення і падіння» (С. 52-62), «План викуплення» (с. 63-70); «Виховання та освіта», розділ «Пізнання добра і зла» (С. 23–27).

Останнім часом було проведено дослідження так званого досвіду клінічної смерті. Цей досвід полягає в тому, що люди «помирають» – їхні серця перестають битися, і вони перестають дихати. Однак потім вони повертаються до життя й діляться фантастичними історіями про перехід в інший світ і зустріч зі світлими духами. Дехто навіть говорить, що зустрів там своїх давно померлих родичів. Багато людей (навіть християн, які не розуміють істини про смерть) вважають, що ці історії є ще одним доказом теорії про безсмертя душі. Однак (і це має бути найсерйознішим попередженням) більшість тих, хто пережив цей досвід, стверджує: духовні істоти, яких вони зустріли між життям і смертю, говорили їм утішні, приємні слова про любов, мир і добро, але не сказали жодного слова про спасіння в Христі, про гріх і суд. Якщо цим людям було дано дізнатися смак потойбічного християнського життя, хіба вони не повинні були отримати хоча б мінімум базових біблійних істин? Крім того, учення згаданих духовних істот дуже нагадує догмати руху «Новий вік», і це пояснює, чому в багатьох випадках люди, які пережили клінічну смерть, стали менш схильні до християнства, ніж були до своєї «смерті». Ба більше, чому ніхто з християн, переконаних у тому, що їхні навколо смертні переживання були провісником християнського раю, перебуваючи там, ніколи нічого не чули про Христа, на відміну від сентиментальних промов у стилі «Нового віку»? Річ у тому, що ці люди були обмануті тим самим

обманщиком, який спокусив Єву в Едемі, причому за допомогою тієї самої неправди (див. Урок 11).

Запитання для обговорення:

1. Як досвід Адама та Єви показує, що Боже прощення не обов'язково скасовує всі наслідки гріха? Чому завжди потрібно пам'ятати про цю важливу істину?
2. Дерево пізнання добра і зла було «зачарованою територією» ворога для Адама та Єви. На які «зачаровані території» можемо потрапити ми?
3. Сатана намагається змусити Божий народ повірити, що «вимоги Христа не такі вже й суворі, як їм здалося, коли вони тільки повірили, і що, пристосовуючись до світу, вони зможуть справляти більший вплив на світських людей» (Е. Уайт. Свідчення для проповідників. С. 474). Що нам робити, щоб не потрапити в цю хитру пастку?

9-14 жовтня

УРОК 3 РОЗУМІННЯ ПРИРОДИ ЛЮДИНИ

Біблійні тексти для дослідження:

Бут. 1:24–27; 2:7, 19; Матв. 10:28;

Екл. 12:1–7; 1 Цар. 2:10; 22:40.

Пам'ятний вірш:

«І створив Господь Бог людину з пороку земного.

І дихання життя вдихнув у ніздрі її, – і стала людина живою душою» (Бут. 2:7).

Протистояння між Божими словами: «Напевно помреш!» (Бут. 2:16, 17) і хибною обіцянкою сатани: «Умерти – не вмерете!» (3:4) не обмежилось Едемським садом. Воно повторювалося протягом усієї історії.

Багато людей намагається узгодити слова сатани зі словами Бога. Для них попередження «напевно помреш!»

стосується тільки тілного фізичного тіла, а обіцянка «умерти – не вмерете!» – натяк на безсмертну душу чи дух.

Проте це хибний підхід. Наприклад, чи можна узгодити слова Бога й сатани, які суперечать одні одним? Чи існує нематеріальна душа або дух, які свідомо переживають смерть тіла? Було багато філософських і навіть наукових спроб відповісти на ці запитання. Утім, як християни, які покладаються на Боже Слово, ми повинні визнати, що тільки Всемогутній Бог, Який створив нас, знає нас досконало (див. Псал. 139). Отже, лише у Його Слові до нас, у Святому Письмі, ми можемо знайти відповіді на ці важливі запитання.

Цього тижня ми розглянемо, що Старий Завіт говорить про людську природу та стан людей після смерті.

Неділя, 9
жовтня

«ЖИВА ДУША»

Прочитайте Бут. 1:24–27; 2:7, 19. Які подібності й відмінності ви помічаєте в описі того, як Бог створив тварин і людей?

Згідно з Бут. 2:7, якою є біблійна формула природи людини?

У розповіді йдеться про те, що шостого дня творіння Господь Бог створив наземних тварин і перших людей, чоловіка

й жінку (Бут. 1:24–27). «І вчинив Господь Бог із землі всю польову звірину, і все птаство небесне» (2:19). Він також створив людину з пороку земного (див. вірш 7).

Хоч і тварини, і людина були створені із землі, створення людини відрізнялося від створення тварин. По-перше, Бог створив із пороку фізичне тіло людини, а потім «дихання життя вдихнув у ніздрі її, – і стала людина живою душею» (вірш 7). Вона була фізичною істотою до того, як стала живою. По-друге, Бог створив людей (як чоловіка, так і жінку) за образом і подобою Божою (1:26, 27).

У Бут. 2:7 пояснюється: вдихнувши «дихання життя» у фізичне тіло Адама, Бог перетворив його на живу істоту (євр. *нефеш хайя*), або буквально на «живу душу». Це означає, що кожен з нас не має душі, яка могла б існувати окремо від тіла. Кожен із нас – це жива істота, чи жива душа. Твердження, що ця «душа» є свідомою сутністю, яка може існувати окремо від людського тіла, є язичницькою, а не біблійною ідеєю. Розуміючи природу людини, як вона представлена в Божому Слові, ми можемо протистояти популярним уявленням про нематеріальну душу й уникнути всіх небезпечних помилок, що ґрунтуються на цих судженнях.

Жодна частина людського єства не може існувати як свідомий елемент, будучи відокремленою від людини загалом. Бог дивовижно створив нас, і нам не слід припускати те, що виходить за рамки пояснення цього конкретного питання в Біблії. Не тільки сама природа життя є загадкою (учені досі не можуть дійти єдиної думки про те, що означає бути живим). Ще загадковішою є природа свідомості. Як кілька грамів матеріальної тканини (клітин і гормонів) у нашому мозку створюють і зберігають таке нематеріальне, як думки й емоції? Навіть учені, які глибоко досліджують цю тему, визнають, що насправді це й досі невідомо.

Яке диво – життя! Чому важливо радіти дару не просто життя, а й вічного життя – ще більшому диву?

Понеділок, 10
жовтня

«ДУША, ЩО ГРІШИТЬ, – ВОНА ПОМРЕ»

Прочитайте Єзек. 18:4, 20 і Матв. 10:28. Як ці тексти можуть допомогти нам зрозуміти природу людської душі?

Людське життя в цьому гріховному світі тендітне й минуще (Ісаї 40:1–8). Ніщо, заражене гріхом, не може бути вічним за своєю природою. «Бо як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом і смерть, так у всіх людей увійшла смерть, тому що всі згрішили» (Римл. 5:12). Смерть – природний наслідок гріха, який впливає на все життя Землі.

З огляду на це є дві важливих біблійних концепції. По-перше, помирають і люди, і тварини. Як сказав цар Соломон: «Бо доля для людських синів і доля звірини – однакова доля для них: як оці помирають, так само вмирають і ті, і для всіх один подих, і нема над твариною вищости людям, – марнота-- бо все!.. Все до місця одного йде: все постало із пороху, і вернеться все знов до пороху...» (Екл. 3:19, 20).

Друга концепція полягає в тому, що фізична смерть людини означає припинення її існування як живої душі (івр. нефеш). У Бут. 2:16, 17 Бог попередив Адама та Єву: якщо вони колись згрішать, скуштувавши від дерева пізнання добра та зла, то помруть.

Повторюючи це попередження, Господь підкреслює цю думку в Єзек. 18:4, 20: «Душа, що грішить, – вона помре».

Це твердження має два основних значення. По-перше, оскільки всі люди є грішниками, ми перебуваємо в процесі неминучого старіння та смерті (Римл. 3:9–18, 23). Інше значення полягає

в тому, що ця біблійна концепція спростовує популярне уявлення про ймовірне безсмертя душі. Якщо душа безсмертна і після смерті залишається живою в іншому світі, то насправді ми не вмираємо, чи не так?

Біблійне розв'язання проблеми смерті – це не безтілесна душа, яка мігрує в рай, у чистилище або навіть у пекло. Біблійне рішення – це остаточне воскресіння тих, хто помер у Христі. Як сказав Ісус у Своїй проповіді про хліб життя: «Воля Мого Отця є та, щоб кожний, хто бачить Сина й вірить у Нього, мав вічне життя, – і Я воскрешу його останнього дня» (Івана 6:40).

Чому гарантія Другого приходу, підтверджена Першим приходом Христа, така важлива для всього, у що ми віримо? Яка надія була б у нас без обітниці щодо Його повернення?

Вівторок, 11
жовтня

«ДУХ ВЕРНЕТЬСЯ ЗНОВУ ДО БОГА»

Прочитайте Бут. 2:7 і Екл. 12:1–7. Який контраст ви бачите між цими двома біблійними уривками? Як вони можуть допомогти нам?

Біблія навчає, що сама людина – це душа (Бут. 2:7), і ця душа перестає існувати, коли помирає тіло (Єзек. 18:4, 20).

А як же «дух»? Хіба він не продовжує існувати в повній свідомості після смерті тіла? Багато християн вірять у це і

навіть намагаються виправдати свою думку, цитуючи текст Екл. 12:7: «І вернеться порошок у землю, як був, а дух вернеться знову до Бога, що дав був його». Однак це твердження не означає, що дух мертвих свідомо існує у присутності Бога.

Уривок Екл. 12:1–7 дуже драматично описує процес старіння, який завершується смертю. Вірш 7 говорить про смерть як про процес, зворотний процесу творіння, який згаданий

у Бут. 2:7. Там сказано, що шостого дня творіння «створив Господь Бог людину із пороку земного. І дихання життя вдихнув у ніздрі її, – і стала людина живою душею». Проте Екл. 12:7 повідомляє, що «вернеться порошок у землю, як був, а дух вернеться знову до Бога, що дав був його». Отже, дихання життя, яке Бог вдихнув у ніздрі Адама і яке Він також дав усім іншим людям, повертається до Бога як життєва енергія.

Необхідно пам'ятати, що в Екл. 12:7 описаний процес умирання всіх людей, незважаючи на те, праведні вони чи безбожні. Якщо духи всіх померлих залишаються в присутності Бога як свідомі істоти, то чи стосується це також беззаконників? Ця ідея не узгоджується із загальним ученням Святого Письма. Оскільки той самий процес умирання відбувається як з людьми, так і з тваринами (Екл. 3:19, 20), смерть є не що інше, як припинення їхнього існування як живих істот. Саме про це псалмист сказав: «Ховаєш обличчя Своє – то вони перелякані, забираєш їм духа – вмирають вони, та й вертаються до свого пороку» (Псал. 104:29).

Існує думка, що смерть – це просто частина життя. Однак чи правильно це? Смерть – протилежність життя, ворог життя. Яка велика надія міститься в словах: «Останній ворог, який буде знищений, – це смерть» (1 Кор. 15:26)?

Середа, 12
ЖОВТНЯ

«ПОМЕРЛІ НИЧОГО НЕ ЗНАЮТЬ»

**Прочитайте Йова 3:11–13; Псал. 114/115:25; 146:4;
Екл. 9:5,**

10. Що говорять наведені уривки про стан людини після смерті?

Деякі коментатори Біблії стверджують, що наведені вище

тексти написані поетичною мовою, тому їх не можна використовувати для визначення стану людини в момент смерті. Іноді біблійні тексти справді можуть бути двозначними, але із цими віршами все інакше. Вони написані зрозумілою мовою, а їхні ідеї цілковито узгоджуються із загальним ученням Старого Завіту щодо цього питання.

У третьому розділі книги Йова патріарх проклинає день свого народження через страждання, що випали на його долю (переживаючи такі жахливі моменти, хто не пошкодував би, що взагалі народився?). Він розуміє: якби помер при своєму народженні, то просто спав би та спочивав (вірші 11, 13).

Псалом 114/115 визначає місце, де перебувають мертві, як місце мовчання, бо «не мертві хвалитимуть Господа» (вірш 25). Хіба це схоже на те, що померлі, вірні та вдячні, перебувають на Небесах, поклоняючись Богові?

Згідно із псалмом 146, зі смертю припиняється вся розумова діяльність людини: «Вийде дух його – і він до своєї землі повертається, – того дня його задуми гинуть!» (вірш 4). Це ідеальний біблійний опис того, що відбувається після смерті.

А в розділі 9 книги Еклезіяста додано, що «померлі нічого не знають», а в могилі немає «ні роботи, ні роздуму, ані знання, ані мудрості!» (вірші 5, 10). Усі наведені тексти підтверджують біблійне вчення про те, що померлі нічого не усвідомлюють, не відчувають і не пам'ятають.

Біблійне вчення про несвідомий стан людини після смерті не має викликати у християн паніку. По-перше, не існує вічного палючого пекла або тимчасового чистилища, приготованого для тих, хто помер неспасеним. По-друге, на померлих у Христі попереду чекає дивовижна нагорода. Тому «для віруючого смерть не має особливого значення... Для християнина смерть – лише сон, мить мовчання й темряви. Життя сховане

з Христом у Богові, і “коли з'явиться Христос – ваше життя, тоді й ви з'явитеся з Ним у славі” (Колос. 3:4)» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 787).

Подумайте про померлих у Христі. На смертному ложі смерті вони заплющують очі й для них не має значення, пролежать вони в могилі 1500 років чи п'ять місяців. Наступне, що вони усвідомлять, – Другий прихід Христа. Хіба не можна сказати, що в якомусь сенсі померлі мають перевагу над живими?

Четвер, 13
ЖОВТНЯ

СПОЧИТИ З БАТЬКАМИ СВОЇМИ

Прочитайте Бут. 25:8; 1 Сам. 7:12; 1 Цар. 2:10; 22:40. Що ці тексти можуть додати до вашого розуміння смерті?

Старий Завіт висловлює ідеї про смерть і поховання різними способами. Один із них – уявлення про те, що

померлий приєднується до свого народу. Наприклад, про Авраама написано, що він «спочив та й умер... у старощах добрих, старий і нажившись. І він прилучився до своєї рідні» (Бут. 25:8). Аарон і Мойсей також «долучилися» до своєї рідні (П. Зак. 32:50).

Що відкриває про природу смерті факт, що і благочестиві, і безбожні царі після смерті потрапили в могилу – у те саме місце? 2 Цар. 24:6; 2 Хронік 32:33

Інший спосіб описати смерть – сказати, що померлий спочиває зі своїми предками. Про смерть царя Давида Біблія говорить: «І спочив Давид з батьками своїми, і був похований у Давидовім Місті» (1 Цар. 2:10). Той самий вислів вжито і щодо кількох інших єврейських царів, як вірних, так і невірних.

Тут можна назвати принаймні три значущих аспекти. По-перше, рано чи пізно настане час, коли нам треба буде відпочити від стомливої праці та страждань. По-друге, ми не перші й не єдині, хто йде цим небажаним для нас шляхом, адже наші предки вже пішли попереду нас. По-третє, будучи похованими поруч із ними, ми залишаємося разом навіть у несвідомому стані смерті. Для деяких сучасних індивідуалістичних культур цей факт може не мати великого сенсу, але в давнину це було дуже важливо.

Померлі у Христі можуть бути поховані поруч зі своїми близькими, але навіть у такому разі між ними немає спілкування. Вони залишатимуться непритомними до славного дня, коли пробудяться від глибокого сну, щоб возз'єднатися зі своїми близькими, які спочивали в Ісусові.

Уявімо, що мертві справді перебувають у свідомості та спостерігають за життям на Землі, особливо за

своїми близькими, які часто страждають через їхню смерть. Що б відчували ці померлі? Чому правда про те, що мертві перебувають у несвідомому стані, може бути втіхою для живих?

П'ятниця, 14

ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Велика боротьба», розділ «Таємниця безсмертя» (С. 531-550).

Якщо вам будь-коли робили операцію під загальним наркозом, ви маєте певне уявлення про те, що відбувається з мертвими. Та навіть під наркозом ваш мозок усе ще функціонує. Якщо уявити, що всі функції мозку повністю припиняються, можна трохи зрозуміти, яке це – бути мертвим. Коли смерть заплющує очі людини, наступне, що вона усвідомить, буде або Другий прихід Ісуса, або Його повернення після тисячолітнього царства (див. Об'явл. 20:7–15). А доти всі мертві, праведні й безбожні, сплять, і весь час очікування мине для них, як одна мить. Однак для тих, які залишилися живими, розлука з рідними, викликана смертю, тягнеться довго.

«Якби душі всіх людей зразу після їхньої смерті переходили на Небо, тоді ми більше прагнули б смерті, ніж життя. Чимало б людей покінчили б життя самогубством, керуючись такими міркуваннями. Коли люди пригнічені горем, клопотами й розчаруванням, їм не завдасть великих труднощів розірвати тонку нитку життя й опинитися в оселях вічного блаженства» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 539).

«Ніде у Святому Письмі ми не знаходимо такого твердження, що одразу ж після смерті праведні отримують свою нагороду, а нечестиві – покарання. Ні патріархи, ні пророки не залишили нам такого запевнення. Ні Христос,

ні Його апостоли не зробили жодного натяку на це. Біблія ясно навчає, що померлі не потрапляють одразу на Небеса. Про них розповідається, як про таких, що сплять до воскресіння (1 Сол. 4:14; Йова 14:10-12)» (Там само. С. 550).

Запитання для обговорення:

1. Як біблійне уявлення про цілісність людини (тобто вона залишається свідомою лише в єдності духу, душі й тіла) допомагає нам краще зрозуміти природу смерті?
2. У світі панує теорія (з незліченними розгалуженнями) про природне безсмертя душі. Чому наша вістка про стан мертвих є особливо важливою? Чому навіть серед християн зустрічається сильний опір біблійній доктрині про смертність душі, яка насправді є чудовим ученням?
3. Як розуміння стану мертвих захищає нас від того, що ми можемо «побачити»? Тобто чому ми не завжди можемо довіряти тому, що, як нам здається, ми бачимо на власні очі, особливо якщо це дух померлого родича?

УРОК 4 СТАРОЗАВІТНА НАДІЯ НА ВОСКРЕСІННЯ

15-21 жовтня

Біблійні тексти для дослідження:

Йова 19:25–27; 1 Тим. 6:16; Псал. 49; 71; Ісаї 26:14, 19; Дан. 12.

Пам'ятний вірш:

«Авраам, будучи випробовуваний вірою, привів Ісаака і, маючи обітницю, приносив у жертву єдинородного сина... Бо він зрозумів, що Бог

має силу воскресити з мертвих, тому й одержав його як прообраз» (Євр. 11:17, 19).

Надія старозавітних Божих дітей була заснована не на грецьких теоріях про природне безсмертя душі, а на біблійному вченні про воскресіння мертвих.

Та як може ожити вже неживе людське тіло, яке під час кремації перетворилося на попіл або знищене іншим способом? Як можна відновити того, хто помер сторіччя чи навіть тисячоліття тому?

Ці запитання змушують замислитися про таємницю життя. Ми живі й насолоджуємося життям, яке Бог милостиво дає нам щодня. Навіть не замислюючись про надприродне походження життя, ми знаємо, що на початку Бог силою Свого слова створив життя з неживого (Бут. 1; Псал. 33:6, 9). Господь зміг створити життя на Землі з нічого (давн. євр. *бара*; лат. *ex nihilo*), то чому ж ми сумніваємося в Його здатності відновити життя й особистість померлої людини?

Цього тижня ми розглянемо, як відкривалося знання про останнє воскресіння за часів Старого Завіту. Особливу увагу приділимо висловлюванням Йова, деяких псалмистів, пророків Ісаї та Даниїла.

Неділя, 16
жовтня

«Я БОГА ПОБАЧУ»

Прочитайте Йова 19:25–27 і порівняйте з Івана 1:18 та 1 Тим. 6:16. Коли і за яких обставин Йов очікував побачити Бога?

Життя несправедливе. Особливо це помітно через страждання праведників і процвітання безбожних (див.

Псал. 73:12–17; Мал. 3:14–18). Хоч Йов був «невинний та праведний, і він Бога боявся, а від злого втікав» (Йова 1:1), Господь дозволив сатані уразити його найжахливішими бідами. Фізично його тіло було зруйноване болісною хворобою (2:1–8). У матеріальному плані він утратив свою худобу й майно (1:13–17), а у своєму будинку – усіх слуг і навіть своїх дітей (1:16, 18). В емоційному плані він також страждав: друзі звинувачували його в тому, що він нерозкаяний грішник і заслужив горе (4:1–5:27; 8:1–22; 11:1–20 та ін.). Навіть його дружина заявила: «Ти ще міцно тримаєшся в невинності своїй? Прокляни Бога – і помреш!» (2:9).

Йов не усвідомлював, що став епіцентром прихованої боротьби світового масштабу – конфлікту між Богом і сатаною. Вражений цією боротьбою, Йов проклинає день, коли народився, і шкодує, що взагалі з'явився на світ (3:1–26). Проте його безумовна вірність Богові проявляється в словах: «Ось Він мене вб'є, і я надії не матиму, – але перед обличчям Його про дороги свої сперечатися буду!» (13:15). Навіть перед обличчям смерті він зберігав упевненість у тому, що останнє слово залишиться не за смертю. З твердою вірою він заявив: хоч і помре, останнього дня Викупитель відновить його, і він, Йов, у власному тілі побачить Бога (19:25–27). «Це безпомилковий проблиск ідеї воскресіння» (The SDA Bible Commentary. Vol. 3. P. 549).

Яка чудова надія під час такої трагедії! Оточений хворобами й болем, економічним крахом, закидами соціуму й емоційним занепадом, Йов усе ще міг очікувати настання того дня, коли воскресне з мертвих і побачить свого улюбленого Викупителя. Слова Йова про воскресіння були сповнені тієї самої впевненості, що й слова Марти століття потому: «Знаю, що воскресне у

воскресінні останнього дня» (Івана 11:24). Йов, як і Марта, тримався за цю обітницю завдяки своїй вірі. Хоч, на відміну від Йова, Марта незабаром отримала переконливий доказ своєї віри у воскресіння.

Як ми можемо навчитися довіряти Богові, навіть якщо життя здається жорстоким і несправедливим?

Понеділок, 17
ЖОВТНЯ

«ІЗ ВЛАДИ ШЕОЛУ»

Прочитайте псалом 49. Чому псалмист був такий упевнений у своєму остаточному воскресінні (вірш 16), на відміну від тих, хто загинув без цієї впевненості (вірші 6–14)?

У псалмі 49 ідеться про хибну впевненість нерозумних, які «на багатство своє покладають надію, і своїми достатками хваляться» (вірш 7), які «іменами своїми звуть землі» (вірш 12) і живуть тільки для того, щоби прославляти себе (вірш 19).. Вони поводяться й чинять так, ніби їхні будинки та слава існуватимуть вічно (вірш 11, 18).

Однак нерозумні забувають, що їхня слава зникне й вони уподібняться до худоби, яка гине (вірш 13). «Вони зійдуть в шеол, і смерть їх пасе, немов вівці, а праведники запанують над ними від рання; подоба їхня знищиться, шеол буде мешканням для них...» (вірш 15).

Як сказав Йов багато століть тому: «Я вийшов нагий із утроби матері своєї, і нагий повернусь туди, в землю!» (Йова 1:21; див. також 1 Тим. 6:7). Псалмист вказує, що і нерозумні, і мудрі помирають, залишаючи своє багатство іншим (Псал. 49:11). Проте між ними є різкий контраст.

З одного боку – нерозумний, який гине, хоч і намагається набути впевненості у своїх минутих придбаннях і досягненнях. А мудрі за обмеженнями короточасності людського життя та в'язницею могили бачать славу нагороду, яку приготував для них Господь (1 Петра 1:4). Маючи таке бачення, псалмист міг упевнено сказати: «Та визволить Бог мою душу із влади шеолу, бо Він мене візьме!» (Псал. 49:16).

Це твердження псалмиста відповідає надії Старого Завіту й не припускає, що душа негайно вирушить на Небеса в момент смерті. Псалмист просто говорить, що не залишиться назавжди в могилі. Прийде час, коли Бог звільнить його від смерті й забере в небесні оселі.

Тут знову виражена тверда впевненість у майбутньому воскресінні, яке дарує надію і сенс нинішньому існуванню. Тому мудрий отримає незрівнянно славішу вічну нагороду, ніж усе, що нерозумний міг би придбати за це коротке життя.

Чи стикалися ви з тими, хто недалекоглядно покладається на власні досягнення й багатство? Як зосередженість на Голгофському хресті може допомогти нам не стати жертвою тієї самої омани?

Вівторок, 18
жовтня

«З БЕЗОДЕНЬ ЗЕМЛІ»

Прочитайте псалом 71. Що мав на увазі псалмист, коли просив Бога витягти його «з безодень землі» (вірш 20)?

У псалмі 49 ми знайшли зворушливі слова про надію на воскресіння, на протизагугу хибній впевненості нерозумного,

який покладається на своє багатство. У псалмі 71 псалмист, оточений ворогами та брехливими обвинувачами, шукає при-хистку й надії в Бога (вірші 10, 11).

Під час випробувань псалмист знаходить утіху та впевненість у тому, що згадує, як Бог дбав про нього в минулому. По-перше, він розуміє, що Господь підтримував його з народження, навіть від утроби матері (вірш 6). Потім він визнає, що Бог навчав його від юнацтва (вірш 17).

З упевненістю, що Господь був його скелею і твердиною, псалмист благає: «Стань для мене за скелю мешкальну, куди міг би я завжди ховатись!» (вірш 3); «Не кидай мене на час старости, коли зменшиться сила моя, не лиши Ти мене» (вірш 9); «Не віддалюйся, Боже, від мене, Боже мій, – поспішися ж на поміч мені!» (вірш 12). І потім додає: «Ти мені показав був великі та люті нещастя, та знов Ти оживиш мене, і з безодень землі мене знову Ти витягнеш» (вірш 20).

Слова «з безодень землі» можна розуміти буквально, як натяк на майбутнє фізичне воскресіння псалмиста. Та, зважаючи на контекст, логічніше припустити, що йдеться про метафоричний опис стану глибокої депресії, ніби земля поглинула його (порівняйте з Псал. 88:6; 130:1). Тому можна сказати, що «це насамперед образний вислів, який також натякає на фізичне воскресіння» (Andrews Study Bible note on Ps. 71:20).

Важливо зрозуміти: у якій би ситуації ми не перебували, Бог поруч і піклується про нас. Зрештою, наша надія простягається за межі цього тимчасового життя в майбутнє життя – вічне життя, яке ми отримаємо в Ісусові, коли Він прийде й воскресить нас.

Усі ми переживали жахливі миті зневіри, коли Бог, здавалося, покинув нас. Як думки про минулі досвіди

з Ним можуть допомогти нам іти далі з вірою і надією?

Середа, 19

ЖОВТНЯ

«ПОМЕРЛІ ТВОЇ ОЖИВУТЬ»

Прочитайте Ісаї 26:14, 19. У чому різниця між тими, хто загине навіки (вірш 14; див. також Мал. 4:2), і тими, хто отримає вічне життя (вірш 19)?

Книга Ісаї показує різкий контраст між величчю Бога та слабкістю, уразливістю людини (див. Ісаї 40). Ми подібні до трави, яка засихає, і квітки, що в'яне, а Слово Боже повіки стоятиме (вірші 6–8). Однак, незважаючи на нашу гріховну природу, спасення Божа благодать доступна всім людям, зокрема язичникам, які укладають з Ним завіт і дотримуються суботи (Ісаї 56).

У книзі Ісаї тема надії на воскресіння значно розширюється. Якщо раніше про воскресіння згадувалося швидше з особистого погляду (Йова 19:25–27; Псал. 49:15; 71:20), то пророк Ісаї говорить про нього як від себе особисто, так і від громади віруючих, які уклали завіт з Богом (Ісаї 26:19).

У розділі 26 книги Ісаї протиставлено різні долі безбожних і праведних. З одного боку, безбожні залишаться мертвими й ніколи більше не воскреснуть, принаймні після «другої смерті» (Об'явл. 21:8). Вони будуть повністю знищені, і згадка про них зітреться назавжди (Ісаї 26:14). Цей уривок підтверджує вчення про те, що немає душ або духів, які вижили б, які залишилися б живими після смерті. Щодо остаточного знищення безбожних Господь сказав в іншому місці Біблії: вони

будуть повністю спалені, не залишиться «ні кореня, ані галузки» (Мал. 4:1).

З іншого боку, померлі праведники воскреснуть, щоб отримати благословенну нагороду. У розділі 25 своєї книги Ісаїя наголошує, що Господь Бог знищить смерть назавжди і «витре сльозу... із обличчя усякого» (вірш 8). У розділі 26 ми знаходимо слова: «Померлі твої оживуть, воскресне й моє мертве тіло, тому пробудіться й співайте, ви мешканці пороку, бо роса Твоя – це роса зцілень, і земля викине мертвих!» (вірш 19). Усі воскреслі праведники братимуть участь у радісній гостині, яку Господь приготує для всіх народів (Ісаї 25:6). Остаточне воскресіння збере разом усіх праведників різного віку, зокрема ваших близьких, які померли у Христі.

Уявіть, що в нас немає жодної надії, жодної впевненості, жодної причини думати, що наша смерть – це не кінець усього. А ще гірше знати, що всі, кого ми любимо, по-мруть, і незабаром буде так, ніби ми ніколи не існували й наше життя взагалі нічого не означало. Як ця доля контрастує з надією, яку ми маємо?

Четвер, 20 жовтня

ТІ, ЩО СПЛЯТЬ У ЗЕМНОМУ ПОРОСІ

Старий Завіт містить багато інформації про воскресіння мертвих. У наступних уроках ми будемо досліджувати, що про це говорить Новий Завіт. У старозавітних героїв була та сама надія на остаточне воскресіння, що й у нас. Марта, яка жила за часів Ісуса, мала саме цю надію (Івана 11:24). Безсумнівно, уже тоді євреї знали про воскресіння останніх днів, навіть якщо не всі вірили в це (див. Дії 23:8).

Прочитайте розділ 12 книги Даниїла. Яку надію на воскресіння містять слова цього великого пророка?

У Дан. 12:1 згадано про Михаїла, «великого князя», ідентифікація Якого викликає багато суперечок. Оскільки кожне з великих видінь у книзі Даниїла завершується появою Христа

і Його Царства, те саме має стосуватися і цього конкретного уривка. У книзі Даниїла є багато згадок про ту саму Божественну Істоту: «Вождь війська» (8:11), «Владика над владиками» (8:25), «Владика Месія» (9:25) і «Михаїл, великий князь» (12:1). Тому й Михаїла слід ідентифікувати як Христа.

Усі досі розглянуті нами уривки зі Старого Завіту (Йова 19:25–27; Псал. 49:15; 71:20; Ісаї 26:19) говорять про воскресіння праведників. Проте в Дан. 12 ідеться про воскресіння як праведних, так і безбожних. Коли повстане Михаїл, «багато хто з тих, що сплять у земному поросі, збудяться, одні на вічне життя, а одні на наруги, на вічну гидоту» (вірш 2).

Дух пророцтва повідомляє, що в цьому вірші йдеться про особливе воскресіння певних людей (як вірних, так і невірних) напередодні повернення Христа.

«Могили розкриються: «І багато з тих, що сплять у земному поросі, збудяться, одні на вічне життя, а одні на наруги, на вічну гидоту» (Дан. 12:2). І всі померлі, які повірили у Трьохангельську вістку, виходять з могил прославленими, щоб стати свідками Божого завіту миру з тими, які виконували Його Закон. Тоді воскреснуть і ті, “котрі прокололи Його” (Об’явл. 1:7), і ті, котрі знущалися з Нього в Його передсмертних муках, воскреснуть також злобні вороги Його правди і Його народу, щоб побачити Його в славі та стати свідками тих почестей, котрі будуть

виявлені вірним слухняним дітям Божим» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 637).

П'ятниця, 21

ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Пророки і царі», розділ «Видіння майбутньої слави» (С. 722-733).

Сучасна наука навчає, що вся матерія складається з атомів,

а ті – з менших частинок, кварків і лептонів, які вважають будівельними блоками всієї фізичної реальності. Якщо в основі фізичного світу лежать кварки й лептони, то хіба не може Бог, Який не тільки створив, а й підтримує цей світ, просто пере конфігурувати кварки й лептони, коли настане час воскресити нас? Висміюючи воскресіння, атеїст Бертран Рассел запитав, що відбувається з тими, кого з'їли канібали, адже їхні тіла тепер є частиною людоджерів, і хто що отримає при воскресінні? Та припустимо, що Господь просто візьме кварки й лептони, основні будівельні блоки існування, і на основі інформації, якою Він володіє про кожного з нас, реконструює нас із цих кварків і лептонів. Йому не потрібні початкові тіла, підійдуть найменші частки. Або Він може просто створити нові кварки й лептони і використовувати їх. Хай там що, Бог, Який створив Усесвіт, може відтворити і нас, що Він й обіцяє зробити при воскресінні мертвих.

«Життєдавець покличе Своїх викуплених при першому воскресінні, і до тієї переможної години, коли прозвучить остання труба й величезна армія здобуде вічну перемогу, кожен померлий святий буде збережений у безпеці, як дорогоцінний камінь, відомий Богові на ім'я. Силою Спасителя, Який перебував у них за життя, і завдяки тому, що вони були учасниками Божественної природи, вони

воскреснуть із мертвих» (*Ellen G. White Comments. The SDA Bible Commentary. Vol. 4. P. 1143*).

Запитання для обговорення:

1. У Всесвіті існує близько двох трильйонів галактик (хоч учені нещодавно змінили цю цифру), кожна з яких складається з десятків і сотень мільярдів зірок. У деяких із цих зірок є планети, що обертаються навколо них, як планети в нашій Сонячній системі обертаються навколо Сонця. А тепер подумайте про неймовірну силу Бога, Який не тільки створив усі ці зірки, а й підтримує їхнє існування та кожній дає ймення (Псал. 147:4). Як ця дивовижна реальність відкриває нам незбагненну могутність Бога? Чому Він напевне зможе здійснити навіть таке чудо, як воскресіння?
2. Розділ 11 Послання до євреїв описує віру й надію багатьох героїв віри стародавніх часів. Як цей розділ може збагатити наше розуміння надії, яка підтримувала старозавітних Божих дітей ще до воскресіння Ісуса?

**Урок 5 ВОСКРЕСІННЯ ДО СМЕРТІ
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТА 23-28 жовтня**

Біблійні тексти для дослідження:

**Юди 9; Луки 9:28–36; 1 Цар. 17:8-24; Луки 7:11–17;
Марка 5:35–43; Івана 11:1–44**

Пам'ятний вірш:

«Сказав їй Ісус: Я є воскресіння і життя; хто вірить у Мене, – хоч і помре, буде жити. І кожний, хто живе й вірить у Мене, – не помре повік. Чи віриш ти в це?» (Івана 11:25, 26).

Вивчені нами старозавітні тексти про воскресіння ґрунтувалися на особистих переконаннях героїв віри (Йова 19:25–27; Євр. 11:17–19; Псал. 49:15, 16; 71:20) і на обітницях майбутнього (Дан. 12:2, 13). Однак ми також маємо натхненні записи про випадки, коли люди справді воскресали з мертвих.

Перший чоловік, який воскрес на Землі, – Мойсей (Юди 9; Луки 9:28–36). У часи Ізраїльського царства також воскресли син удови із Сарепти (1 Цар. 17:8–24) і син шунамітянки (2 Цар. 4:18–37). Христос, перебуваючи в тілі на Землі, воскресив сина вдови з Наїна (Луки 7:11–17), дочку Яіра (Луки 8:40–56) і Лазаря (Івана 11). Силою Христа воскрешали й апостоли: Петро – Тавиту (Дії 9:36–41), Павло – юнака Євтиха (Дії 20:9, 10). За винятком Мойсея, усі згадані люди воскресли як смертні, які зрештою знову помруть. Ці випадки також підтверджують біблійне вчення про несвідомий стан мертвих (Йова 3:11–13; Псал. 114/115:25; 146:4; Еккл. 9:5, 10). У жодній із цих розповідей, як і в інших біблійних оповідях про воскресіння, немає згадки про ймовірний досвід загробного життя.

Цього тижня ми детальніше розглянемо воскресіння, які відбулися до смерті й воскресіння Христа.

Неділя, 23
ЖОВТНЯ

ВОСКРЕСІННЯ МОЙСЕЯ

Прочитайте Юди 9 і Луки 9:28–36. Які докази тілесного воскресіння Мойсея ви знайшли в цих текстах?

Деякі отці Грецької церкви Олександрії стверджували: коли Мойсей помер, було видно двох Мойсеїв: один був живий у душі, а інший – мертвий у тілі; один Мойсей вознісся на Небо з ангелами, інший був похований у землі (див. *Origen, Homilies on Joshua 2.1; Clement of Alexandria, Stromata 6.15*). Ця відмінність між вознесінням душі й похованням тіла може мати сенс для тих, хто вірить у грецьку концепцію безсмертної душі, проте в Біблії немає такого поняття. Текст Юди 9 підтверджує біблійне вчення про воскресіння тіла Мойсея, оскільки суперечка була «про тіло Мойсея», а не про душу.

У П. Зак. 34:5–7 ідеться про те, що Мойсей помер у віці 120 років, і Господь поховав його в затишному місці в долині Моавського краю. Однак Мойсей недовго залишався в могилі. «Уперше Христос зійшов, аби повернути життя померлому. Коли Князь життя та сяйливі ангели наблизилися до могили, сатана відчув тривогу за своє правління... Христос не став сперечатися із сатаною... Проте Божий Син усе це залишив Своему Отцеві, сказавши: «Хай Господь докорить тобі» (Юди 9)... Це... мало завжди слугувати запевненням у воскресінні. Сатана втратив здобич – померлий праведник житиме знову» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 478).

Явне свідчення про воскресіння Мойсея було дано під час преображення Христа. Мойсей з'явився на горі разом із

пророком Іллею, який вознісся, не побачивши смерті (2 Цар. 2:1–11). Мойсей та Ілля навіть розмовляли з Ісусом (див. Луки 9:28–36). «І ось, два мужі розмовляли з Ним: були то Мойсей та Ілля, котрі з'явилися у славі й говорили про відхід Його, який мав статися в Єрусалимі» (вірші 30, 31). Тут, безперечно, ідеться про тілесне з'явлення Мойсея – це доказ прийдешньої перемоги Христа над гріхом і смертю. Перед Ісусом з'явилися Мойсей та Ілля, а не їхні духи (адже Ілля не помер).

Мойсей не зміг увійти в земний Ханаан (П. Зак. 34:1–4), але був узятий до небесного Ханаану. Як цей факт підтверджує істину про те, що Бог «силою, яка діє в нас, може зробити значно більше всього, що ми просимо або думаємо» (Ефес. 3:20)?

Понеділок, 24
жовтня

ДВА ВИПАДКИ ЗІ СТАРОГО ЗАВІТУ

Прочитайте 1 Цар. 17:8–24 та 2 Цар. 4:18–37. Які подібності

й відмінності можна знайти в цих двох воскресіннях?

У розділі 11 Послання до євреїв ми читаємо, що вірою «жінки одержували своїх померлих через воскресіння» (вірш 35). Саме це сталося під час воскресінь з мертвих, які описані

у наведених вище текстах. Перше воскресіння (див. 1 Цар. 17:8–24) відбулося під час великого відступництва в Ізраїлі під впливом царя Ахава та його язичницької дружини Єзавелі. Коли сильна посуха спустошувала землю, Бог наказав Іллі піти до Сарепти, міста поза Ізраїлем. Там він зустрів бідну фінікійську вдову, яка збиралася приготувати

останню убогу їжу для себе та свого сина, а потім померти. Проте їхні життя були врятовані завдяки чуду – борошно й олія не закінчувалися до завершення посухи. Через деякий час син удови захворів і помер. У відчаї мати звернулася до Іллі, і він благав Господа. «І вислухав Господь голоса Іллі, і вернулася душа дитини в неї, – і вона ожила» (вірш 22).

Друге воскресіння (див. 2 Цар. 4:18–37) відбулося в Шунамі, невеликому селі на південь від гори Гільбоа. Єлисей допоміг бідній удові виплатити борги, чудом наповнивши безліч посудин олією (вірші 1–7). Пізніше в Шунамі він зустрів відому заміжню жінку, яка не мала дітей. Пророк сказав їй, що вона матиме сина, і все сталося, як і було передбачено. Дитина виросла і була здорова, але одного разу захворіла й померла. Жінка-шунамітянка зійшла на гору Кармел і попросила Єлисея піти з нею до померлого сина. Єлисей ревно молився до Господа, і дитина ожила.

У цих жінок було різне походження, але та сама спасенна віра. Фінікійська вдова прихистила пророка Ілля в надзвичайно важкий час, коли для нього не було безпечного місця в Ізраїлі. Жінка-шунамітянка та її чоловік підготували спеціальну кімнату, де пророк Єлисей міг зупинитися, проходячи через їхнє місто. Коли двоє дітей померли, їхні вірні матері звернулися до Божих пророків і з радістю побачили, як їхні діти ожили.

Це прекрасні історії, але скільки схожих випадків не закінчилося так само чудово? Що цей сумний факт говорить нам про те, наскільки важливим для нашої віри є воскресіння, обіцяне наприкінці часів?

СИН УДОВИ З НАЇНА

Біблія повідомляє, що Ісус «ходив, роблячи добро й оздоровлюючи всіх поневолених дияволом, тому що Бог був з Ним» (Дії 10:38). Усі Євангелія розповідають про Ісуса, Який слугував нужденним і стражденним душам, тому багато євреїв повірили, що Він був обіцяним Месією.

«Були такі селища, де в жодному будинку не було вже чути зітхань, стогону хворих, тому що Він, проходячи через них, зцілив усіх немічних. Діла Ісуса були доказом Його Божественного помазання. Любов, милосердя та співчуття виявлялися в кожному вчинку Його життя; Його серце переповнював глибокий жаль до людських синів. Він прийняв людську природу, щоб допомогти людям у всіх їхніх потребах. Нужденні та прості люди не боялися приходити до Нього. Малі діти горнулися до Ісуса. Вони охоче сиділи на колінах у Вчителя, вдивляючись в Його задумливі очі, що випромінювали любов» (Е. Уайт. Дорога до Христа. С. 11, 12).

Прочитайте Луки 7:11–17. У чому полягає важлива відмінність між цим воскресінням і згаданими в уроці вчора?

Під час Свого служіння в Галилеї Ісус зцілював хворих і виганяв демонів. Одного разу Він і Його послідовники наблизилися до воріт Наїна, через які проходила похоронна процесія. У відкритій труні лежав єдиний син удови, яка невтішно плакала. Сповнений співчуття до скорботної матері, Ісус сказав їй: «Не плач!» Потім, повернувшись до

померлого, наказав: «Юначе, кажу тобі: встань! Мертвий підвівся і почав говорити. Тож Ісус віддав його матері» (Луки 7:13–15). Присутність Ісуса змінила весь сценарій, і багато людей, свідків цього дива, зрозуміли не тільки те, що сталося щось надприродне, а й те, що серед них був Хтось особливий (вони називали Його «Великим пророком»).

І фінікійська вдова (1 Цар. 17:8–24), і жінка-шунамітянка (2 Цар. 4:18–37) просили допомоги в Іллі та Єлисея. Однак удові з Наїна допоміг Сам Христос, хоч вона навіть не просила про це. Це означає, що Бог піклується про нас, навіть коли ми не можемо або відчуваємо себе негідними просити Його про допомогу. Ісус побачив проблему й розв'язав її, що було властиве Йому протягом усього Його служіння.

Справжня релігія передбачає турботу про сиріт і вдів (Якова 1:27). Як ми можемо сьогодні послужити тим, хто страждає?

Середа, 26 жовтня

ДОНЬКА ЯІРА

Воскресіння, здійснені Ісусом до Його смерті та воскресіння, не обмежувалися якоюсь конкретною етнічною групою чи соціальним класом. Мойсей був найбільшим лідером Божого народу з тих, що будь-коли існували (П. Зак. 34:10–12). А бідна фінікійська вдова навіть не була ізраїльтянкою (1 Цар. 17:9). Жінка-шунамітянка посідала чільне місце у своїй громаді (2 Цар. 4:8), але також не була єврейкою. Удова з Наїна мала єдиного сина, від якого залежала (Луки 7:12). Проте Яір був начальником синагоги, імовірно, у Капернаумі (Марка 5:22). Незалежно від свого походження й соціального

статусу всі вони були благословенні життєдайною Божою силою.

Прочитайте Марка 5:21–24, 35–43. Що ми можемо дізнатися про смерть зі слів Христа: «Дитина не померла, а спить!» (вірш 39)?

Дванадцятирічна донька Яіра смертельно захворіла. Тому він прийшов до Ісуса та благав Його відвідати їхній дім і покласти на неї Свої руки, які дарують зцілення. Та перш ніж вони змогли дістатися туди, хтось уже приніс сумну вістку: «Донька твоя померла, навіщо ще турбувати Вчителя?» (вірш 35). Тоді Христос сказав засмученому батькові: «Не бійся, тільки вір!» (вірш 36). Тепер усе, що міг зробити батько, – цілковито довіритися Ісусові.

Підійшовши до дому, Господь сказав присутнім: «Чому ви метушитеся й плачете? Дитина не померла, а спить!» (вірш 39). Присутні посміялися з Нього, бо (1) вони знали, що дівчинка мертва, (2) і не розуміли значення Його слів. «Утішна метафора, за допомогою якої Христос зображував смерть як “сон”, здається, була Його улюбленим способом описати це переживання (Матв. 9:24; Луки 8:52, див. також Івана 11:11–15). Смерть – це сон, але настільки глибокий сон, що тільки великий Життєдавець може розбудити від нього, бо тільки Він має ключі від смерті (див. Об’явл. 1:18; пор. Івана 3:16; Римл. 6:23)» (Біблійний коментар АСД Т. 5. С. 609).

Після воскресіння дівчинки свідки того, що сталося, «жахнулися всі відразу від великого потрясіння» (Марка 5:42). Не дивно, адже вони вважали смерть остаточною і незворотною. Побачити щось подібне на власні очі – це, безперечно, дивовижний досвід, який перетворює життя.

Слова Ісуса «не бійся, тільки вір» (Марка 5:36) є значущими і для нас сьогодні. Як навчитися не боятися й вірити навіть у ситуаціях, коли ми зневірилися?

Четвер, 27
ЖОВТНЯ

ЛАЗАР

Прочитайте Івана 11:1–44. Як Ісус «прославився» через хворобу та смерть Лазаря (вірш 4)?

Тут Ісус також використовує метафору сну, говорячи про смерть. «Наш друг Лазар заснув, – піді розбудити його» (вірш 11). Деякі подумали, що Він говорить про буквальный сон (вірші 11–13), і тоді Ісус прямо сказав, що Він має на увазі: «Лазар помер» (вірші 12–14). Коли Ісус прибув до Витанії, Лазар був мертвий чотири дні, його тіло вже розкладалося (вірші 17, 39). Коли тіло розкладається настільки, що «чути запах», уже немає жодних сумнівів щодо смерті людини.

Коли Ісус сказав Марті: «Твій брат воскресне!» (вірш 23), вона підтвердила свою віру в остаточне воскресіння. Однак Христос заявив: «Я є воскресіння і життя; хто вірить у Мене, – хоч і помере, буде жити. І кожний, хто живе й вірить у Мене, – не помере повік. Чи віриш ти в це?» (вірші 25, 26). Далі Ісус додав: «Коли будеш вірити, – побачиш Божу славу» (вірш 40). Марта повірила й побачила Божу славу у воскресінні свого брата.

Біблія повідомляє, що життя було створене словом Господнім (Псал. 33:6) і за Його словом життя може бути відтворене, як у випадку з Лазарем. Після короткої молитви Ісус наказав: «Лазарю, вийди сюди!» (вірш 43). Тієї є миті люди, які зібралися, побачили життєдайну силу

Бога, ту саму силу, яка створила наш світ і яка наприкінці епохи покличе мертвих до життя при воскресінні.

Воскресивши Лазаря, Ісус довів, що має силу, яка перемагає смерть. Для нас, смертних істот, хіба може бути більший вияв Божої слави?

Прочитайте Івана 11:25, 26. У вірші 25 Ісус говорить про смерть віруючих, а в наступному – про віруючих, які не помруть повік. Яку істину виклав Ісус? Чому знання того, що смерть – це несвідомий сон, таке важливе для розуміння слів Христа? І чому Його слова дарують таку велику надію нам, засудженим до могили істотам?

П'ятниця, 28
ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Патріархи і пророки», розділ «Смерть Мойсея» (С. 469-480); «Пророки і царі», розділи «Голос суворого докору» (С. 129-142), «Пророк миру» (С. 235-243); «Бажання віків», розділи «Сотник» (С. 318, 319), «Дотик віри» (С. 342, 343), «Лазарю, вийди сюди!» (С. 524-536).

«У Христі є життя первинне, не запозичене, не похідне. «Хто має Сина, той має життя» (1 Івана 5:12). Божественність Христа – гарантія вічного життя для віруючого. «Хто вірить у Мене, – сказав Ісус, – хоч і помре, буде жити. І кожний, хто живе й вірить у Мене, – не помре повік. Чи віриш ти в це?» (Івана 11:25, 26). Христос дивиться в майбутнє – на Свій Другий прихід, коли померлі праведники воскреснуть нетлінними, а живі праведники будуть узяті на Небо, не побачивши смерті. Чудо, яке Христос бажав здійснити, воскресивши Лазаря з мертвих, символізуватиме

воскресіння всіх померлих праведників. Своїми словами й діями Він проголосив Себе Творцем воскресіння. Той, Хто незабаром Сам мав померти на хресті, стояв із ключами від смерті як Переможець могили, утверджуючи Своє право та владу давати вічне життя» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 530).

Запитання для обговорення:

1. Багато людей померло під час пророчого служіння Іллі та Єлисея, а також під час земного служіння Христа. Лише деякі воскресли (див. Луки 4:24–27). Подумайте про всіх мертвих, які воскресли в далекому минулому або воскреснуть напередодні Його Другого приходу. Чи існує між ними якась різниця?
2. Багато письменників протягом століть писали про марноту життя, яке завжди закінчується смертю. Ми всі помираємо разом з іншими живими істотами – курчатами, бобрами, устрицями тощо. Однак люди в певному сенсі перебувають у гіршому становищі, ніж тварини, оскільки знають, що помруть (Екл. 9:5). Тварини цього не розуміють. Чому тоді для нас така важлива обітниця про воскресіння?
3. Якщо вважати, що душа безсмертна і що померлі, особливо померлі праведники, після смерті продовжують жити на Небесах, то яка потреба у воскресінні наприкінці часу?
4. Якщо хтось зателефонує і запитас: «Марія тут?», – можна відповісти: «Так, але вона спить». Та якщо хтось зателефонує й запитас: «Марія тут?», – не можна відповісти: «Так, але вона мертва». Чому не можна так відповісти? Що це говорить нам про природу смерті?

Біблійні тексти для дослідження:**Об'явл. 13:8; Матв. 17:22, 23;****Марка 9:30–32; Івана 19:1–30;****Римл. 6:23; 1 Кор. 1:18–24.****Пам'ятний вірш:**

«Як Мойсей підняв змія в пустині, так має бути піднятий Син Людський, щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав вічне життя» (Івана 3:14, 15).

Люди кажуть, що не можна уникнути смерті й податків. Проте це не зовсім так. Людина може іноді уникнути податків, але не смерті. Її можна відкласти на кілька років, але рано чи пізно вона приходить. І оскільки ми знаємо, що всі померлі, як праведники, так і безбожні, спочатку опиняються в тому самому місці – могилі, наша надія на воскресіння має для нас найважливіше значення. Як сказав Павло, без цієї надії навіть «ті, які упокоїлися в Христі, загинули!» (1 Кор. 15:18) (ці слова звучали б досить дивно, якщо уявити, що померлі в Христі перебувають на Небі в присутності Бога).

Воскресіння Христа посідає центральне місце в нашій вірі, оскільки воно дає нам упевненість у нашому воскресінні. Та перш ніж Христос воскрес із мертвих, Йому довелося померти. Ось чому, страждаючи в Гетсиманії, чекаючи Своєї смерті, Він молився: «Нині душа Моя стривожена. І що Я скажу? Отче, спаси Мене від цієї години! Але ж задля цього Я і прийшов – на цю годину» (Івана 12:27). Цією «годиною» була Його хресна смерть.

Досліджуючи цей урок, ми зосередимо основну увагу на смерті Христа та її значенні для обітничі вічного життя.

ВІД ЗАСНУВАННЯ СВІТУ

**Прочитайте Об'явл. 13:8; Дії 2:23; 1 Петра 1:19, 20.
Чому сказано, що Христос був Агнцем, заколеним від
заснування світу?**

«Тож поклонилися йому всі мешканці землі, імена яких не записані в книзі життя Агнця, заколеного від заснування світу» (Об'явл. 13:8). Важливо, що Христос «заколений від заснування світу». Очевидно, цей вислів необхідно розуміти

в символічному сенсі (книга Об'явлення сповнена символів), адже Христос був розп'ятий лише через чотири тисячі років після створення Землі. Цей вірш свідчить, що План спасіння було розроблено ще до створення світу. І в центрі цього Плану була хресна смерть Ісуса, Агнця Божого.

Прочитайте Тита 1:2. Коли було затверджено План спасіння, в основі якого лежить смерть Христа?

«План нашого викуплення не був запізнілою відповіддю, він був створений не після гріхопадіння Адама. Цей план став «відкриттям тайни, яка споконвіку замовчувалася...» (Римл. 16:25). У ньому розкриті принципи, котрі споконвіку були основою Божого престолу» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 22).

Цей План уперше був відкритий Адаму та Єві в Едемському саду (Бут. 3:15, 21), і його прообразом слугувало кожне жертвоприношення протягом усього старозавітного періоду. Наприклад, випробовуючи віру Авраама, Бог замінив Ісаака бараном на цілопалення (Бут.

22:11–13). Ця заміна стала яскравим символом замісної природи викупної жертви Христа на хресті.

Отже, центральне місце у всьому Плані спасіння посідає замісна смерть Ісуса. Протягом століть жертвоприношення тварин були символом смерті Ісуса на хресті як «Агнця Божого, що на Себе бере гріх світу!» (Івана 1:29).

Жертвоприношення тварин жахливі й жорстокі. Тоді чому ці кровопролиття посідали центральне місце у Старому Завіті, символізуючи собою смерть Христа за нас і жахливу ціну, яку довелося заплатити за гріх?

Понеділок, 31
ЖОВТНЯ

ПЕРЕДМОВА ДО ГОЛГОФСЬКОГО ХРЕСТА

Як учні відреагували на слова Ісуса про Його страждання та смерть? Чого ми можемо навчитися з їхньої реакції

в контексті небезпеки неправильного розуміння Біблії? Матв. 16:21–23

Матв. 17:22, 23; Марка 9:30–32; Луки 9:44, 45

Луки 18:31–34

Ісус народився, щоби померти, і жив, аби померти.

Кожен

крок наближав Господа до великої викупної жертви на Голгофському хресті. Цілком усвідомлюючи Свою місію,

Він не дозволяв нікому й нічому відвернути Його від неї. Насправді «все Його життя було передмовою до Його смерті на хресті» (*Ellen G. White. Fundamentals of Christian Education. P. 382*).

Протягом останнього року Свого земного служіння Ісус все більш відкрито говорив учням про Свою майбутню смерть. Однак здавалося, що вони не могли й не хотіли прийняти реальність Його слів. Сповнені хибних уявлень про роль Месії, вони найменше очікували, що Він, Ісус, Месія, помре. Хибне богослов'я завдало учням додаткового болю та страждань.

Ще Никодиму Ісус сказав: «Як Мойсей підняв змія в пустині, так має бути піднятий Син Людський, щоб кожний, хто вірить у Нього, не загинув, але мав вічне життя» (Івана 3:14, 15). Перебуваючи в Кесарії Пилиповій, Христос сказав Своїм учням, «що Йому потрібно йти в Єрусалим та багато постраждати від старших, первосвящеників і книжників, бути вбитим і третього дня воскреснути» (Матв. 16:21). Проходячи через Галилею (Марка 9:30–32) і під час останньої подорожі до Єрусалима (Луки 18:31–34), Ісус знову заговорив з учнями про Свою смерть і воскресіння. Оскільки це не те, що учні хотіли почути, вони не слухали. Як легко ми можемо зробити те саме!

Люди й навіть обраний Богом народ мали хибні уявлення про Перший прихід Месії. Які сьогодні є помилкові уявлення про Другий прихід Ісуса?

Вівторок, 1
листопада

«ЗВЕРШИЛОСЯ!»

Прочитайте Івана 19:1–30. Яка важлива вістка міститься для нас у вигуку Ісуса: «Звершилося»?

Нарешті настала вирішальна мить для Христа, для людства та для всього Всесвіту. У глибокій агонії Він боровся проти сил темряви. Господь повільно пройшов через Гетсиманський сад, через Свої незаслужені страждання й зійшов на гору Голгофу. Злі ангели намагалися здолати Його. Доки Ісус висів на хресті, первосвященики, книжники та старійшини глузували з Нього: «Інших спасав, а Себе Самого не може спасти?! Він, Цар ізраїльський, нехай зійде тепер з хреста – і повіримо в Нього» (Матв. 27:42).

Чи міг Христос зійти з хреста та спастися? Так, міг, але не захотів. Його безумовна любов до всього людства, зокрема й до цих насмішників, не дозволила Йому здатися. «Насмішники були серед тих, кого Ісус хотів спасти; і Він не міг зійти з хреста і врятувати Себе, адже Його тримали не цвяхи, а Його воля спасти їх» (*Alfred Plummer. An Exegetical Commentary on the Gospel According to S. Matthew* (London: Elliot Stock, 1910). P. 397).

У хресних стражданнях Ісус переміг царство сатани, хоч саме він спровокував усі події, що призвели до хреста, зокрема й зраду Юди (Івана 6:70; 13:2, 27). «Хоч євангеліст і не намагається описати це, смерть Ісуса є водночас підступами сатани та вчинком, завдяки якому Христос здобув перемогу над сатаною» (*George E. Ladd. The Theory of the New Testament*, rev. ed. (Cambridge, UK; Lutterworth Press, 1994). P. 192).

Вигукнувши на хресті: «Звершилося!» (Івана 19:30), Христос мав на увазі не тільки те, що Його агонія добігла кінця, а й те, що Він виграв боротьбу вселенського масштабу проти сатани і його злих сил. «Усі Небеса святкували перемогу Спасителя. Сатана зазнав поразки і зрозумів, що втратив своє царство» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 758).

Тут видно дивовижний контраст: принижений Божий Син здобув для нас і для Всесвіту найбільшу й найславетнішу перемогу.

Подумайте про те, яким жахливим має бути гріх, що викупити його могла лише смерть Христа. Що ця істина говорить нам про те, наскільки наші діла є марними для досягнення заслуг перед Богом? Зрештою, хіба є хоч щось, що ми можемо додати до подвигу Христа заради нас? Поділіться своїми відповідями на уроці Суботньої школи.

Середа, 2
листопада

ВІН ПОМЕР ЗА НАС

Прочитайте Івана 3:14–18 та Римл. 6:23. Згідно із цими текстами, що зробив для нас Христос за допомогою Своєї смерті?

Коли Ісус підійшов до річки Йордан для хрещення, Іван Хреститель вигукнув: «Ось Агнець Божий, що на Себе бере гріх світу!» (Івана 1:29). Цією заявою він визнав Христа Божим Агнцем, на Якого вказували всі старозавітні жертви.

Самі собою жертви тварин не могли усунути гріхи (Євр. 10:4). Вони давали лише умовне прощення, яке залежало від ефективності майбутньої жертви Христа на хресті. «Якщо ж визнаємо свої гріхи, то Він, вірний і праведний, щоби простити нам гріхи й очистити нас від усякої неправедності» (1 Івана 1:9).

Прочитайте Івана 3:16, 17. Яку велику надію можна почерпнути із цих віршів, особливо якщо ви відчуваєте, що заслуговуєте на осуд за свої вчинки?

Подумайте: Ісус, який створив Усесвіт (Івана 1:1–3), приніс Себе в жертву за гріхи кожного з нас, щоб нам не довелося бути засудженими за те, за що ми могли бути справедливо засуджені. Це велика обітниця Євангелія.

Ісус Христос сказав: «Бо так Бог полюбив світ, що дав Свого Єдинородного Сина», щоб Він помер за нас (Івана 3:16). Проте ми ніколи не повинні забувати, що Христос добровільно приніс Себе в жертву за нас (Євр. 9:14). Лютер називав хрест «жертвою, на якій Христос, поглинений вогнем безмежної любові, що горить у Його серці, приніс Отцю живу та святую жертву Свого тіла та Своєї крові з ревним заступництвом, великим риданням і слізьми (Євр. 5:7)» (Luther's Works. Vol. 13 (St. Louis, MO: *Concordia Publishing House*, 1956). P. 319). Христос помер один раз за всіх (Євр. 10:10) і «назавжди сів праворуч Бога» (вірш 12); Його жертва цілком достатня і ніколи не втрачає своєї сили.

Ба більше: «Якби лише одна душа прийняла Євангеліє Його благодаті, то задля спасіння цієї однієї душі Христос обрав для Себе сповнене важкої праці та приниження життя

й ганебну смерть» (Е. Уайт. Служіння зцілення. С. 134).

Ще раз прочитайте Івана 3:16, замінивши слова «світ» і «кожний» на своє ім'я. Як навчитися покладатися на цю чудову обітницю, особливо якщо нас спокушають згрішити?

ЗНАЧЕННЯ ХРЕСТА

Прочитайте 1 Кор. 1:18–24. Що Павло говорить про хрест і як він протиставляє його «мудрості цього світу»? Чому навіть сьогодні, коли матеріалізм (ідея про те, що вся реальність виключно матеріальна, а Бог і духовна реальність не існують) очолює «мудрість світу», така важлива вістка Голгофського хреста?

Хрест Христа – центр історії спасіння. «Навіть вічності буде недостатньо, щоб осягнути глибини любові, виявленої на Голгофському хресті. Саме там безмежна любов Христа й безмежний егоїзм сатани стояли віч-на-віч» (*Stephen N. Haskell. The Cross and Its Shadow* (South Lancaster, MA: Bible Training School, 1914). P. V).

Тимчасом як Христос смиренно запропонував Себе як викупну Жертву за людство, сатана егоїстично кинув Його в безодню страждань та агонію. Христос помер не просто природною смертю, з якою доводиться стикатися кожній людині. Він помер другою смертю, тому всім, хто прийняв Його, ніколи не доведеться зазнати її.

Нам необхідно пам'ятати кілька важливих істин, що відкривають значення Голгофського хреста. По-перше, хрест – це найбільше одкровення Божої справедливості щодо гріха (Римл. 3:21-26). По-друге, хрест – найбільше одкровення любові Бога до грішників (Римл. 5:8). По-третє, хрест – велике джерело сили, здатне розірвати ланцюги гріха (Римл. 6:22, 23; 1 Кор. 1:17–24). По-четверте, хрест – наша єдина надія на вічне життя (Филп. 3:9–11; Івана 3:14–16; 1 Івана 5:11, 12). По-п'яте, хрест –

єдина протиотрута проти майбутнього повстання у Всесвіті (Об'явл. 7:13–17; 22:3).

Жодну із цих найважливіших істин про Голгофський хрест не можна відкрити завдяки мудрості цього світу. Навпаки, і

в давнину, і зараз проповідь про хрест – це «безумство» для світської мудрості, яка часто не визнає навіть найбільш очевидної істини: Творець існує (Римл. 1:18–20).

Проповідь про хрест – «безумство» з погляду мудрості світу. Світська мудрість не може пізнати Ісуса та спасіння, яке Він пропонує нам завдяки Своїй викупній смерті на хресті.

Які б цінності не пропонувала нам «мудрість премудрих», чому її не можна змішувати з нашою вірою в Ісуса і тією надією, яку ми знайшли через «безумство проповіді» (1 Кор. 1:21)?

П'ятниця, 4
листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Бажання віків», розділи «Гетсиманія» (С. 685-697), «Голгофа» (С. 741-758); «Дорога до Христа», розділ «Покаяння» (С. 27).

«Я бачила, що все Небо прагне нашого спасіння. То чи можемо ми бути байдужими до цього? Чи залишимося ми безтурботними, ніби не має великого значення, спасемося ми чи загинемо? Чи зневажимо ми Жертву, принесену заради нас? Деякі грішники так і роблять. Вони ставляться до виявленої милості несерйозно і викликають Боже несхвалення. Не можна постійно засмучувати Божого Духа. Він залишає тих, хто довго засмучує Його. Бог зробив усе можливе, щоби спасти людей.

І якщо вони своїм життям показують, що недооцінюють запропоновану Ісусом благодать, то заплатять за це високу ціну, бо їхня доля – смерть. Це буде жахлива смерть, оскільки вони перенесуть усі муки, що й Ісус, коли Він страждав на хресті, щоби подарувати людям спасіння, від якого вони відмовилися. І тоді грішники усвідомлюють, що втратили, – вічне життя й нетлінну спадщину. Велика Жертва, принесена заради спасіння душ, показує нам їхню цінність. І якщо дорогоцінна душа гине, вона гине назавжди» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 1. С. 124).

Запитання для обговорення:

1. У Євр. 10:4 написано: «Оскільки неможливо, щоб кров телят і козлів усувала гріхи». Виникає запитання: як спасалися люди в старозавітні часи? Як аналогія з кредитною картою, яку використовують для платежів, але рахунок за якою потрібно сплатити пізніше, може допомогти нам краще зрозуміти цю тему?
2. Прочитайте 2 Кор. 5:18–21. Якщо Христос помер за гріхи всього світу, то чому не всі спасуться? Чому особистий вибір відіграє вирішальну роль у визначенні того, хто буде спасений завдяки хресту, а хто загине, незважаючи на величезну Жертву, принесену за них?
3. Що з того, чого навчає «мудрість премудрих», є «безумством» в очах Бога? Що можна сказати, наприклад, про таку ідею: увесь світ у його неймовірній красі та продуманості – лише щасливий випадок? Або: Усесвіт виник сам собою з нічого? Які приклади ви можете навести?
4. Поміркуйте над останнім запитанням в уроці за вівторок. Як хресний подвиг Христа заради нас показує, що ідея спасіння ділами марна, хибна і суперечить Плану спасіння?

6-11.Листопада

Урок 7 ПЕРЕМОГА ХРИСТА НАД СМЕРТЮ

Біблійні тексти для дослідження:

Матв. 27:62–66; Івана 10:17, 18;

Матв. 27:51–53; Івана 20:11–29;

1 Кор. 15:5–8.

Пам'ятний вірш:

**«І коли я Його побачив, то впав Йому до ніг,
наче мертвий. А Він поклав Свою правицю на
мене та й промовив: Не бійся! Я Перший, і
Останній, і Живий.**

**І був Я мертвий, і ось Я живий на віки віків. І Я
маю ключі від смерті й від аду» (Об'явл. 1:17,
18).**

Віра у воскресіння Ісуса посідає центральне місце в християнстві. Павло переконливо наголошував на цьому: «Адже коли мертві не воскресають, то й Христос не воскрес. Якщо ж Христос не воскрес, тоді віра ваша марна: ви все ще в гріхах ваших. Тоді й ті, які впокоїлися в Христі, загинули!» (1 Кор. 15:16–18). Цього тижня ми розглянемо цей текст докладніше.

Павло надавав величезного значення смерті Христа й важливості цієї події. Він написав: «Бо я вважав за правильне не знати серед вас нічого, крім Ісуса Христа, і то розп'ятого» (1 Кор. 2:2). Однак смерть Христа не дарувала б нам спасіння, якби Він не воскрес. Ось

наскільки важливо воскресіння Спасителя для всієї християнської віри та Плану спасіння.

Однак складно зрозуміти, чому воскресіння Христа (а разом з Ним і наше воскресіння) настільки важливе, якщо вірити (як багато хто робить), що померлі в Христі вже насолоджуються небесним блаженством, оскільки вони «повернулися додому і перебувають з Господом».

Окрім цих питань, протягом тижня ми розглянемо воскресіння Христа й переконливі докази, що підтверджують його реальність.

Неділя, 6
листопада

ОПЕЧАТАНА ГРОБНИЦЯ

Здавалося, що місія Христа завершилася поразкою – Його смертю на хресті. Сатані вдалося спровокувати Юду зрадити Спасителя (Луки 22:3, 4; Івана 13:26, 27), а первосвященників

і старійшин – вимагати Його смерті (Матв. 26:59; 27:20). Після арешту Ісуса «всі учні, залишивши Його, втекли» (Матв. 26:56), а Петро тричі відрікся від Нього (Матв. 26:69–75). Тепер Ісус лежав у висіченій у скелі гробниці, закритій великим каменем і опечатаній римською вартою (Матв. 27:57–66). За всім спостерігали й невидимі Божі ангели, а також демонічні сили. «Якби міг, сатана тримав би Христа замкненим у гробниці» (*Ellen G. White. Manuscript Releases. Vol. 12. P. 412*).

Під час земного служіння Христос пророкував не лише про Свою хресну смерть, а й про Своє воскресіння. Використовуючи особливу мову, у якій частина дня означає цілий день, Ісус повідомив: «Адже так, як Йона був у череві кита три дні й три ночі, так буде Син Людський у серці землі три дні й три ночі» (Матв. 12:40).

Неодноразово Ісус наголошував, що помре, але третього дня воскресне (Матв. 16:21; 17:22, 23; 20:17–19). Первосвященики й фарисеї знали про ці заяви та вжили заходів, які, як вони сподівалися, запобігатимуть Його воскресінню.

Прочитайте Матв. 27:62–66. Як ці дії лише допомогли надати світові більше доказів воскресіння Ісуса?

Усі запобіжні заходи, ужиті, щоб навіки замкнути Ісуса в гробниці, тільки зробили Його перемогу над смертю і злими силами ще більш переконливою.

Люди, які вжили цих заходів, звичайно ж чули про чудеса Ісуса, а також були свідками деяких із них. І все ж вони вирішили, що варта біля гробниці здатна зупинити Того, Хто зміг зробити стільки чудес!

До того ж ці начальники поставили варту біля гробниці на випадок... чого? Учні вкрали б тіло, а потім заявили б, що Ісус воскрес із мертвих? А коли люди запитають учнів, де ж воскреслий Ісус, вони б сказали: просто повірте нам на слово?

Дії юдейських лідерів показали, наскільки вони боялися Ісуса навіть після Його смерті. У глибині душі вони боялися, що Він воскресне.

Понеділок, 7
листопада

«ВІН ВОСКРЕС»

Перемога Христа над сатаною і його злими силами була закріплена на хресті та підтверджена порожньою гробницею. «Коли Ісуса поклали в гробницю, сатана тріумфував. Він наважився сподіватися, що Спаситель не прийме знову Свого життя. Диявол заявив претензії на тіло Господа й поставив свою варту навколо гробу, намагаючись зробити Христа своїм в'язнем. Він лютував, коли його ангели тікали під час наближення небесного

вісника. Коли ж він побачив Христа, Котрий переможно виходив із гробниці, то зрозумів, що його царству прийде кінець, а сам він неминуче загине» (Е. Уайт. Бажання віків С. 782). І хоча Христос-Людина помер, Його Божественність не померла. У Своїй Божественності Христос мав силу розірвати кайдани смерті.

**Прочитайте Матв. 28:1–6; Івана 10:17, 18; Римл. 8:11.
Хто брав безпосередню участь у воскресінні Ісуса?**

Під час Свого служіння в Самарії-Піреї Ісус заявив, що має владу віддати Своє життя і знову прийняти його (Івана 10:17, 18). Марті Він сказав: «Я є воскресіння і життя» (Івана 11:25). В інших уривках ідеться про Його воскресіння як про Боже діяння (Дії 2:24; Римл. 8:11; Гал. 1:1; Євр. 13:20). У цій славній події був задіяний навіть могутній Господній ангел (Матв. 28:1, 2).

Тим часом в уривку Матв. 28:11–15 ідеться про марні спроби фарисеїв і книжників продовжувати боротьбу проти воскреслого Ісуса. Римська охорона розповіла їм «все, що сталося» (Матв. 28:11). Отже, варта бачила воскресіння. А якщо ні, що тоді означали їхні слова? Ангел спустився з Небес, відкотив камінь, сів на нього, і варта знепритомніла? А потім, прокинувшись, вони усвідомили, що гробниця порожня? Можливо, поки воїни були непритомні, ангел забрав тіло Ісуса? Може, це зробили учні? Чи хтось інший вкрав тіло? Що б не сталося, тіло Ісуса зникло.

Ангел, який сходить з Неба, воїни непритомніють від страху, а гробниця порожня – усього цього було достатньо, щоб збентежити релігійних лідерів. І те, що вони «дали

достатньо грошей воїнам» (Матв. 28:12), аби змусити їх мовчати, означало: усе почуте сильно їх турбувало. Безперечно, їм розповіли про воскресіння Ісуса.

Дехто не вірить, що першими, хто побачив воскреслого Христа, були римляни. Чому? Як ця істина символізує майбутнє: Євангеліє також прийшло й до язичників?

Вівторок, 8
листопада

БАГАТО ХТО ВОСКРЕС ІЗ НИМ

«І ось завіса храму роздерлася надвоє – згори додолу; земля затряслася, скелі порозпадалися, гроби повідкривалися, багато тіл померлих святих встали і, вийшовши з гробів після Його воскресіння, ввійшли до святого міста і явилися багатьом» (Матв. 27:51–53). Що ця неймовірна розповідь повідомляє нам про воскресіння Ісуса та про супутні події?

Один землетрус ознаменував смерть Ісуса (Матв. 27:50, 51), а другий – Його воскресіння (Матв. 28:2). У мить смерті Ісуса «земля затряслася, скелі порозпадалися, гроби повідкривалися, багато тіл померлих святих встали і, вийшовши з гробів після Його воскресіння, ввійшли до святого міста і явилися багатьом» (Матв. 27:51–53). Ці святі воскресли як свідки воскресіння Христа і як прообрази тих, хто воскресне при остаточному воскресінні. Отже, одразу після воскресіння Ісуса багатьом євреям було дано переконливе свідчення, щоб вони повірили в Його воскресіння та прийняли Його як свого Спасителя, що

багато хто й зробив, зокрема й багато священників (Дії 6:7).

«Під час Свого служіння Ісус повертав мертвих до життя. Він воскресив сина вдови з Наїна, дочку начальника синагоги і Лазаря. Однак вони не були зодягнуті в безсмертя. Воскреснувши, вони залишалися підвладними смерті. А ті, хто вийшов

з могил при воскресінні Христа, були пробуджені для вічного життя. Вони вознеслися разом з Ним як трофеї Його перемоги над смертю й могилою... Ці люди увійшли до Єрусалима та з'явилися багатьом, проголошуючи: *Христос воскрес із мертвих, і ми воскресли з Ним*. Так була увічнена священна істина про воскресіння» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 786).

З людської точки зору первосвященики й фарисеї мали великі переваги. Вони мали релігійну владу в країні й навіть змогли переконати римську владу і натовп допомогти їм у своїх планах. Однак вони забули, що «над людським царством панує Всевишній, і дає його тому, кому хоче» (Дан. 4:29). Їхній обман викрили та спростували воскреслі святі.

Чому ми маємо підстави вірити в остаточну перемогу Бога для нас, доки все ще боремося в цьому грішному світі?

Середа, 9 листопада

СВІДКИ ВОСКРЕСЛОГО ХРИСТА

Прочитайте Івана 20:11–29 та 1 Кор. 15:5–8. Як відреагували учні, уперше зустрівши воскреслого Христа?

Два ангели біля порожньої гробниці сказали Марії Магдалині й іншим жінкам, що Ісус воскрес (Матв. 28:1, 5–7; Марка 16:1–7; Луки 23:55; 24:1–11). Однак незабаром їм з'явився Сам Ісус і вони вклонилися Йому (Матв. 28:1, 9, 10; Івана 20:14–18). Він також явився Петрові (Луки 24:34; 1 Кор. 15:5), двом учням на шляху до Еммауса, чий серця палали під час розмови з Ним (Марка 16:12; Луки 24:13–35). Коли Ісус увійшов до світлиці, учні спочатку збентежилися та злякалися, але потім наповнилися радіщами й подивом (Луки 24:33–49; Івана 20:19–23). Через тиждень Ісус увійшов крізь зачинені двері до тієї самої кімнати, і тоді навіть Хома повірив у Його воскресіння (Івана 20:24–29).

Протягом сорока днів між воскресінням і вознесінням Ісус «з'явився одночасно понад п'ятистам братам» (1 Кор. 15:6) і Якову (1 Кор. 15:7). Ісус приєднався до кількох учнів на березі Тиверіадського моря і поснідав з ними, після чого поговорив із Петром (Івана 21:1–23). Були й інші зустрічі Ісуса з людьми (Дії 1:3) до Його вознесіння (Луки 24:50–53; Дії 1:1–11). Павло також вважав себе свідком воскреслого Христа, Який з'явився йому на дорозі в Дамаск (1 Кор. 15:8; пор. Дії 9:1–9).

Коли інші учні вперше сказали відсутньому Хомі, що вони бачили воскреслого Господа, він промовив: «Поки не побачу на Його руках ран від цвяхів і не вкладу мого пальця в рани від цвяхів, не вкладу своєї руки в Його бік, – не повірю!» (Івана 20:25). Через тиждень, коли Ісус знову з'явився учням і Хома також був серед них, Господь сказав: «Поклади сюди свій палець, поглянь на Мої руки, простягни свою руку і доторкнися до Мого боку, – і не будь невіруючий, але віруючий!» (вірш 27). Тоді Хома вигукнув: «Господь мій і Бог мій!» А Ісус додав: «Тому що ти побачив Мене,

ти повірив? Блаженні ті, які не бачили й повірили!» (вірш 29).

«Блаженні ті, які не бачили й повірили!» Хоч ви самі не бачили воскреслого Христа, які є причини вірити в Нього?

Четвер, 10
листопада

ПЕРШИЙ ПЛІД

Прочитайте 1 Кор. 15:20 у контексті уривка П. Зак. 26:1–11.

У якому сенсі Павло говорить про воскреслого Христа, що Він «первісток з покійних», або «перший плід серед тих, хто помер» (інший переклад)?

Принесення перших плодів було давнім землеробським звичаєм Ізраїлю, який має глибоке релігійне значення. Цей священний звичай визнавав Бога як милостивого Провидця, Який довірив Своїм управителям землю, на якій зростали готові до жнив посіви (Вих. 23:19; 34:26; Левит 2:11–16; П. Зак. 26:1–11). Перші плоди не лише свідчили про початок збирання врожаю, а й показували його якість.

За словами Уейна Грудема, «називаючи Христа першим плодом (гр. *анархе*), Павло використовує метафору із сільського господарства, аби показати, що ми будемо подібні до Христа. Як «перші плоди» врожаю, який дозріває, показують, якою буде решта цього врожаю, так і Христос як “первісток” показує, якими будуть наші воскреслі тіла, коли під час останніх Божих “жнив” Він воскресить нас із мертвих і приведе на Небо» (Wayne Grudem. *Systematic Theology* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1994). Р. 615).

Необхідно пам'ятати, що Ісус вийшов із могили в славному людському тілі, але на ньому залишалися сліди розп'яття (Івана 20:20, 27). Чи означає це, що воскреслі Божі діти також матимуть на тілі фізичні сліди своїх страждань? Чи буде апостол Павло після воскресіння, як і раніше, мати у своєму тілі колючку (2 Кор. 12:7) і рани Господа Ісуса (Гал. 6:17)?

До своєї смерті «[Павло] мав постійно носити сліди Христової слави у своїх очах, засліплених небесним світлом (див. Дії 9:1–9)» (Е. Уайт. Історія викуплення. С. 275). Та це не означає, що Павло або будь-хто із викуплених матиме сліди своїх страждань на тілі після воскресіння (1 Кор. 15:50–54).

Щодо Христа, то «Ісус покаже руки зі слідами Свого розп'яття, які залишаться в Нього на всю вічність. Кожен слід від цвяхів розповість про дивовижне викуплення людини і про ту високу ціну, яку за неї було заплачено» (Е. Уайт. Ранні твори. С. 179). Його сліди розп'яття гарантують, що всі сліди наших страждань назавжди зникнуть.

Христос завжди носитиме шрами Свого розп'яття. Що це говорить про любов Бога до нас і ціну нашого спасіння? Як сліди розп'яття на тілі Ісуса також свідчать, скільки Божественна Трійця вклала в наше спасіння?

П'ятниця, 11
листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Бажання віків», розділи «У гробниці Йосипа» (С. 769-778), «Господь воскрес!» (С. 779-787), «Чого ти плачеш?» (С. 788-794), «Дорогою до Еммауса» (С. 795-801), «Мир вам!» (С. 802-808).

Більшість наших сучасників не вірить у воскресіння Ісуса. Однак історичні свідчення настільки переконливі, що навіть ті, які відкидають реальність воскресіння, змушені визнати: багато людей свідчило про те, що вони бачили воскреслого Ісуса. Тому аргументи проти воскресіння – це лише спроба пояснити, що могло змусити всіх цих різних людей повірити в те, що вони бачили воскреслого Христа.

Деякі стверджують, що всі учні бачили воскреслого Ісуса в галюцинаціях. Інші говорять, що Христос насправді не помер, а лише знепритомнів і повернувся до життя після того, як був знятий із хреста, а коли Він знову з'явився, Його послідовники подумали, що Він воскрес із мертвих. І хочете – вірте, хочете – ні, знайшлися й такі, хто стверджував, що Ісус мав брата-близнюка, якого учні прийняли за воскреслого Христа. Інакше кажучи, історичні свідчення про воскресіння Ісуса настільки переконливі, що люди вигадують навіть такі аргументи, щоби спростувати його. Оскільки саме воскресіння має настільки важливе значення, нам дано вагомі причини, щоб вірити в нього.

«Голос Того, Хто вигукнув із хреста: «Звершилося!», був почутий і мертвими. Він проник через кам'яні стіни гробниць і акликав сплячих підвестися. Так само відбудеться й тоді, коли голос Христа пролунає з Неба. Цей голос проникне в могили, відкриє домовини, і мертві в Христі підведуться. При воскресінні Спасителя відкрилися лише деякі гробниці, але під час Його Другого приходу всі померлі праведники почують Його голос і вийдуть до славного безсмертного життя. Та сама сила, яка воскресила Христа із мертвих, воскресить Його Церкву та прославить її разом з Ним понад усякий уряд, понад усяку владу, понад усяке ім'я, яким іменують не тільки в цьому світі, але й у світі майбутньому» (Е. Уайт. Бажання віків С. 787).

Запитання для обговорення:

1. «Звершилося!» (Івана 19:30) і «Він воскрес» (Матв. 28:6) – два найбільш значущі твердження, які колись звучали на Землі. Як вони доповнюють одне одного в історії спасіння? Яка велика надія міститься в цих словах для нас?
2. Спочатку релігійні лідери вирішили, що біля гробниці має стояти варта, щоб учні не вкрали тіло Ісуса. Пізніше вони заплатили охоронцям за їхні брехливі свідчення, що тіло вкрали учні. Як ці факти допомагають зрозуміти, що гробниця Христа була порожня? Чому ця порожня гробниця така важлива для нас, християн?

УРОК 8 НОВОЗАВІТНЯ НАДІЯ 13-18 листопада

Біблійні тексти для дослідження:

**1 Кор. 15:12–19; 15:51–55; Івана
14:1–3; 6:26–51; 1 Сол. 4:13–18.**

Пам'ятний вірш:

**«А свідчення це, що Бог дав нам вічне життя, і
це життя – в Його Сині. Хто має Сина, той має
життя; хто не має Божого Сина, той не має
життя» (1 Івана 5:11, 12).**

Хоч Новий Завіт був написаний давньогрецькою мовою, усі автори (крім Луки) були євреями, і вони, безперечно, підходили до природи людини з єврейської холістичної точки зору, а не з грецької, язичницької.

Для Христа й апостолів вістка надії, вістка про Другий прихід, була не новою ідеєю, а вираженням надії Старого Завіту, уже виплеканої патріархами та пророками. Наприклад, Христос зазначив, що Авраам бачив день Його Приходу і радів йому (Івана 8:56). Юда говорив, що Єнох пророкував про Другий прихід (Юди 14, 15). І в Посланні до євреїв ідеться про те, що герої віри чекали на небесну нагороду, яку вони отримають тоді, коли й ми одержимо нашу – під час Другого приходу Христа (Євр. 11:39, 40). Це твердження було би безглуздом, якби їхні душі вже перебували з Господом на Небесах.

Підкреслюючи, що тільки ті, хто перебуває в Христі, мають вічне життя (1 Івана 5:11, 12), апостол спростовує теорію природного безсмертя душі. Воістину, без спасенних взаємин із Христом немає вічного життя. Отже, новозавітна надія – це надія, зосереджена на Христі, і немає іншої надії на те, що наше смертне існування якось стане безсмертним.

Неділя, 13
листопада

НАДІЯ ЗА МЕЖАМИ ТИМЧАСОВОГО ЖИТТЯ

Давньогрецький історик Геродот (V століття до н. е.) писав про одне плем'я, у якому період жалоби починали відразу ж при народженні дитини, оскільки передчували страждання, з якими зіткнеться немовля в дорослому житті. Хоч яким би дивним не здавався цей ритуал, він не позбавлений сенсу.

Минули тисячоліття, і на початку XX століття в Америці з'явилася реклама: «Навіщо жити, якщо тебе поховать за десять доларів?»

Життя може бути досить складним, навіть якщо ми віримо

в Бога й надіємося на вічність. Однак уявіть, як важко тим, хто не має надії ні на що, крім швидкоплинного неспокійного земного існування. Багато світських письменників говорили про безглуздість існування людини, оскільки ми не просто вмираємо, а ще й живемо з усвідомленням неминучості смерті. У світлі такого усвідомлення життя людини, яке й так часто важке і сумне, здається просто нікчемним. Один мислитель називав людей нічим іншим, як «шматками плоті, що розкладається, на кістках, які розвалюються». Досить страшний опис, але з логікою не посперечаєшся.

Звичайно, на відміну від усіх цих ідей у нас є біблійна обітниця вічного життя в Ісусові. І це надихає: у нас є надія на Христа і на всі Його обітниці, здобуті для нас Його смертю й воскресінням. Інакше на що нам ще сподіватися?

Прочитайте 1 Кор. 15:12–19. Що Павло говорить про те, як тісно воскресіння Христа пов'язане з надією на наше воскресіння?

Павло недвозначно заявляє: наше воскресіння нерозривно пов'язане із воскресінням Христа. А якщо ми не воскреснемо, отже, і Христос не воскрес, а якщо Христос не воскрес, то що? «Якщо ж Христос не воскрес, тоді віра ваша марна: ви все ще в гріхах ваших». Інакше кажучи, померши, ми залишимося мертвими назавжди, тому все життя безглузде. Павло говорить майже те саме у вірші 32: «...Яка мені від того користь? Якщо мертві не встають, то їймо й пиймо, бо завтра померемо».

Якщо нинішнє існування у вигляді вуглецевої протоплазми – це все, що в нас є, і відведені 70 років (або трохи більше, якщо не курити і не їсти занадто багато гамбургерів у Макдональдсі) – це все, що можливе для нас,

то ми в плачевному становищі. Не дивно, що Еллен Уайт додає: «Небеса для нас найдорожче, і якщо ми втратимо Небеса, то втратимо все» (Сини та дочки Бога. С. 349).

Подумайте про те, наскільки дорогими для нас є надія і віра. Чому треба робити все від нас залежне, щоб з Божої милості зберегти їх?

Понеділок, 14
листопада

«Я НЕЗАБАРОМ ПРИХОДЖУ!»

Прочитайте Івана 14:1–3. Минуло вже майже 2000 років, як Ісус пообіцяв повернутися за нами. Як ми можемо допомогти людям зрозуміти, що, хоч минуло багато століть із часів цієї обітниці, вона залишається актуальною і для нашого покоління?

Чотири рази в книзі Об'явлення Ісус сказав: «Я незабаром приходжу!» (Об'явл. 3:11; 22:7, 12, 20). Очікування Його скорого Приходу підтримувало місію апостольської Церкви і протягом століть сповнювало надією життя багатьох християн. Проте покоління помирали одне за одним, а ця обіцяна подія так і не відбулася. Тому багато християн запитує: скільки ще нам доведеться проповідувати, що Ісус скоро прийде? Можливо, ці слова породили нереалістичні очікування? (Див. 2 Петра 3:4).

Багато християн скаржилося на таке тривале зволікання, запізнення (пор. Матв. 25:5). Однак чи запізнення це? Який час був «придатним» для повернення Христа: 50 років тому, 150, 500? Що справді важливо, то це біблійна

обітниця: «Не бариться Господь з обітницею, хоч це деякі вважають за зволікання, але є довготерпеливий до нас, не бажаючи, аби хтось загинув, а щоб усі прийшли до каяття» (2 Петра 3:9).

Хоч з моменту вознесіння Ісуса минуло багато століть, обітниця про Його Прихід залишається актуальною навіть сьогодні. Чому? Тому що все, що в нас є, – це коротке життя (Псал. 90:10), за яким слідує сон у могилі (Екл. 9:5, 10), а потім остаточне воскресіння без будь-якої можливості змінити нашу долю (Євр. 9:27). Щодо кожного з померлих (як обговорювалося в третьому уроці), оскільки всі вони сплять і перебувають

у несвідомому стані, Другий прихід Христа відбудеться для них неначе за мить після смерті. Для всіх нас (як і для всього Божого народу всіх поколінь) Христос повернеться не більше ніж за мить після смерті. Це дуже швидко, чи не так?

Кожен день наближає нас до славного з'явлення Господа Ісуса Христа на хмарах небесних. Хоч ми не знаємо, коли це станеться, але можемо бути впевнені: Він прийде! Саме це має найбільше значення.

Один пастор під час проповіді сказав, що йому все одно, коли Христос повернеться, оскільки найбільше значення для нього має істина, що Господь справді прийде. Чи погоджуєтеся ви з таким судженням? Як ця істина може допомогти нам долати розчарування через, як нам здається, зволікання Ісуса?

Вівторок, 15
листопада

«Я ВОСКРЕШУ ЙОГО»

Одне з чудес Ісуса – коли Він нагодував п'ять тисяч людей невеликою кількістю хліба й риби (Івана 6:1–14). Побачивши, що народ збирається проголосити Його Царем

(вірш 15), Ісус перешкодив цьому і наказав Своїм учням вирушити на інший берег Галилейського моря. Пізніше, підійшовши до човна морем, Він приєднався до учнів. Наступного дня в синагозі Капернаума зібрався натовп людей, серед яких були й учасники вчорашнього чуда, і ті, які почули їхнє свідчення. Для них Ісус виголосив сильну проповідь про Хліб життя з особливим акцентом на дарі вічного життя (Івана 6:22–59).

Прочитайте Івана 6:26–51. Як Ісус пов’язав дар вічного життя з остаточним воскресінням праведників?

У Своїй проповіді Ісус виділив три основних поняття, що стосуються вічного життя. По-перше, Він сказав про Себе: «Хлібом Божим є Той, Хто сходить з неба і дає світові життя» (Івана 6:33, 58). Заявивши, що «Я [гр. Его ейми] хліб життя!» (вірші 35, 48), Ісус представив Себе як Великий «Я Той, що є» Старого Завіту (Вих. 3:14). По-друге, Спаситель пояснив, що вічне життя доступне через Нього: «Хто приходить до Мене, – не буде голодувати, і хто вірить у Мене, – ніколи не буде спраглим» (Івана 6:35). По-третє, Ісус пов’язав дар вічного життя з остаточним воскресінням, тричі запевнивши Своїх слухачів: «Я воскресну його останнього дня» (вірші 40, 44, 54).

Ісус також дав дивовижну обітницю: «Знову й знову запевняю вас, що хто вірить у Мене, той має вічне життя» (вірш 47). Тому дар вічного життя – реальність уже тепер. Та це не означає, що віруючий ніколи не помре, оскільки саме вислів «воскресну його» (вірш 40) передбачає повернення до життя після смерті.

Усе ясно: без Христа немає вічного життя. Та навіть прийнявши Христа й упевнившись у вічному житті, ми

досі залишаємося смертними людьми і тому схильні до природної смерті. Під час Другого приходу Ісус воскресить нас у нетлінних тілах, подарувавши вічне життя, яке вже належить нам. Цей дар гарантований нам не через передбачуване природне безсмертя душі, а завдяки праведності Ісуса, яка дарована нам через віру в Нього.

Поміркуйте над обітницею Ісуса: якщо ми віримо в Нього, то вже маємо вічне життя! Як ця чудова обітниця може допомогти нам упоратися з болючою (хоч і тимчасовою) реальністю нашої смертності?

Середа, 16
листопада

ПРИ БОЖІЙ СУРМІ

Солуняни були переконані, що вічне життя отримають тільки ті, хто залишиться живим до Другого приходу. «Солуняни із запалом сприйняли думку про те, що Христос скоро прийде, аби перетворити живих віруючих і взяти їх до Себе. Вони старанно оберігали життя своїх друзів, щоб ті не померли і не втратили благословення, котре сподівалися отримати під час Приходу свого Господа. Однак один за одним їхні улюблені відходили від них, і з боєм у серці солуняни востаннє дивилися на своїх померлих, не насмілюючись сподіватися на зустріч з ними в майбутньому житті» (Е. Уайт. Дії апостолів С. 258).

Прочитайте 1 Сол. 4:13–18. Як Павло виправив цю помилку?

Існує тенденція вбачати у вислові «то й померлих в Ісусі Бог приведе з Ним» (1 Сол. 4:14) більше, ніж насправді йдеться у тексті. Багато тих, хто приймає теорію природного безсмертя душі, припускають, що Христос під

час Свого Другого приходу приведе із Собою з Неба душі померлих праведників, які вже перебувають на Небесах з Богом. Так ці душі зможуть возз'єднатися зі своїми воскреслими тілами. Проте таке тлумачення не узгоджується із загальним ученням Павла щодо цього питання.

Прочитайте слова неадвентистського богослова про справжнє значення цього вірша: «Причина, з якої солунські християни могли мати надію, сумуючи за померлими членами своєї церкви, полягає в тому, що Бог “приведе” їх, тобто Він воскресить цих померлих віруючих при поверненні Христа, і вони будуть “з Ним”. Очевидно, що ці померлі віруючі не перебуватимуть у якомусь невідному становищі, коли Христос воскресить їх, але будуть “з Ним”. Отже, вони розділять із живими віруючими славу, пов'язану з Його поверненням» (*Jeffrey AD Weima. 1–2 Thessalonians. Baker Exegetical Commentary on the New Testament (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2014). P. 319).*

і

Якби душі померлих праведників уже були з Господом на Небесах, Павлу не треба було б говорити про остаточне воскресіння як надію для християн, він міг просто згадати, що праведники вже з Богом. Натомість він пише, що «померлі в Ісусі» (1 Сол. 4:14) воскреснуть з мертвих наприкінці часів.

Надія на остаточне воскресіння втішила засмучених солунян. Ця сама надія може допомогти і нам впевнено зустріти болючі моменти, коли смерть забирає у свої холодні обійми наших близьких.

ЗУСТРІЧ У ВІЧНОСТІ

Прочитайте 1 Кор. 15:51–55. Про яку «таємницю» говорить Павло у вірші 51?

Деякі популярні проповідники припускають, що ця «таємниця» є «таємним вознесінням» церкви, яке має відбутися за сім років до славного Другого приходу Христа. У цьому «таємному вознесінні» вірних християн раптово, тихо і таємно вознесуть на Небеса, тимчасом як решта залишиться тут, гадаючи, що з ними сталося. Очевидно, можна раптово опинитися в машині без водія, адже він вознесеться до раю, і все, що залишиться від нього, – це одяг. Багато бестселерів і фільмів (наприклад, «Залишені») пропагували це помилкове вчення, впливаючи на мільйони людей.

Звичайно, жоден біблійний текст не підтримує таку штучну відмінність між вознесінням і Другим приходом. «Таємниця», про яку говорить Павло, – це перетворення живих праведників, аби вони приєдналися до воскреслих праведників під час Другого приходу Христа. Це і є «вознесіння». Немає жодного «таємного вознесіння», адже Другий прихід побачать усі живі люди (Об'явл. 1:7), і як воскресіння мертвих, так і перетворення живих відбудеться при останній сурмі під час Приходу Христа (1 Кор. 15:51, 52).

Другий прихід Христа сприятиме найдивовижнішій зустрічі в історії. Живі праведники перемініються «миттєво» (1 Кор. 15:52). Вони будуть прославлені під звук Божого голосу, а ставши безсмертними, вони разом із воскреслими святими піднімуться назустріч Господу в повітрі. Ангели

«зберуть Його вибраних з чотирьох вітрів, з одного кінця неба до другого» (Матв. 24:31).

«Святі ангели принесуть матерям їхніх малих діток. Друзі, давно розлучені смертю, зустрінуться, щоби більше ніколи не розлучатися, і з радісним співом усі разом піднімаються до Божого міста» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 645).

Яка дивовижна обітниця! Вона так відрізняється від усього відомого нам, що її важко зрозуміти. Та подумайте про неосяжність космосу, а також про неймовірну складність життя на Землі. Усе творіння свідчить про дивовижну силу Бога. Що все це говорить нам про могутність Господа, Який перетворить живих і воскресить мертвих під час Другого приходу Ісуса?

П'ятниця, 18
листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Дії Апостолів», розділи «Послання до солунян» (С. 255-268), «Покликані досягати високих моральних стандартів» (С. 309-322).

«Римляни, – писав Стівен Кейв, – добре знали: християни вірять, що одного разу вони у своєму ж тілі встануть із могили; римляни робили все можливе, щоб посміятися із цих надій і завадити їм. У звіті про переслідування в Галлії 177 року н. е. зазначено, що мученики були спочатку страчені, а їхні трупи залишили гнити непохованими протягом шести днів. Після цього їх спалили, а попіл кинули в річку Рона: «Тепер подивимося, чи вони воскреснуть», – говорили римляни» (*Stephen Cave. Immortality: The Quest to*

Live Forever and How It Drives Civilization (New York: Crown Publishers, 2012). Pp. 104, 105).

Цей невеликий наочний урок теологічного скептицизму, хоч би яким драматичним він не був, не має значення, адже він не спростовує біблійної обітниці про воскресіння. Сила, яка воскресила Ісуса з мертвих, може зробити те саме і для нас незалежно від стану нашого тіла. Адже якщо ця сама Божа сила створила й підтримує весь космос, вона, безумовно, зможе перетворити живих і воскресити мертвих.

«Померлих в Ісусі Бог приведе з Ним», – писав Павло. Багато хто тлумачить цей уривок, запевняючи, що померлі прийдуть з Небес разом із Христом. Проте Павло мав на думці інше: як Христос воскрес із мертвих, так Бог викличе з могил померлих святих і візьме їх із Собою на Небо. Яка дорогоцінна втіха! Яка славна надія не тільки для церкви в Солуні, але й для всіх християн на Землі!» (Е. Уайт. Дії апостолів. С. 259).

Запитання для обговорення:

1. Хтось сказав: «Смерть знищує нас... Знищує повністю, не залишивши й сліду, у такий спосіб знищуючи сам сенс життя». І автор цих слів має рацію. Чи є в нас надія проти такої безглуздості?
2. Як можна узгодити прагнення до досконалості (Филп. 3:12–16) з тим, що ми матимемо нетлінну безгрішну природу лише під час Другого приходу Христа (1 Кор. 15:50–55)?
3. Як ми можемо допомогти людям, захопленим ідеєю «таємного вознесіння», зрозуміти, чому це вчення хибне?
4. Ще раз прочитайте 1 Кор. 15:12–19. Що в цих віршах переконливо доводить: померлі насправді сплять, а не

перебувають на Небі з Ісусом? Який сенс у цих віршах, якщо померлі праведники вже перебувають на Небесах із Господом?

Урок 9 СУПЕРЕЧЛИВІ ТЕКСТИ 19-25 листопада

Біблійні тексти для дослідження:

**Луки 16:19–31; 23:43; Івана 20:17;
Филп. 1:21–24; 1 Петра 3:13–20;
Об'явл. 6:9–11.**

Пам'ятний вірш:

**«Дослідіть Писання! Адже ви думаєте через них
мати вічне життя, – а вони свідчать про Мене»
(Івана 5:39).**

Петро попереджає нас: «...Будьте завжди готові дати відповідь кожному, хто запитує вас про вашу надію» (1 Петра 3:15). Павло додає: «Проповідуй Слово, утверджуй за сприятливих

і несприятливих обставин, докоряй, потішай, закликай – з усякою терпеливістю і повчанням. Бо настане час, коли не слухатимуть здорового вчення» (2 Тим. 4:2, 3). У таких випадках необхідно знати не тільки ті уривки, які можна легко пояснити згідно з нашими переконаннями, але й такі тексти, що часто використовують для навчання чогось відмінного від того, у що ми віримо.

Важливо наслідувати натхненний приклад Христа. «Христос ніколи не приховував жодного слова істини, натомість завжди з любов'ю викладав її... Ісус ніколи не поводився брутально, без потреби нікому не говорив

суворих слів, не завдавав непотрібного болю чутливій душі. Він не засуджував людських немощів» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 353).

Цього тижня ми розглянемо уривки, які люди використовують, аби виправдати ідею природного безсмертя душі. Ці роздуми зміцнять наші позиції і допоможуть з любов'ю відповісти тим, хто ставить під сумнів важливе біблійне вчення про стан мертвих.

Неділя, 20
листопада

БАГАЧ І ЛАЗАР

Прочитайте Луки 16:19–31. Чому ця історія не є букввальним описом потойбічного життя?

Деякі дослідники припускають, що уривок Луки 16:19–31 слід тлумачити буквально, тобто як опис стану мертвих. Проте ця думка призвела б до небіблійних висновків і суперечила би багатьом уривкам, які ми вже розглянули.

З розповіді очевидно, що рай і пекло розташовані досить близько, щоб їхні мешканці могли розмовляти одне з одним (вірші 23–31). Можна також припустити, що в потойбіччі, доки тіло лежить у могилі, залишається свідома форма душі

з «очима», «пальцем» і «язиком», яка навіть відчуває спрагу (вірші 23, 24).

Якби цей уривок був описом стану людини після смерті, то Небеса, безумовно, не були б місцем радості та щастя, оскільки спасенні могли б спостерігати за нескінченними стражданнями своїх не спасених близьких і навіть спілкуватися з ними (вірші 23–31). Хіба може мати

бути щасливою на Небесах, споглядаючи муки своєї улюбленої дитини в пеклі? У такому контексті було б майже неможливе виконання Божої обітниці про те, що страждання, голосіння і біль зникнуть назавжди (Об'явл. 21:4).

Через такі суперечності багато сучасних дослідників Біблії розглядають історію про багача й Лазаря як притчу, у якій не кожену деталь можна тлумачити буквально. Американський теолог і біблеїст Джордж Е. Ледд, не будучи адвентистом, підтримує розуміння, що ця історія була «притчею, у якій використовувалося сучасне єврейське мислення, і вона не призначена для того, щоб навчати про стан померлих». (“Eschatology” in *The New Bible Dictionary*, edited JD Douglas (*Grand Rapids, MI: Eerdmans*, 1962). P. 388).

Притча про багача й Лазаря є різким контрастом між добре одягненим «багатим чоловіком» і «бідним, на ім'я Лазар, який лежав перед його ворітьми в струпах» (Луки 16:19, 20). Притча навчає, що (1) статус і соціальне визнання не є критеріями для майбутньої нагороди; (2) вічна доля кожної людини вирішується в цьому житті й не може бути змінена в потойбіччі (вірші 25, 26).

«Він же сказав йому: Якщо Мойсея і пророків не слухають, не повірять і тому, хто з мертвих воскресне» (Луки 16:31). Який урок ми можемо почерпнути для себе із цих важливих слів Ісуса щодо авторитету Біблії та нашого ставлення до неї?

Понеділок, 21
листопада

«СЬОГОДНІ ТИ БУДЕШ ЗІ МНОЮ В РАЮ!»

Один з біблійних текстів, що найбільше використовуються для підтвердження вчення про безсмертя душі, записаний у Луки 23:43: «А Він сказав йому: Запевняю тебе: сьогодні ти будеш зі Мною в раю!» Коли ми читаємо цей вірш майже у всіх перекладах (за деякими винятками), складається враження, що того самого дня, коли Христос помер, Він і розбійник будуть разом у раю. Не дивно, адже ці переклади зроблені біблеїстами, які вірять у догму про природне безсмертя душі. Та хіба це найкращий переклад цього тексту?

Порівняйте Луки 23:43 з Івана 20:17 та 14:1–3. Як слід розуміти обітницю, дану розбійникові на хресті, у світлі слів Ісуса, звернених до Марії Магдалини, і обіцянки, даної Його учням?

Припущення, що Христос і розбійник вирушили того самого дня до раю (або на Небо), суперечить словам Ісуса, сказаним Марії Магдалині після Його воскресіння. Ці слова Христа підтверджують, що Він ще не зійшов до Свого Отця на Небесах (Івана 20:17). Припущення, що Ісус і розбійник, який розкався, вирушили на Небо того самого дня, також суперечить обіцянці Спасителя, даній Його учням, що вони будуть узяті на Небо тільки під час Його Другого приходу (Івана 14:1–3).

Щодо тексту Луки 23:43 виникає запитання: чи пов'язувати прислівник «сьогодні» (гр. *семерон*) з дієсловом, що йде за ним («бути»), або ж з дієсловом, що передує йому («запевняти»)? Уїлсон Пароскі визнає, що «з граматичної точки зору» визначити точний варіант майже

неможливо. «Однак Лука має певну тенденцію використовувати цей прислівник із попереднім дієсловом. Це зафіксовано в 14 з 20 випадків уживання слова *семерон* в Євангелії від Луки та книзі Дії апостолів» (*Wilson Paroschi*. “The Significance of a Comma: 23:43, Analysis of Luke 23:43”, in *Ministry*. June 2013. P. 7).

Отже, правильне написання тексту Луки 23:43 було би: «Запевняю тебе сьогодні: ти будеш зі Мною в раю!» У цьому випадку ідіоматичний вислів «запевняю тебе сьогодні» підкреслює актуальність та урочистість твердження: «...Ти будеш зі Мною в раю!» Інакше кажучи, Ісус обіцяє розбійнику, що він буде спасений.

Ще раз прочитайте історію про розбійника, який розкаявся (Луки 23:39–43). Христос обіцяв йому вічне життя, незважаючи на його гріхи, незважаючи на те, що йому не було чого запропонувати Богові. Як ця історія відкриває велику істину про спасіння вірою? У чому ми схожі на цього розбійника? Чим ми відрізняємося?

Вівторок, 22
листопада

ЗВІЛЬНИТИСЯ І БУТИ З ХРИСТОМ

Прочитайте Филп. 1:21–24 та 1 Сол. 4:13–18. Коли Павло очікував бути «з Христом» (Филп. 1:23) і «з Господом» (1 Сол. 4:17)?

Павло прагнув жити «в Христі» зараз (2 Кор. 5:17) і «з Господом» після Його Другого приходу (1 Сол. 4:17). Навіть смерть не могла похитнути впевненість апостола в тому, що він належить Спасителеві й Господу. Як він написав у Посланні до римлян, «ні смерть, ні життя» не зможуть «нас відлучити від Божої любові, яка в Ісусі

Христі, нашому Господі» (8:38, 39). «Якщо живемо, – для Господа живемо; якщо вмираємо, – для Господа вмираємо. Отже, чи живемо, чи вмираємо, – ми є Господні!» (Римл. 14:8).

Пам'ятаючи про це, Павло говорив про померлих віруючих як про «померлих в Ісусі» (1 Сол. 4:14), які воскреснуть під час Другого приходу Христа, щоб отримати вічне життя (1 Кор. 15:16–18; 1 Сол. 4:13–18).

Коли Павло згадав про «бажання звільнитися і бути з Христом» (Филп. 1:23), чи мав він на увазі, що після смерті його душа вознесеться, щоби свідомо перебувати з Христом? Зовсім ні. У цьому тексті «Павло висловлює своє бажання залишити нинішнє неспокійне існування і бути з Христом, не згадуючи проміжок часу між цими двома подіями. Цей вірш не говорить, що Павло очікував потрапити на Небеса відразу після смерті. Апостол ясно говорив, що не отримає своєї нагороди до Другого приходу (2 Тим. 4:8). По суті, Павло свідчить, що після своєї смерті наступне, що він усвідомить, буде Другий прихід і воскресіння: «Будемо підхоплені на хмари, на зустріч з Господом у повітрі, – і так завжди будемо з Господом» (1 Сол. 4:17). Також слід зазначити, що автори Біблії іноді одночасно посилаються на дві події, які можуть бути розділені тривалим періодом часу» (Andrews Study Bible. P. 1555).

Та чому Павло вважав би за краще померти, а не жити? Тому що тоді він нарешті зміг би відпочити від своїх проблем, не відчуваючи більше болю (1 Кор. 9:27). І він помер з упевненістю, що отримає «вінець праведності» при Другому приході (2 Тим. 4:6–8). Хоч Павло, напевно, не хотів помирати, він знав, що після смерті на нього чекає спокій у могилі.

У часи горя хто не замислювався про те, як добре було б заплющити очі й заснути смертним сном, щоб

потім відкрити їх і «бути з Христом»? Як ця думка допомагає нам зрозуміти, про що Павло писав филип'янам?

Середа, 23
листопада

ПРОПОВІДЬ ДУХАМ У В'ЯЗНИЦІ

Прочитайте 1 Петра 3:13–20. Як Христос проповідував «духам, які були у в'язниці... за днів Ноя»? (Див. також Бут. 4:10).

Коментатори, які вірять у природне безсмертя душі, зазвичай вказують, що Христос проповідував «духам... у в'язниці» (1 Петра 3:19), коли Він ще був у гробниці. Вони вважають, що Його безтілесний дух вирушив у пекло та проповідував безтілесним духам допотопних людей.

Однак це фантастичне уявлення неприйнятне з погляду Біблії, оскільки для мертвих немає другої можливості спасіння (Євр. 9:27, 28). Тоді чому Ісус проповідував тим, хто більше не мав шансів на спасіння?

Ця теорія суперечить біблійному вченню про те, що до остаточного воскресіння померлі залишаються в могилі в непритомному стані (Йова 14:10–12; Псал.146:4; Екл. 9:5, 10; 1 Кор. 15:16–18; 1 Сол. 4:13–15).

Крім того, якщо в цьому вірші справді йшлося про те, що Ісус, залишивши тіло в гробниці, зійшов у пекло та проповідував нечестивим людям допотопного часу, чому тільки вони чули Його послання? Хіба разом з ними в пеклі не горіли інші заблудлі? Чому Його проповідь чули лише допотопні люди?

Також безглуздо припускати, що Христос проповідував грішним ангелам, які були неслухняні за днів Ноя. Тимчасом як «духи... у в'язниці» названі неслухняними «колись» (1 Петра 3:19, 20), Біблія говорить про злих

ангелів як про неслухняних і сьогодні (Ефес. 6:12; 1 Петра 5:8). Ба більше, грішних ангелів Бог «затримав у вічних кайданах під темрявою для суду великого дня» (Юди 6) без жодної можливості спасіння. Слід зазначити, що в 1 Петра 3 «духи... у в'язниці» з вірша

19 названі у вірші 20 «непокірними» людьми за «днів Ноя». Термін дух (гр. *пнеума*) використовується в цьому тексті та в інших місцях Нового Завіту (1 Кор. 16:18; Гал. 6:18) щодо живих людей, які можуть почути запрошення та прийняти спасіння. Слова «у в'язниці» стосуються не буквальної в'язниці, а в'язниці гріха, у якій перебуває грішна людська природа (Римл. 6:1-23; 7:7-25).

Проповідь Христа нерозкаяним допотопним людям була здійснена через Ноя, який отримував настанови від Бога (Євр. 11:7) і став «проповідником праведності» для своїх сучасників (2 Петра 2:5). Слова Петра були написані в контексті того, що означає бути вірним Богові, вони не є коментарем до вчення про стан мертвих.

Четвер, 24
листопада

ДУШІ ПІД ПРЕСТОЛОМ

Прочитайте Об'явл. 6:9–11. Як можуть «душі» померлих мучеників закричати «під престолом»?

Відкриття п'ятої апокаліптичної печатки представляє незвичайну сцену. Душі мучеників образно зображені «під престолом», вони просять Бога про помсту (Об'явл. 6:9–11). Деякі коментатори схильні ідентифікувати цей «престол» як жертовник куріння, згаданий в описі сьомої печатки (Об'явл. 8:1–6). Проте посилання на «кров» (замість «ладану») в Об'явл. 6:9–11 натякає на жертовник

цілопалення, до підніжжя якого виливали кров жертв і роги якого мазали кров'ю (Левит 4:18, 30, 34). Як кров жертв зазвичай виливали до підніжжя жертovníка, так і кров мучеників символічно пролилася на жертovníк Бога, коли вони загинули, залишаючись вірними Божому Слову та свідченню Ісуса (Об'явл. 6:9; див. також 12:17; 14:12).

Символічні й «душі» під жертovníком. Якщо розуміти їх буквально, то можна дійти висновку, що мученики не зовсім щасливі на Небесах, оскільки все ще кричать про помсту. Тоді вони навряд чи насолоджуються нагородою спасіння. Жага помсти може зробити нещасним земне життя. Чи після смерті ці душі також нещасні?

До того ж важливо пам'ятати, що Іванові Небеса не були представлені такими, якими вони є насправді. «Там немає білих, червоних, чорних коней із войовничими вершниками. Ісус не з'являється там у вигляді агня з кровоточивою ножовою раною. Чотири звірі не є справжніми крилатими істотами, як вони зображені... Так само немає «душ», які лежать біля підніжжя жертovníка на Небесах. Уся сцена була символічною картиною» (The SDA Bible Commentary. Vol. 7. P. 778).

Джордж Е. Ледд, не адвентист, написав (ніби він був адвентистом): «У цьому випадку [Об'явл. 6:9–11] жертovníк, безперечно, є жертovníком, на який була пролита жертвна кров. Той факт, що Іван бачив душі мучеників під жертovníком, не має нічого спільного зі станом померлих; це просто яскравий спосіб уявити факт, що вони постраждали в ім'я свого Бога» (A Commentary on the Revelation of John (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1972), P. 103).

Хто (особливо з тих, які стали жертвами несправедливості) не закликав до справедливості, яка ще не запанувала? Чому треба вірити, що зрештою справедливість, якої так не вистачає в нашому світі,

переможе? Яку втіху можна отримати із цієї чудової обітниці?

П'ятниця, 25
листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Наочні уроки Христа», розділ «Велика безодня» (С. 260-271); «Бажання віків», розділ «Голгофа» (С. 749-752); «Основи християнської освіти», розділ «Вчитель як зразок християнської непорочності» (С. 504).

«У притчі про багача й Лазаря Христос показав, що свою вічну долю люди вирішують ще в цьому житті. Упродовж випробувального терміну Божої благодаті пропонується кожній душі. Та якщо люди витрачають свої можливості для самозадоволення, вони відокремлюють себе від вічного життя. Їм уже не буде дароване повторне випробування. Зробивши свій вибір, вони утворили нездоланну безодню між собою та їхнім Богом» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа. С. 260).

«Коли перших християн виганяли в гори й пустелі, коли їх прирікали на смерть від голоду, холоду й катувань у холодних підземеллях, коли мученицька смерть здавалася їм єдиним способом позбутися своїх скорбот, вони раділи, що удостоїлися постраждати за Христа, розп'ятого за них. Їхній гідний приклад буде втіхою і підбадьоренням для Божого народу, коли настане час скорботи, якого не було від початку світу» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 213).

Запитання для обговорення:

1. Як учення Біблії про природу людини допомагає краще зрозуміти деякі уривки, які ми вивчали цього тижня?
2. Поміркуйте про контраст між релігією християнських мучеників, що не підлягає обговоренню, і гнучкою

релігією нашого постмодерністського покоління. Тобто заради чого варто померти? Якщо вважати, що всі істини відносні чи обумовлені культурою, то навіщо помирати за будь-яку з них? Чого можна навчитися в тих, хто був готовий померти за ідеї, які ми вважаємо хибними?

3. Поміркуйте про притчу про багача й Лазаря. Коли Ісус воскрес із мертвих, багато хто повірив у Нього. Проте багато хто, маючи ті самі докази, не повірив. Що це говорить нам про те, наскільки людські серця можуть бути запеклими й закритими для істини? Що можна зробити, щоб захистити себе від такої жорстокості?
4. Про воскресіння померлих Ісус сказав: «...І вийдуть ті, які робили добро, у воскресіння життя, а ті, які робили зло, – у воскресіння суду» (Івана 5:29). Ці дві події розділені тисячею років, хоча здається, що вони відбуваються одночасно. Як це допомагає зрозуміти, що Павло говорить у тексті Филп. 1:23?

Урок 10 ПЕКЕЛЬНИЙ ВОГОНЬ 26 листопада – 2 грудня

Біблійні тексти для дослідження:

**Марка 9:42–48; Мал. 4:1; Юди 7;
1 Тим. 2:5; Дії 2:29, 34, 35;
1 Івана 5:3–12**

Пам'ятний вірш:

«Усе досліджуйте, держіться доброго» (1 Сол. 5:21).

Італійський поет Данте Аліґ'єрі (1265–1321) написав відомий твір «Божественна комедія», у якому йдеться про вигадану подорож душі після смерті. За його версією душа потрапляє або

в пекло, розташоване в глибинах землі, або в чистилище (де людська душа може очиститися та стати гідною вознесіння на Небеса), або в рай до Самого Бога.

Хоча це лише поетична художня література, слова Данте зрештою вплинули на християнське богослов'я, особливо на римсько-католицьке вчення. Уявлення про те, що безсмертна душа потрапляє або в пекло, або в чистилище, або до раю, є основним для цієї церкви. Багато консервативних протестантських деномінацій також вірять у безсмертну душу, яка після смерті возноситься в рай або спускається в пекло. Справді, якщо людська душа ніколи не вмирає, то після смерті тіла вона має кудись піти. По суті, хибне розуміння людської природи призвело до жахливих теологічних спотворень.

Цього тижня ми розглянемо деякі з таких теорій, а також біблійний погляд на те, що відбувається після смерті.

Неділя, 27
листопада

БЕЗСМЕРТНІ ЧЕРВ'ЯКИ?

Порівняйте тексти Марка 9:42–48 та Ісаї 66:24. Як ви розумієте слова «їхній черв'як не гине» (Марка 9:48)?

Деякі інтерпретують іменник в однині «черв'як» (Марка 9:48) як натяк на безтілесну душу/дух нечестивців, які після смерті вирушають у пекло, де ніколи не вмирають і терплять вічні муки.

Проте це тлумачення суперечить біблійному уявленню про смерть як сон, а також ігнорує старозавітний контекст цього уривка. Насправді «однина “черв’як” використовується як збірне для “черв’яків” і не означає одного черв’яка. Ідеться про черв’яків, які харчуються плоттю, що розкладається» (*Robert G. Bratcher and Eugene A. Nida. A Translator’s Handbook on the Gospel of Mark* (London: United Bibles Societies, 1961). P. 304).

У Євангелії від Марка 9:48 Ісус цитує текст Ісаї 66:24: «І вийдуть вони та й побачать ті трупи людей, що відпали від Мене, бо їхня черва не помре й не погасне огонь їхній, і стануть вони за гидоту для кожного тіла!»

Ця страшна метафорична сцена зображує поле битви, де на землі лежать повалені вороги Бога. Тіла, не спалені вогнем, поглинуть черв’яки або, можливо, спочатку черв’яки, а потім вогонь. У будь-якому разі немає жодних згадок про те, що будь-яка душа unikла руйнування тіла й вирушила до пекла.

Та що ж це за «черв’яки», які ніколи не вмирають? Метафорична мова Ісаї 66:24 не свідчить, що ці черв’яки безсмертні. Особлива увага приділяється тому, що черв’яки не залишають свого руйнівного завдання незавершеним. Інакше кажучи, вони продовжують пожирати тіла безбожних, доки вони не будуть знищені. Навпаки, вірні Божі діти будуть з радістю перебувати на новому небі й новій землі, поклоняючись Господу в Його присутності (Ісаї 66:22, 23). Говорячи про такі протилежні долі, не дивно, що Ісус заявив: для людини було б значно краще увійти до Царства Божого без важливої частини свого тіла – без руки, ноги або навіть без ока, аніж мати досконале тіло, яке буде знищене черв’яками й вогнем (Марка 9:42–48).

Зрештою, можна або спастися, або загинути. Середини немає. Ми можемо мати або вічне життя,

або нас спіткає вічна загибель. Який вибір ми зробимо сьогодні? Як ця реальність – вічне життя чи вічна загибель – вплине на наш вибір?

Понеділок, 28
листопада

ВОГНІ ПЕКЛА

У своєму буклеті для дітей «Вигляд пекла» англійський римсько-католицький священник Джон Ферніс (1809–1865) проілюстрував вічні муки за допомогою величезної металевої кулі, яка більша за небо й землю. З напису можна дізнатися, що раз на сто мільйонів років пролітає птах і торкається великої залізної кулі пір'ям свого крила. Автор стверджує, що горіння грішників у пеклі продовжиться навіть після того, як залізна куля зітреться від таких випадкових торкань пір'ям!

Сумно те, що і сьогодні багато протестантів вірять у таку долю для заблудлих.

Прочитайте Мал. 4:1 і Юди 7. Як ці тексти допомагають нам краще зрозуміти словосполучення «вогнь вічний» (Матв. 18:8) та «невгасимий вогнь» (Марка 9:43)?

Слово «вічний» (євр. *олам*; давн.-гр. *aiōnios*) має різні значення залежно від безпосереднього контексту. Наприклад, щодо Бога (П. Зак. 33:27) слово «вічний» відображає Його нескінченну вічність. Щодо людей (Вих. 21:6) це слово необхідно розуміти в контексті їхньої обмеженої тривалості життя. Коли ж зустрічаємо слова «вічний вогнь» (Матв. 18:8; 25:41), це означає, що вогнь не згасне, доки цілковито не поглине те, що горить. Тобто «вічний вогнь» буде вічним у тому сенсі, що він повністю поглине безбожних, не залишивши ні «кореня, ані галузки» (Мал. 4:1).

Теорія вічного покарання безбожних має серйозні наслідки. Якщо покарання безбожних триває вічно, зло ніколи не буде викоренене. Усе людське життя походить від Бога (П. Зак. 32:39; Псал. 37:9), Який не хоче «смерті несправедливого, а тільки щоб вернути несправедливого з дороги його, і буде він жити!» (Єзек. 33:11). Чому ж Господь продовжував давати життя безбожним, аби вони страждали в нескінченних муках? Хіба для Нього не було би справедливим просто припинити їхнє існування? Якщо безбожні будуть покарані «за їхніми ділами» (Об'явл. 20:12), чому ж коротке людське життя спричиняє вічне покарання?

Усі біблійні посилання на «вічний вогонь» слід розглядати як натяки на «вогняне озеро» з розділу 20 книги Об'явлення, яке виникне після тисячолітнього царства (див. Урок 13). Тому теорія про вже існуюче, вічно палаюче пекло суперечить Біблії.

Якими б сумними не були вогні пекла, як правда про пекло відкриває нам любов Бога, особливо на відміну від ідеї вічних мук?

Вівторок, 29
листопада

СВЯТІ В ЧИСТИЛИЩІ

Римсько-католицька церква вважає, що померлі, які не заслуговують на пекло, але ще не готові до раю, можуть очиститися від гріхів у чистилищі, а потім піднятися звідти до раю. Їхні страждання в чистилищі можна зменшити молитвами й покаанням близьких, а також пожертвами за душу померлого.

Катехізис Католицької церкви недвозначно говорить про чистилище: «Ті, хто помирає в Божій благодаті та дружбі, але не зовсім очищеним, хоч їм і забезпечене вічне спасіння, після смерті зазнають очищення, щоб отримати святість, необхідну для входження в небесну радість» (Катехізис Католицької церкви онлайн. Версія від 01.12.2021). У ньому також йдеться, що їхні страждання можна полегшити молитвами близьких, а також ділами від імені померлих. «Церква рекомендує також діла милосердя, молитви про відпущення гріхів і покаяння, які підносять на благо душ померлих».

Прочитайте Екл. 9:10; Єзек. 18:20–22; Євр. 9:27. Як ці вірші заперечують теорію про чистилище?

Догмат про чистилище поєднує язичницьке уявлення про пекло з язичницькою практикою молитви за померлих. Ця догма неприйнятна для тих, хто вірить у такі біблійні вчення:

1. Померлі лежать у своїх могилах (Екл. 9:10).
2. Праведність однієї грішної людини неможливо передати іншій грішній людській істоті (Єзек. 18:20–22).
3. Наш єдиний Посередник – Ісус Христос (1 Тим. 2:5).
4. За смертю людини йде останній суд без будь-якого другого, посмертного шансу покаятися в гріхах (Євр. 9:27).

Ба більше, антибіблійна теорія чистилища спотворює характер Бога. Справді, «робота сатани з моменту його падіння полягає в тому, щоб неправильно представляти нашого Небесного Отця.

Він запропонував догмат про безсмертя душі... Ідея вічно палаючого пекла була породженням сатани;

чистилище – його винахід. Ці вчення фальсифікують характер Бога, представляючи Його суворим, мстивим, деспотичним і таким, що не прощає» (*Ellen G. White. Manuscript 51 (Dec. 10), 1890*). Померлі сплять, чекаючи Другого приходу Христа, але, згідно із цією догмою, вони перебувають у чистилищі та страждають там, доки комусь не вдасться їх витягти.

Як учення про чистилище й вічні муки відкриває важливість біблійного вчення? Чому важливо не тільки те, у Кого ми віримо, а й те, у що віримо?

Середа, 30 листопада

РАЙ ІЗ БЕЗТІЛЕСНИМИ ДУШАМИ

Хоча протестанти не приймають учення про чистилище, багато хто вірить, що душі померлих праведників уже насолоджуються раєм у Божій присутності. Деякі стверджують, що ці «душі» – лише безтілесні духи. Інші вірять, що це духи, укриті духовним тілом слави.

Яким би не був очікуваний метафізичний стан живих мерців, ці теорії суперечать біблійному вченню про остаточне воскресіння й суд. Для чого потрібні воскресіння і суд (Об'явл. 20:12–14), якщо душі праведників уже насолоджуються раєм, а грішники – страждають у пекельному вогні?

Прочитайте Дії 2:29, 34, 35 та 1 Кор. 15:16–18. Яке світло проливають ці уривки на питання про стан померлих, що чекають на воскресіння?

Біблія навчає, що всі люди, які вже перебувають на Небесах, були або вознесені живими, як Енох (Бут. 5:24) та Ілля (2 Цар. 2:9–11), або воскресли з мертвих, як Мойсей (Юди 9) і воскресли з Христом (Матв. 27:51–53).

Згадка про душі «під престолом», які кричать до Бога про помсту (Об'явл. 6:9–11), є просто метафорою справедливості й не доводить теорію природного безсмертя душі. А якщо ні, то навряд чи ці люди отримають задоволення від своєї вічної нагороди. Могила – це місце спокою мертвих, які ніби уві сні очікують на остаточне воскресіння, коли їх свідоме існування буде відновлено. Усі померлі, навіть померлі праведники, не є безтілесними душами, які ширяють у небі, терпляче чекаючи возз'єднання зі своїми тілами при остаточному воскресінні.

Що мав на увазі Павло, говорячи: якщо немає воскресіння мертвих, то «ті, які впокоїлися в Христі, загинули» (1 Кор. 15:18)? Як вони можуть загинути, якщо перебувають у небесному блаженстві з моменту своєї смерті? Центральна новозавітна доктрина про воскресіння мертвих під час Другого приходу Христа анулює хибне вчення про те, що померлі праведники возносяться до своєї вічної нагороди відразу після смерті. Проте цю ідею можна часто почути, особливо на похороні.

Як ми можемо допомогти людям зрозуміти, що вчення про сон померлих насправді є «доброю вісткою», адже вони відпочивають, не відчуваючи болю чи страждань?

Четвер, 1
грудня

БІБЛІЙНИЙ ПОГЛЯД

Прочитайте 1 Івана 5:3–12. Чому апостол Іван пише, що «вічне життя» мають тільки ті, хто вірить у Божого Сина?

Біблійне вчення про умовне безсмертя людини – на відміну від небіблійної теорії природного безсмертя душі – ясно викладено в 1 Івана 5:11, 12. Щоб зрозуміти зміст цього важливого уривка, необхідно пам'ятати, що тільки Бог має безсмертя (1 Тим. 6:15, 16) і є єдиним Джерелом життя (Псал. 36:10; Колос. 1:15–17; Євр. 1:2).

Коли гріх увійшов у світ через непослух Адама та Єви (Бут. 3), вони та всі їхні нащадки (зокрема й ми) потрапили під прокляття фізичної смерті та втратили дар вічного життя. Однак наш люблячий Бог здійснив План спасіння для людей, аби відновити вічне життя, яке мало належати їм від самого початку. Як сказав Павло: «Оскільки Він вибрав нас у Ньому раніше від створення світу, щоб ми були святі й непорочні перед Ним у любові» (Ефес. 1:4).

Апостол Павло пояснює: «Бо як через одну людину гріх увійшов у світ, а з гріхом і смерть», так і через «одну Людину, Ісуса Христа», милостивий дар вічного життя став доступним усім людям (Римл. 5:12–21). Тут Павло недвозначно посилається на буквального Адама. Неможливо що-небудь зрозуміти в Біблії без буквального Адама, який, згрішивши, приніс гріх і смерть у світ.

Апостол Іван додає: «А свідчення це, що Бог дав нам вічне життя, і це життя – в Його Сині. Хто має Сина, той має життя; хто не має Божого Сина, той не має життя» (1 Івана 5:11, 12).

Уся картина стає чіткішою у світлі слів Ісуса: «Воля Мого Отця є та, щоб кожний, хто бачить Сина й вірить у Нього, мав вічне життя, – і Я воскрешу його останнього дня» (Івана 6:40); «Я є воскресіння і життя; хто вірить у Мене, – хоч і помре, буде жити» (Івана 11:25).

Вічне життя – це дар Бога через Христа, дар, доступний нам уже зараз, але повною мірою ми скористаємося ним лише після остаточного воскресіння праведників. Висновок простий: якщо вічне життя дароване лише тим,

хто вірить у Божого Сина, то невіруючі не мають вічного життя (1 Івана 5:11, 12). Теорія ж природного безсмертя душі обіцяє вічне життя – чи то в раю чи в пеклі – усім людям, навіть тим, хто не вірить у Божого Сина. Яким би популярним не було це вчення, воно не є біблійним.

П'ятниця, 2
грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Еллен Уайт «Велика боротьба», розділ «Тасмниця безсмертя» (С. 531–550), «Чи можуть розмовляти з нами мертві?» (С. 551-562).

«На хибній теорії про природне безсмертя ґрунтується вчення про свідомий стан після смерті, котре, як і вчення про вічні муки, суперечить ученню Біблії, здоровому глузду й людяності. Згідно із цією загальноприйнятою думкою, спасенні на Небі знають про все, що відбувається на Землі, особливо про життя своїх друзів, яких вони залишили тут. Та хіба померлі можуть почуватися щасливими, коли вони бачать страждання живих, бачать гріхи їхніх улюблених, а також їхні скорботи, розчарування в житті? Чи могли б вони почуватися щасливими на Небі, дивлячись на це все? І наскільки ж безглуздою є віра в те, що, як тільки дихання покидає тіло, душа непокаянного відразу ж потрапляє в пекельне полум'я! Яких душевних мук повинні зазнати ті, хто бачить, як друзі помирають невідповідними до смерті й потрапляють у вічні муки!» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 545).

Запитання для обговорення:

1. Якщо поговорити з представниками багатьох християнських конфесій про стан мертвих і природу пекла, можна виявити, наскільки непохитні вони у

своєму переконанні, що спасенні негайно вирушають на Небеса, а ті, хто не покається, перебувають у вічних пекельних муках. Як ви вважаєте, чому вони так думають? Віру, що померлі вже перебувають поруч із Господом, ще можна зрозуміти. Та чому існує така сильна прихильність до жажливої ідеї, ніби грішні вічно страждають у пеклі? Що цей факт свідчить про силу традицій? Обговоріть на уроці Суботньої школи.

2. Більшість християнських конфесій проголошує небіблійну теорію природного безсмертя душі. Що ми як Церква можемо зробити (крім того, що вже робимо), щоб проголосити світові біблійний погляд на смерть і стан померлих?
3. Хоч поема Данте «Божественна комедія» була лише художньою вигадкою, вона справила сильний вплив, закріплюючи в умах людей хибні ідеї про стан «душі» після смерті. Який урок ми можемо засвоїти із цього прикладу щодо того, наскільки легко християнське богослов'я піддається впливу сторонніх учень? Які ще нехристиянські ідеї впливають на християнське богослов'я навіть сьогодні і як ми можемо захистити себе від них?

Урок 11 ОМАНА ОСТАННЬОГО ЧАСУ 3-9 ГРУДНЯ

Біблійні тексти для дослідження:

**Матв. 7:21–27; Івана 11:40–44; 1 Петра
3:18; 1 Сам. 28:3–25; Ефес. 6:10–18.**

Пам'ятний вірш:

«І не дивно, бо сам сатана видає себе за ангела світла. Тому не є щось надзвичайне, коли і його слуги видають себе за служителів праведності: їхній кінець буде за їхніми вчинками» (2 Кор. 11:14, 15).

Сучасний світ перетворився на плавильний котел, де реальне

й істинне змішані з надприродним і містичним. Цьому активно допомагає Голлівуд, який створює фільми на релігійні й містичні теми на основі оман і спокус. Стародавній обман: «Умерти – не вмрете!» (Бут. 3:4) також надихнув на створення книг-бестселерів і популярних фільмів останніх десятиліть, а також багатьох популярних відеоігор. Безсумнівно, усі ми спокушені завуальованим впливом сатани, що проявляється в незліченних формах і в деяких випадках навіть може бути прихованим під покровом науки.

Одним із найбільш оманливих явищ є так званий навколосмертний досвід, коли «померлі» оживали з історіями про потойбічне життя. Багато хто побачив у таких подіях доказ безсмертності душі!

Цього тижня ми розглянемо деякі омани останнього часу, зокрема містицизм, навколо смертний досвід, реінкарнацію, некромантію, поклоніння предкам та інші. Це небезпечні теми, про які слід знати, але не піддаватися їхньому впливу.

Неділя, 4 грудня

МІСТИКА

Наш світ захлеснули сильні хвилі містицизму. Слово «містицизм» – складний термін, що містить величезну різноманітність ідей. З релігійного погляду це слово означає союз індивідуума з божеством або абсолютом у якомусь духовному переживанні чи трансі. Такий опис

характеризує досвід поклоніння навіть у деяких церквах. Явища можуть відрізнятися формою та інтенсивністю, але завжди є тенденція замінювати авторитет Божого Слова власним суб'єктивним досвідом. У будь-якому разі це призводить до того, що Біблія втрачає більшу частину своєї доктринальної функції, і зрештою християнин стає вразливим перед власними переживаннями. Така суб'єктивна релігія не захищає від омани, особливо від омани останнього часу.

Прочитайте Матв. 7:21–27. Що означає збудувати духовний дім «на скелі» чи «на піску» у світлі слів Самого Ісуса?

У постмодерному християнському світі існує сильна тенденція применшувати значущість біблійних доктрин, розглядаючи їх як утомливі відлуння застарілої форми релігії.

У цьому процесі вчення Христа деякі штучно замінюють Особою Христа, наприклад, стверджуючи, що якась біблійна історія не може бути правдою, оскільки Ісус, як вони сприймають Його, ніколи б не допустив, щоб це сталося так, як написано. Зрештою, особисті почуття та вподобання стають критеріями для тлумачення Святого Письма й навіть прямого заперечення ясного вчення Біблії. Часто йдеться про послух Богові, який, як сказав Ісус, надзвичайно важливий для будівництва дому на скелі.

Деякі люди вважають: не має значення, у які доктрини вони вірять, головне – вірити в Ісуса Христа. Проте такі люди стоять на небезпечному ґрунті. Римські інквізитори, які засудили до смерті безліч протестантів, вірили в Ісуса Христа. Ті, хто виганяв бісів Ім'ям Христа (Матв. 7:22),

теж вірили в Нього. «Однією з найбільших спокус сатани є твердження про те, що не має великого значення, у що люди вірять. Він знає, що прийнята з любов'ю істина освячує душу того, хто приймає її. Тому безперервно намагається підмінити її фальшивими теоріями, байками своїм власним “євангелієм”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 520).

Як ми можемо боротися зі своєю людською схильністю потрапляти під вплив своїх емоцій та бажань і чинити всупереч Божому Слову?

Понеділок, 5
грудня

НАВКОЛОСМЕРТНИЙ ДОСВІД

Один із найпопулярніших сучасних аргументів на користь «підтвердження» теорії природного безсмертя душі – це «навколосмертний досвід». У своїй книзі «Життя після життя. Дослідження феномена продовження життя після смерті тіла» Реймонд Моуді представив результати свого п'ятирічного дослідження більш ніж 100 людей, які пережили «клінічну смерть» і повернулися до життя. Ці люди стверджували, що бачили люблячу теплу істоту, яка світилася, перед тим як повернутися до життя. Такі твердження вважали «дивовижним свідченням про виживання людського духу після смерті». За минулі роки було опубліковано безліч інших подібних книг, які пропагують цю ідею (див. Урок 2).

Прочитайте розповіді про воскресіння в наведених уривках: 1 Цар. 17:22–24; 2 Цар. 4:34–37; Марка 5:41–43; Луки 7:14–17; Івана 11:40–44. Чи йдеться в них про свідоме існування душі чи духу, доки воскреслі були мертві? Чому це важливо знати?

Усі передсмертні переживання, описані в сучасній літературі, стосуються людей, яких вважали клінічно мертвими, але які насправді не померли, на відміну від Лазаря, який був мертвий протягом чотирьох днів і чиє тіло розкладалося (Івана 11:39). Ні Лазар, ні інші воскреслі з мертвих у біблійні часи ніколи не згадували про якийсь потойбічний досвід чи то в раю, чи в чистилищі, чи в пеклі. Хоч це мовчазний аргумент, але він цілковито узгоджується з біблійним ученням про несвідомий стан мертвих!

Та що можна сказати про «навколосмертний досвід», про який так часто говорять сьогодні? Якщо ми приймаємо біблійне вчення про несвідомий стан мертвих (Йова 3:11–13; Псал. 114/115:25; 146:4; Екл. 9:10), то відповідь буде така: це або природна психохімічна галюцинація в екстремальних умовах, або надприродний сатанинський обман (2 Кор. 11:14). Відповідь про сатанинський обман справді може бути поясненням, адже в деяких випадках згадані люди стверджують, ніби розмовляли зі своїми померлими родичами! Проте «навколосмертний досвід» міг бути наслідком поєднання обох факторів.

Оскільки цей обман є поширеним і переконливим для багатьох, дуже важливо твердо дотримуватися вчення Божого Слова, незважаючи на будь-який досвід, який може бути в нас чи інших, якщо він суперечить біблійному вченню.

Цікаво зазначити: «навколосмертний досвід» тепер часто супроводжується схваленням «науки». Що це говорить про те, наскільки обережними треба бути навіть щодо того, що нібито «доводить» наука?

Вівторок, 6
грудня

РЕІНКАРНАЦІЯ

Язичницьке уявлення про безсмертну душу лежить в основі небіблійної теорії реінкарнації, чи переселення душі. Цю теорію прийняли деякі основні світові релігії. Тимчасом як більшість християн вірить в існування безсмертної душі, яка після смерті перебуває в раю чи пеклі, ті, хто вірить у реінкарнацію, вважають, що така безсмертна душа проходить через безліч циклів смерті й нового народження на Землі.

Дехто вважає реінкарнацію процесом духовної еволюції, який дозволяє духу досягати ще вищих рівнів знання й моральності на шляху до досконалості. Індуїсти вірять, що вічна душа проходить через розвиток свідомості, або «сансару» («блукання»), у шести класах життя: водні види, рослини, рептилії та комахи, птахи, тварини й люди, зокрема й жителі Небес.

Прочитайте Євр. 9:25–28 та 1 Петра 3:18. Якщо Ісус помер лише один раз (Євр. 9:28; 1 Петра 3:18) і всі люди помирають «один раз» (Євр. 9:27), чому навіть деякі «християни» вірять у реінкарнацію?

Багато людей вірить не в те, у що слід вірити, а в те, у що хочуть вірити. Якщо будь-яка теорія приносить їм екзистенційний спокій і комфорт, цього достатньо, щоб віддати їй свій голос. Однак ті, хто серйозно ставиться до Біблії, відкинуть будь-яку можливість прийняти теорію реінкарнації.

Отже, ця теорія:

по-перше, суперечить біблійному вченню про смертність душі й воскресіння тіла (1 Сол. 4:13–18);

по-друге, заперечує вчення про спасіння благодаттю через віру в Ісуса Христа (Ефес. 2:8–10) і замінює його людськими ділами; *по-третє*, суперечить біблійному вченню про те, що вічна

доля вирішується раз і назавжди й обумовлена рішеннями людини в цьому житті (Матв. 22:1–14; 25:31–46);

по-четверте, зменшує значення й актуальність Другого приходу Христа (Івана 14:1–3);

по-п'яте, пропонує посмертні можливості виправити скоєні в житті помилки та гріхи, що суперечить Біблії (Євр. 9:27).

Інакше кажучи, у християнській вірі немає місця для ідеї реінкарнації.

Середа, 7
грудня

НЕКРОМАНТІЯ І ПОКЛОНІННЯ ПРЕДКАМ

Слово «некромантія» походить від грецьких термінів *некрос* (мертвий) і *мантейя* (ворожіння). Некромантія, що практикується з давніх-давен, – це форма викликання уявних духів померлих для отримання відповідей на свої запитання, часто про майбутні події.

Поклоніння предкам – це звичай шанування померлих предків, оскільки вважають, що вони й надалі залишаються членами сім'ї і їхній дух може впливати на справи живих. Ці язичницькі звичаї можуть бути дуже привабливими для тих, хто вірить у безсмертну душу й сумує за своїми померлими близькими.

Прочитайте 1 Сам. 28:3–25. Які духовні уроки проти будь-- якого спілкування з духами померлих можна засвоїти з досвіду Саула з жінкою-медіумом в Ен-Дорі?

У Біблії ясно сказано, що всі спірити, медіуми, чаклуни й некроманти в давній ізраїльській теократії були гидотою для Господа і їх слід було знищувати через побиття камінням (Левит 19:31; 20:6, 27; П. Зак. 18:9-14). Тому Саул знищив усіх медіумів і спіритів в Ізраїлі (1 Сам. 28:3, 9).

Однак потім, будучи відкинутим Господом, Саул сам вирушив до ханаанського міста Ен-Дор, щоб зустрітися з жінкою--ворожкою (1 Сам. 28:6, 7, 15; пор. І. Нав. 17:11; Псал. 83:11). Він попросив її викликати покійного пророка Самуїла, який, імовірно, явився цій жінці й поговорив із Саулом (1 Сам. 28:13–19). Оманливий дух, який прикинувся Самуїлом, сказав Саулові: «А взавтра ти та сини твої будете разом зо мною» (1 Сам. 28:19). Передбачаючи смерть Саула, цей оманливий дух, прийнявши образ Самуїла, хотів підтвердити небіблійну теорію природного безсмертя душі. Саул повірив у цей обман, але йому не слід було звертатися до того, що він раніше засуджував.

Більше двох століть потому пророк Ісая написав: «А коли вам скажуть: «Запитайте духів померлих та чародіїв, що цвірінькають та муркають», то відповісте: «Чи ж народ не *звертається* до свого Бога? *За* живих *питається* мертвих?» До Закону й свідoctва! Як вони не так кажуть, як це, то немає для них зорі ранньої!» (Ісаї 8:19, 20; див. також Ісаї 19:3).

Як часто в стані стресу ми робимо те, що, як нам відомо, неправильно? Чому віра, молитва й послух Божому Слову – наш єдиний надійний захист від таких помилок?

Четвер, 8 грудня

ДУХИ ПОМЕРЛИХ ТА ІНШІ ЯВИЩА

Диявол може обманювати людей не лише за допомогою некромантії, а й через інші явища. Наприклад, це може бути поява померлого члена сім'ї, друга або знайомого. При цьому зовнішній вигляд і голос дуже схожі на такі, як у померлого. Усі ці хитрощі сатана використає для обману тих, хто не твердо дотримується Божого Слова. Еллен Уайт попереджає: «Ці оманливі духи, які видають себе за апостолів, заперечують те, що писали справжні апостоли під натхненням Святого Духа» (Велика боротьба. С. 557). І ще: «Заключним актом цієї великої драми спокуси буде спроба сатани видати себе за Христа» (Там само. С. 624).

Прочитайте 2 Кор. 11:14, 15 та Ефес. 6:10–18. Що буде нашим захистом від такої сатанинської омани?

Апостол Павло попереджає, що «наша боротьба не з тілом

і кров'ю, але з початками, з владами, зі світовими правителями темряви цього віку, з піднебесними духами злоби» (Ефес. 6:12). Ми можемо захиститися від цих обманів, лише зодягнувшись в «усю Божу зброю», описану в Ефес. 6:13–18.

Сатанинські образи можуть бути дуже страшні й оманливі, але вони не здатні ввести в оману тих, кого захищає Бог

і хто покладається на Його Слово. З доктринальної точки зору віруючі в біблійне вчення про умовне безсмертя людей знають, що будь-яке спілкування з мертвими має сатанинське походження і його потрібно рішуче уникати й відкидати за допомогою могутньої Божої благодаті.

Незалежно від того, наскільки реальним і переконливим здається таке явище, необхідно твердо дотримуватися вчення про те, що померлі спочивають у могили.

Однак уявіть собі, що ви втратили кохану людину, а потім та сама людина з'являється перед вами. Вона показує, що так само сильно любить вас, розповідає, як сумує, і говорить те, що може знати тільки вона. Вона також повідомляє, що зараз перебуває у кращому місці. Подумайте: якщо ви не зовсім упевнені в біблійному вченні про стан мертвих, як легко можете піддатися цьому обману! Адже ваше серце так хоче цьому вірити.

Що означає зодягатися в «усю Божу зброю»? Як ми можемо зробити це на практиці в усіх сферах нашого життя, а не лише в боротьбі з оманами останнього часу?

П'ятниця, 9
грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Еллен Уайт «Євангелізм», розділ «Різні форми спіритизму» (С. 602-609).

Існує фонд, який стверджує, що створює технологію, яка дозволить зв'язуватися з померлими «за допомогою текстових повідомлень, телефонних дзвінків і відеозв'язку». На своїх ресурсах засновники фонду позначають померлих англійською аббревіатурою РМР (укр. ПМЛ – постматеріальні люди) і стверджують: помираючи, люди просто переходять «в іншу фазу вічності, зберігаючи свою свідомість, ідентичність та основні аспекти попередньої фізичної форми». Проте, що найважливіше, засновники фонду повідомляють, що планують створити

технологію, яка дозволить спілкуватися між матеріальними й постматеріальними людьми в три етапи.

Перший етап «дозволить писати текстові повідомлення й переписуватися із сім'єю, друзями й експертами у всіх галузях». Передбачається, що друга фаза «дозволить поговорити зі своїми близькими, котрі живуть в іншій частині вічності». Третя ж фаза відкриє шлях, щоб «чути й бачити тих, хто переживає всі ймовірні можливості зі своєї перспективи».

Особливо страшно те, як вони перевіряють, чи справді померлі, які з ними спілкуються, є тими, ким себе називають. «Наприклад, – ідеться на сайті, – батьки, що втратили близьких, могли поставити запитання померлим синові або дочці: «У тебе був собака на ім'я Джек, коли ти був дитиною? У десять років ми дарували тобі складаний ніж на день народження?»»

Усе це особливо важливо у світлі попередження Еллен Уайт: «Духи іноді з'являються людям у вигляді їхніх померлих друзів, розповідають про справжні випадки з їхнього життя і роблять те, що вони робили за свого життя. Це змушує людей повірити, що їхні мертві друзі стали ангелами, ширяють десь поблизу та спілкуються з ними» (Е. Уайт. Патріархи і пророки. С. 684).

Запитання для обговорення:

1. Під приводом прийняття своєї культури багато християн «споживає» все, що рекламують засоби масової інформації. Які біблійні принципи мають визначати наше ставлення до ЗМІ, особливо коли вони відкрито просувають погляди, які суперечать Божому Слову? Див Псал. 101:1–8; Прип. 4:23; Филп. 4:8).
2. Як ми можемо допомогти іншим подолати сатанинську оману останнього часу? Як при цьому ми повинні

пильнувати, щоб самим не зазнати оманливого впливу тієї самої брехні?

3. Багато християн розглядає історію про дух «Самуїла» як біблійний доказ того, що померлі продовжують жити. Чому для формування певної доктрини ми не можемо покладатися тільки на один біблійний текст або оповідь, а натомість повинні досліджувати все, що Біблія говорить на цю тему?

Урок 12 БІБЛІЙНИЙ СВІТОГЛЯД 10-16 ГРУДНЯ

Біблійні тексти для дослідження:

**Луки 2:52; Матв. 4:23; 1 Кор. 6:19, 20;
Псал. 25:3, 4; Дії 8:4–24; 1 Івана 3:1–3.**

Пам'ятний вірш:

«А Сам Бог миру нехай повністю освятить вас: хай ваш дух, душа й тіло бездоганно будуть збереженів цілості до приходу нашого Господа Ісуса Христа» (1 Сол. 5:23).

У книзі Об'явлення йдеться про два процеси «глобалізації», які відбудуться до Другого приходу Христа. Об'явл. 13 представляє глобалізацію омани, коли «вся земля» дивуватиметься та слідкуватиме за звіром, який вийшов з моря (Об'явл. 13:3, 7, 8, 12, 16). А в розділі 14 йдеться про глобалізацію істини, коли «вічне Євангеліє» звіщатиметься «усякому народові, поколінню, племені й народності» (Об'явл. 14:6, 7). У ті «тяжкі часи» (2 Тим. 3:1) віятимуть всякі вітри вчення (див. Ефес. 4:14) і люди «відвернуть вуха від істини та схилияться до небилиць» (2 Тим. 4:4). «Стана зводить»

людей двома великими обманами: безсмертям душі та святістю недільного дня. Перший з них закладає основу для спиритизму, а другий зміцнює зв'язки з Римом» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 588).

Доки не розвинулися ці останні події, необхідно залишатися твердими в нашій вірі в цілісну істину, яку маємо, зокрема у вчення про природу людини та природу смерті, оскільки ми прагнемо, щоб нами керував Святий Дух, щоб бути готовими до славного Приходу Ісуса Христа.

Неділя, 11
грудня

ПРИКЛАД ІСУСА

Прочитайте Луки 2:52. У яких чотирьох аспектах людського існування з успіхом зростав Ісус?

Ісус був досконалою Людиною, і Його зростання охопило всі основні аспекти людського існування. Згідно з Луки 2:52, «Ісус набував мудрості [розумовий розвиток], віку [фізичний розвиток] та благодаті – у Бога [духовний розвиток] і в людей [соціальний розвиток]». «Ісус володів живим, проникливим розумом, не за віком глибокодумністю та мудрістю. Однак Його характер був прекрасним у своїй гармонійності. Його розум і тіло розвивалися поступово, відповідно до законів дитинства. Ще в дитинстві характер Ісуса відзначався особливою привабливістю. Його старанні руки завжди були готові служити іншим. Він виявляв терпіння, якого ніщо не могло порушити, і правдивість, яка ніколи не пожертвувала

б чесністю. Непохитний у принципах, мов скеля, Він Своїм життям виявляв благодать безкорисливої любов'язності» (Е. Уайт. Бажання віків С. 68, 69).

Прочитайте Матв. 4:23. Як ми можемо ефективно продовжувати потрібне служіння Ісуса – навчати, проповідувати та цілювати?

Якщо ми визнаємо, що людина – цілісна й неподільна особистість, то неможливо обмежувати нашу релігію лише духовними питаннями. Істина насправді охоплює все наше єство, усю тривалість життя і всі виміри в ньому. Фізичні й духовні елементи настільки тісно переплетені, що їх неможливо розділити. І хоч ми, грішні істоти, ніколи не зрівняємося з образом Ісуса, завдяки Божій благодаті нам слід прагнути наслідувати Його. Відновити в людині образ Творця, повернути її до задуманої досконалості, сприяти розвитку тіла, розуму й душі – усе це відбувається під впливом викупної сили благодаті. Саме це Бог бажає зробити для Свого народу, щоби підготувати його до Свого повернення.

Порівнюючи себе з Ісусом, ми можемо легко розчаруватися. Як зосередженість на Голгофському хресті та його значенні захищає нас від розчарування в тому, що ми бачимо в собі, порівняно з тим, що бачимо в Ісусові?

Понеділок, 12
грудня

ТІЛО ЯК ХРАМ

Дуалістична теорія про смертне тіло з безсмертною душею породила різні теорії про людське тіло. Наприклад, для давньогрецьких філософів людське тіло було

в'язницею душі, і звільнити її могла лише смерть. У відповідь на цю язичницьку концепцію багато християн сьогодні вірять, що тіло – тимчасове житло безсмертної душі, яка буде возз'єднана з ним під час воскресіння. А пантеїсти вважають людське тіло божественним і вірять, що Бог та Всесвіт – те саме. Для них усе, що існує, – Бог, а людське тіло – частина єдиної універсальної Божественної субстанції. Оточені суперечливими теоріями, ми маємо твердо дотримуватися біблійного вчення щодо природи людини.

Прочитайте 1 Кор. 6:19, 20 та 10:31. Як розуміння того, що наші тіла «належать Богові» і є «храмом Святого Духа», може позитивно вплинути на наш спосіб життя?

І Адам, і Єва були створені за образом і подобою Бога (Буття 1:26, 27), що позначилося не тільки на їхньому характері, а й на їхньому фізичному образі. Оскільки цей образ був зіпсований і навіть прихований наявністю гріха, План викуплення полягає у відновленні людей до їхнього первісного стану (зокрема і їхнього фізичного здоров'я) тією мірою, якою це можливо для істот, не здатних скуштувати від дерева життя.

Таке відновлення – це життєвий процес, який завершиться тільки під час Другого приходу Христа, коли тлінне зодягнеться в нетління, а смертне – у безсмертя (1 Кор. 15:53, 54).

Апостол Іван написав своєму другу Гаєві: «Любий, молюся, щоб тобі добре велося в усьому і щоб ти був здоровий, як добре ведеться твоїй душі» (3 Івана 2).

Якщо ми визнаємо, що людина є неподільною істотою і що релігія охоплює всі аспекти людського життя, тоді слід розглядати своє фізичне здоров'я як релігійний обов'язок.

Нам необхідно керуватися натхненним принципом: «Отже, коли їсте, коли п'єте чи щось інше робите, все робіть на славу Божу» (1 Кор. 10:31). Однак пам'ятайте, що ми ще живемо

у світі, де праведники можуть робити все можливе, але при цьому страждають від наслідків гріховної людської природи та гріховного оточення. Тому ми маємо довіряти Богові й робити все можливе зі свого боку, а результати залишити Йому.

Вівторок, 13
грудня

РОЗУМ ХРИСТА

Деякі люди вірять: якщо людина змінить навколишнє середовище, вона теж зміниться. Звичайно, нам слід уникати місць та обставин, які можуть зробити нас більш уразливими для спокус (Псал. 1:1; Прип. 5:1–8). Однак проблему спокус і гріха можна розв'язати лише шляхом перетворення власного серця (тобто розуму). Христос показав суть цієї проблеми, промовивши: «Адже зсередини, з людського серця виходять злі думки, розпуста, крадіжки, вбивства, перелюб, захланність, лукавство, обман, безсоромність, заздрість, богозневага, гордощі, безумство» (Марка 7:21, 22). Це означає наступне: щоб змінити свою поведінку, необхідно змінити свій розум.

Прочитайте 1 Кор. 2:16; Псал. 25:3, 4; Римл. 12:2; Филп. 4:8; Колос. 3:2. Що означає мати «розум Христа»?

Господь обіцяв, що в «Новому Заповіті» Він вкладе Свій Закон у думки Свого народу й напише його на їхніх серцях (Єрем. 31:31–33, пор. Євр. 8:8-10; 10:16). Тому не дивно, що в Нагірній проповіді Христос розширив і поглибив значення Божих Заповідей до рівня думок та

намірів (див. Матв. 5:17–48). Отже, здобути перемогу над спокусою можна тільки завдяки перетворювальній Божій благодаті, і нам потрібно звертатися до цієї обітниці вже на рівні своїх думок і намірів, щоб зупинити гріховні думки.

Однак у нинішньому житті, хоч би якими вірними ми не були, нам ніколи не досягнути цілковитої безгрішності.

Якщо

ж ми у Христі, то повністю покриті Його праведністю. Хоч ми ще недосконалі, нас вважають уже досконалими в Ньому (Филп. 3:12–15). «З'єднуючись із Христом, ми здобуємо розум Христа. Чистота й любов сяють у характері; лагідність та істина панують у житті. Змінюється вираз обличчя. Христос, Який перебуває в душі людини, виявляє Свою перетворювальну силу, і зовнішні вчинки людини свідчать про мир і радість, що панують у його душі» (Е. Уайт. Вибрані вісті. Кн. 1. С. 337).

Тільки щоденне посвячення, щоденна смерть свого «я», щоденні рішучі зусилля віри, щоби бути слухняними Ісусові, можуть змінити наше життя.

Уявіть собі, яким би було ваше життя, якби можна було позбутися навіть своїх гріховних думок. Який єдиний можливий спосіб досягнути цього?

Середа, 14
грудня

КЕРІВНИЦТВО ДУХА

Святий Дух – могутній Посередник Бога, Який вливає Божу любов в наші серця (Римл. 5:5), веде нас до справжнього досвіду спасіння (Івана 16:7–11) і до повної істини (Івана 16:13), дає нам сили виконувати місію Євангелія (Дії 1:8). Оскільки саме Святий Дух протидіє руйнівній роботі сатани, не дивно, що ворог усіма засобами намагається спотворити наше розуміння природи й

діяльності Божого Духа. Тимчасом як деякі заперечують Його Особу, інші цінують дари Духа більше за Його перетворювальну силу.

Прочитайте Дії 8:4–24. Симон, чаклун із Самарії, хотів отримати дари Святого Духа, не будучи відродженням Духом. Як таке саме ставлення проявляється і в наші дні?

Діти Божі – це ті, кого веде Божий Дух (Римл. 8:14) до повноти істини Божого Слова (Івана 16:13; 17:17). Ісус попередив: «Не кожний, хто каже Мені: Господи, Господи! – увійде до Царства Небесного, але той, хто виконує волю Мого Отця, Який на небесах. Багато хто скаже Мені того дня: Господи, Господи, чи не Твоїм Ім'ям ми пророкували, чи не Твоїм Ім'ям бісів ми виганяли, чи не Твоїм Ім'ям численні чудеса чинили? Тоді скажу їм: Я ніколи не знав вас! Відійдіть від Мене ви, які чините беззаконня!» (Матв. 7:21-23). Це означає, що Святий Дух ніколи нікого не відводить від Божого Слова, яке Він Сам надихнув, а завжди прагне, щоб ми дотримувалися істини.

Той Самий Святий Дух, Який веде нас до повноти істини, також дає нам силу вести інших до цієї чудової істини (Матв. 28:18–20; Дії 1:8). Виконуючи цю священну місію, ми користуємося Його особливою допомогою. Тому щоранку ми потребуємо схилити коліна перед Господом і відновити свою обітницю посвячення Йому. Коли ми робимо це, Він дарує нам присутність Свого Духа з Його силою, що оживляє та освячує.

Однак ми повинні бути відкриті для Його керівництва, щодня свідомо вибираючи те, що, як ми знаємо з Писання, правильно, і уникати того, що, згідно з Біблією, є неправильним. Тільки прагнучи жити так, як нам слід

жити, ми будемо відкриті для отримання обіцяної нам Богом сили Святого Духа.

Чому так важливо щоранку молитися, щоби бути відкритими для керівництва Святого Духа в нашому житті?

Четвер, 15
грудня

БУТИ ГОТОВИМИ ДО ЙОГО ПРИХОДУ

Ми живемо в божевільному світі, у якому занадто багато штучних потреб і відволікальних факторів. Якщо не бути обережними, вони можуть забрати в нас весь час і спотворити наші пріоритети. Це не просто ще один наслідок проживання в нашому глобалізованому кіберсвіті. Християни будь-якого віку тією чи іншою мірою повинні остерігатися спроб сатани відвернути їх від того, що справді важливе в житті.

Якщо забути про обережність, усім нам загрожує небезпека відвернутися від Господа й зосередитися на світських, тілесних речах, які не здатні нас повністю задовольнити і можуть призвести до нашої духовної загибелі.

Прочитайте 2 Петра 3:14 та 1 Івана 3:1–3. Яку різницю можна побачити між підготовкою до Другого приходу й готовністю до цієї славної події?

Часто думка про те, що підготовка до Другого приходу все ще продовжується, стає виправданням для зволікання. Таке уявлення може легко призвести до того, що хтось розслабиться через припущення злого раба: «Мій пан запізнюється!» (Матв. 24:48).

Прочитайте Псал. 95:7, 8; Євр. 3:7, 8, 15; 4:7. Як ці вірші наголошують, що нам потрібно бути готовими до Другого приходу просто зараз?

З біблійної точки зору час спасіння – це завжди сьогодні й ніколи не буде завтра. Якщо не буде серйозного перетворення нашого серця, ми залишимося такими, якими є зараз. Час сам собою не перетворює ненавернену людину. Якщо людина не буде постійно зростати в благодаті та з вірою просуватися вперед, вона може відпасти, стати запеклою, скептичною, цинічною і навіть повністю втратити віру.

Можна сказати, що кожен день нашого життя – це наше життя в мініатюрі. Тому завдяки Божій благодаті потрібно планувати майбутнє, але при цьому жити щодня так, щоб сьогодні бути готовими до повернення Ісуса. Особливо тому, що, зважаючи на непередбачені життєві обставини, «сьогодні» може бути нашим останнім днем.

Як ви можете сьогодні бути готовими до повернення Ісуса? Обговоріть свою відповідь у класі Суботньої школи.

П'ятниця, 16
грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Е. Уайт «Служіння зцілення», розділ «Лікування психіки» (С. 241-259).

«Велика боротьба добігає кінця. Кожне повідомлення про трагедії на морі або на суші свідчить про те, що близький кінець усьому. Це підтверджують війни й військові конфлікти. Чи є християнин, чий пульс не пришвидшується, коли він передчуває великі події, що

відкриваються перед нами? Господь прийде. Ми чуємо кроки Бога, Який наближається» (Е. Уайт. Мараната. Господь гряде! С. 220).

«Живіть життям віри день у день. Не турбуйтеся й не засмучуйтесь через майбутні біди, так ви тільки заздалегідь переживаєте цей час. Не думайте постійно: «Боюся, я не витримаю в день великого випробування». Ви маєте жити теперішнім, лише цим днем. Завтра вам не належить. Тільки сьогодні ми маємо зберегти перемогу над собою. Тільки сьогодні треба жити молитовним життям. Тільки сьогодні належить боротися добрим подвигом віри. Тільки сьогодні треба вірити, що Бог благословляє вас. Здобувши перемогу над темрявою та зневірою, ви будете відповідати вимогам Учителя

і станете благословенням для ближніх» (*Ellen G. White. Signs of the Times. October 20, 1887.*

«Господь скоро гряде, і ми маємо бути готові зустріти Його в мирі. Сповнюймося рішучості зробити все, що в наших силах, аби передати світло ближнім. Потрібно не сумувати, а радіти

і завжди бачити Господа Ісуса перед собою... Ми маємо бути готові й чекати на Його з'явлення. О, як чудово буде побачити Його, яка славна зустріч чекає на Його викуплених! Очікування триває довго, але наша віра не ослабне. Якщо зможемо побачити Царя в Його красі, ми будемо благословенні на віки вічні. Я відчуваю, що маю голосно вигукнути: "Ми на шляху до дому!" Ми наближаємося до того часу, коли Христос прийде з силою і великою славою, щоб забрати Своїх викуплених до їхнього вічного дому» (*Ellen G. White. Heaven. Pp. 165, 166.*

і

Запитання для обговорення:

1. Як уявлення про людину – про тіло, душу і дух як про неподільне ціле – може допомогти нам краще зрозуміти

всеосяжний масштаб релігії та важливість нашого особистого способу життя?

2. Справжнє відродження й перетворення завжди теоцентричні (зосереджені на Богові) і ніколи не антропоцентричні (зосереджені на людині). Як притча про фарисея та митника (див. Луки 18:9–14) ілюструє цей принцип?
3. У класі обговоріть ваші відповіді на останнє запитання уроку за четвер. Як дізнатися, чи ми готові? Як виявляти впевненість без самовпевненості?

Урок 13 СУДОВИЙ ПРОЦЕС

17-23 ГРУДНЯ

Біблійні тексти для дослідження:

Матв. 25:31–46; Дан. 7:9–14;

1 Кор. 6:2, 3; 2 Петра 2:4–6;

Мал. 4:1; Об'явл. 21:8.

Пам'ятний вірш:

«Адже всі ми маємо з'явитися перед судовим престолом Христа, щоб кожний одержав згідно з тим, що в тілі робив: добро чи зло» (2 Кор. 5:10).

Біблія максимально ясно говорить про останній суд. Бог вершитиме суд над світом. Численні тексти як у Старому, так і

в Новому Завітах однозначно свідчать про це. Справедливість, якої так не вистачає в нашому житті, колись переможе.

Боже Слово запевняє нас: Бог має «беззавдане знання» (Йова

37:16) і «знає все» (1 Івана 3:20), зокрема й наші найпотемніші наміри (Екл. 12:14; Єрем. 17:10). Можна сховатися від усіх і всього, але від Бога нічого не приховаєш. Це означає, що Він не потребує суду, щоб досліджувати життя кожної людини. Божий суд є кроком примирення, який здійснюється заради Його творіння як на Небі, так і на Землі. Це процес всесвітніх масштабу й історії, бо Люцифер повстав проти Бога ще на Небесах, а потім поширив опір у всьому світі (Об'явл. 12:7–9).

Цього тижня ми розглянемо процес останнього суду, який включає три основних фази: слідчий суд перед Другим приходом, суд під час тисячолітнього царства й виконавчу стадію суду. Увесь процес закінчиться виправданням праведників і другою смертю безбожних.

Неділя, 18
грудня

ОСТАТОЧНИЙ ВИРОК

Для багатьох ідея суду означає засудження. І хоч це частина процесу, не слід забувати, що ідея останнього суду має позитивний бік, оскільки цей суд також включає виправдання праведників. У книзі Даниїла йдеться про те, що суд останнього часу буде на користь святих Всевишнього (див. Дан. 7:22). Божий суд включає і засудження, і виправдання, як свідчить старозавітний текст: «Ти почуєш із небес, і зробиш, і розсудиш Своїх рабів, – осудиш несправедливого, щоб дати його дорогу на його голову, і всправедливиш праведного, щоб віддати йому за його справедливістю» (1 Цар. 8:32).

Прочитайте Матв. 25:31–46 та Івана 5:21–29. Як Христос показав, що на останньому суді буде і засудження, і виправдання?

Деякі стверджують, що слова «хто вірить у Нього, не буде засуджений» (Івана 3:18) і «хто... вірить у Того, Хто послав Мене, має вічне життя і на суд не приходить, але перейшов він від смерті до життя» (5:24) означають, що ті, хто перебуває в Христі, узагалі не підлягають суду. Однак ці висловлювання означають, що віруючі не будуть засуджені на суді. Наведені тексти слід розуміти як «не буде засуджений» (3:18) і «на засудження не приходить» (5:24).

Це означає, що наша доля визначається вже зараз, у нинішньому житті. Ті, хто перебуває в Христі, отримають виправдання на суді, а ті, хто відкинув Господа, залишаються засудженими. Змальовуючи суд (Матв. 25:31–46), Христос згадав не лише козлів (безбожних), а й овець (праведників). Апостол Павло також говорив про це: «Адже всі ми маємо з'явитися перед судовим престолом Христа, щоб кожний одержав згідно з тим, що в тілі робив: добро чи зло» (2 Кор. 5:10).

Розмірковуючи про суд, слід пам'ятати, що ми спасенні благодаттю (Ісаї 55:1; Ефес. 2:8–10), виправдані вірою (Бут. 15:6; Римл. 5:1) і засуджені за ділами (Екл. 12:14; Матв. 25:31–46; Об'явл. 20:11–13). В основі процесу суду лежить моральний Закон Бога, стисло викладений у Десяти Заповідях (Екл. 12:13, 14; Якова 1:25; 2:8–17). Наші діла – це зовнішнє свідчення про істинність нашого досвіду спасіння, отже, вони також оцінюються під час суду.

Пам'ятайте: немає такого Божого наказу, згідно з яким одні довільно обрані для спасіння, інші – для смерті. Кожен несе моральну відповідальність за свій вибір і свою долю.

Останній суд – це процес, під час якого Господь не вирішує прийняти або відкинути нас, а підсумовує наш вибір прийняли ми Його чи ні – вибір, про який свідчать наші діла.

Понеділок, 19
грудня

СУД ПЕРЕД ДРУГИМ ПРИХОДОМ

Поняття суду перед Другим приходом Христа зустрічається в багатьох місцях Біблії.

Прочитайте Дан. 7:9–14; Матв. 22:1–14; Об’явл. 11:1, 18, 19; 14:6, 7. Як ці уривки проливають світло на поняття слідчого вироку, який буде винесено в небесній залі суду до Другого приходу? У чому сенс слідчого суду?

Концепція слідчого суду перед Другим приходом ґрунтується на трьох основних біблійних ученнях.

Перше із цих учень: усі померлі (праведні й безбожні) залишаються в несвідомому стані до останнього воскресіння (Івана 5:25–29).

Друге вчення про загальний суд над усіма людьми (2 Кор. 5:10; Об’явл. 20:11–13).

Третє – перше воскресіння буде благословенною нагородою для праведників, а друге воскресіння стане вічною смертю для безбожних (Івана 5:28, 29; Об’явл. 20:4–6, 12–15).

Оскільки всі люди будуть судимі, цей суд має відбутися до відповідного воскресіння, оскільки при воскресінні вони отримають свою остаточну відплату.

У книзі Даниїла описані як час, так і природа суду перед Другим приходом. Після 2300 символічних днів (буквальних років), починаючи з 1844 року, відбувається очищення Небесного святилища (Дан. 8:14, пор. Євр. 9:23), тобто слідчий суд перед Другим приходом (Дан. 7:9–14). Слідчий суд вершиться на користь святих Всевишнього

(див. Дан. 7:22), тобто суд – це добра вістка для Божого народу.

У своїй притчі про весілля (Матв. 22:1–14) Ісус розповідає, що цар прийшов оглянути всіх званих гостей ще до того, як почалося весілля.

А в книзі Об'явлення слідчий суд зображений як вимір тих, які «поклоняються» у Божому храмі (Об'явл. 11:1); про цей суд повідомляє і Трьохангельська вістка: «Прийшла година Його суду» (Об'явл. 14:6, 7; пор. 14:14–16).

Як знання про суд на Небесах має впливати на наше життя тут, на Землі?

Вівторок, 20
грудня

ТИСЯЧОЛІТНІЙ СУД

Біблія повідомляє, що під час Другого приходу Христа відбудуться такі події:

1. Святі, які залишилися живими, та воскреслі святі в нетлінному тілі «підхоплені на хмари, на зустріч з Господом у повітрі» (1 Сол. 4:16, 17).

2. Усі святі будуть взяті на Небеса, щоби бути в небесній оселі, яку Ісус Сам приготував для них (Івана 14:1–3).

3. Тільки в кінці тисячоліття, після винищення безбожних, диявола та його ангелів, знищення грішної Землі, Новий Єрусалим стане вічною оселею святих (Об'явл. 21:1–3, 9–11). Отже, протягом тисячоліття, доки Земля буде спустошена, святі царюватимуть із Христом на Небесах (Єрем. 4:23; Об'явл. 20:4).

Прочитайте 1 Кор. 6:2, 3 та Об'явл. 20:4–6, 11–13.

Чому святі мають бути присутні при другій фазі остаточного суду?

Увесь процес суду призначений для того, щоб: 1) виправдати характер Бога, зняти з Нього всі звинувачення сатани

в тому, що Він несправедливо ставиться до Свого творіння; 2) підтвердити неупередженість виправдання праведників; 3) продемонструвати справедливість покарання безбожних; 4) розсіяти всі сумніви, які можуть призвести до нового повстання у Всесвіті. У слідчому суді над праведниками, який відбудеться перед Другим приходом, бере участь лише небесне військо (Дан. 7:9, 10). Проте під час тисячолітнього суду над безбожними та грішними ангелами також братимуть участь святі (1 Кор. 6:3; Юди 6; Об'явл. 20:4–6).

Судове розслідування, яке передувало Другому приходу, розпочалося 1844 року, коли «поставили престоли... суд усівся, і розгорнулися книги» (Дан. 7:9, 10). Проте тисячолітній суд розпочнеться після того, як святі будуть узяті на Небо, займуть свої місця на престолах і суд віддадуть їм. Потім знову відкриються небесні книги, і «судили мертвих, як записано в книгах, за їхніми ділами» (Об'явл. 20:12). Цей процес дає святим можливість оцінити небесні літописи й побачити справедливе ставлення Бога. Він не тільки дає людям ту відплату, на яку вони заслуговують на підставі власних рішень, а також пояснює їм, чому Він це робить.

Біблія свідчить: перш ніж хтось із померлих грішників воскресне, щоб зустріти другу смерть, спасенні будуть залучені до суду; ніхто не буде покараний, доки ми також не побачимо справедливості й чесності Бога. Що це говорить нам про Його характер? Поділіться своїми відповідями на уроці Суботньої школи.

Середа, 21
грудня

ВИКОНАВЧИЙ СУД

У середні віки Бога здебільшого представляли суворим Суддею, Який карає. Нині переважає тенденція зображати Його як люблячого поблажливого Отця, Який ніколи не карає Своїх дітей. Проте любов без справедливості перетвориться на хаос і беззаконня, а справедливість без любові стане пригніченням і поневоленням. Процес Божого суду це досконале поєднання справедливості й милосердя, які є наслідком Його безумовної любові.

Виконання вироку – це остаточне й незворотне каральне втручання Бога в історію людства. Обмежені каральні вироки були, наприклад, при вигнанні сатани і його бунтівних ангелів

з Неба (Об'явл. 12:7–12), вигнанні Адама та Єви з Едемського саду (Бут. 3), під час великого потопу (Бут. 6–8), руйнування Содома і Гоморри (Бут. 19; Юди 7), смерті первістків в Єгипті (Вих. 11-12), смерті Ананія та Сапфіри (Дії 5:1-11). Тому не дивно, що наприкінці історії людства також буде винесено й виконано вирок нечестивим.

Прочитайте 2 Петра 2:4–6; 3:10–13. Як ці тексти допомагають нам зрозуміти природу остаточного вироку та його виконання? Що вони говорять про завершеність суду, на відміну від популярної небіблійної ідеї про те, що покарання триває вічно, адже це було б спотворенням справедливості, а не її вираженням?

«Доброта, довготерпіння й милосердя Бога, виявлені до Його підданих, не перешкоджають Йому покарати грішника, який відмовився підкорятися Його вимогам.

Людина не може диктувати свої умови Богові, адже вона – злочинець проти святого Божого Закону, вона прощена лише завдяки великій Жертві, яку Господь приніс, віддавши Свого Сина помирати за винних, оскільки Його Закон незмінний» (*Ellen G. White. Manuscript Releases. Vol. 12. P. 208*).

Усе, що Бог міг зробити заради спасіння людства від вічної загибелі, Він уже зробив, хоч Йому довелося заплатити за це незбагненно високу ціну. Зрештою, грішники самі зробили вибір, який призвів до такого сумного кінця. Ідея про те, що Божий суд над заблудлими та їхня загибель (на відміну від вічних мук) суперечать характеру люблячого Бога, неправильна. Любов Бога вимагає і справедливості.

Що був готовий зробити Бог, аби спасти кожну людину? Подумайте, як Голгофський хрест свідчить нам про це.

Четвер, 22
грудня

ДРУГА СМЕРТЬ

Бог веде людську історію до кульмінації останнього часу. Наприкінці тисячоліття всі померлі невіруючі піднімуться зі своїх могил, аби почути вирок (Об'явл. 20:5, 11–15). Потім, коли судовий процес завершиться і до нього більше нічого буде додати, безбожні визнають справедливість Бога. «Маючи перед собою всі факти Великої боротьби – як вірні Богові мешканці Всесвіту, так і послідовники сатани одностайно визнають: «Справедливі й правдиві дороги Твої, о Царю святих». І сам сатана змушений визнати справедливість Бога та схилитися перед верховною владою Христа» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 670, 671).

Прочитайте Мал. 4:1; Об'явл. 20:14, 15; 21:8. Яким буде остаточний результат дії «вогняного озера» та «другої смерті»?

Сатана, його ангели та всі грішники будуть знищені, Усе- світ буде очищений від гріха і його наслідків. Проте навіть остаточне знищення безбожних – це акт Божої любові не лише до святих, а й до самих безбожних. Вони самі вважали

б за краще померти, аніж жити в присутності Бога, Який є «нищівний вогонь» для грішника (Євр. 12:29).

«Вони не витримали б цього всього на Небі, і в них виникло б тільки одне бажання – утекти із цього святого місця. Вони радше обрали б смерть, щоб тільки сховатися від лиця Того, Хто вмер задля їхнього спасіння. Доля беззаконних буде вирішена їхнім власним вибором. Бог буде справедливим і милосердним, якщо вони не потраплять на Небо, бо вони самі відкинули Його» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 542).

Отже, остаточне знищення гріха та грішників (на відміну від небіблійної теорії про вічні страждання в пеклі) є справедливим і пропорційним покаранням за будь-яке скоєне людьми зло. Це знищення також підтверджує, що гріх мав початок і буде кінець. Усесвіт повернеться до своєї первісної досконалості, яка існувала доти, доки таємничо, без будь-яких передумов і причин не виникли гріх, зло й непослух.

Слава Господу за те, що Він як «справедливий Суддя» (2 Тим. 4:8) прийме справедливе рішення дарувати безсмертя праведним і вічну загибель нерозкаяним.

Чому було б неправильно, якби врешті-решт Бог спас усіх? Поясніть свою відповідь.

П'ятниця, 23
грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Еллен Уайт «Наочні уроки Христа», розділ «Без весільного одягу» (С. 307–319); «Велика боротьба», розділи «Спустошення Землі» (С. 653–661), «Боротьба закінчена» (С. 662–673).

«У день останнього суду кожна загублена душа зрозуміє,

у чому полягало її відкинення істини. Усі побачать хрест, і його справжнє значення зрозуміє кожний, хто був засліплений беззаконням. Перед видінням Голгофи та її таємничої Жертви грішники стоятимуть засудженими. Буде відкинута всяке фальшиве виправдання. Людське відступництво відкриється в усій своїй огидності. Люди зрозуміють, що вони обрали. Тоді з'ясується кожне питання щодо істини й омани в цій довготривалій боротьбі між добром і злом. На Вселенському суді Бог постане вільним від звинувачень у виникненні й тривалому існуванні зла. Тут буде показано, що Божі постанови не призводять до появи гріха. У Божому правлінні не було жодної вади, жодної причини для незадоволення. Коли відкриються думки всіх сердець, тоді і вірні, і відступники одноставно визнають: «Праведні й правдиві дороги Твої, Царю народів! Хто не буде боятися, Господи, і не прославить Імені Твого? ...бо об'явилися Твої суди!» (Об'явл. 15:3, 4)» (Е. Уайт. Бажання віків. С. 58).

Запитання для обговорення:

1. «Людина, яка міцно тримається за власне “я” та відмовляється підкорити свою волю Богові, обирає собі смерть. Для гріха, де б він не був і в чому б не виявлявся, Бог завжди є нищівний вогонь ». Якщо ви

обираєте гріх і не бажаєте розлучатися з ним, присутність Бога знищить і вас також» (Е. Уайт. Небесні принципи щасливого життя.

С. 62). Як ця цитата допомагає зрозуміти природу остаточного вироку грішникам, які не розкаялися?

2. Подумайте про висновок, представлений наприкінці дослідження за вівторок, що жоден із загиблих не зіткнеться з остаточним вироком, доки викуплені не приєднуються до процесу суду. Як це показує нам відкритість і прозорість дій Бога? Чому ця відкритість така важлива для Всесвіту, у якому панує любов?

3. Як участь святих у тисячолітньому суді допоможе їм утішитися щодо своїх близьких, які будуть утрачені?

Урок 14 УСЕ НОВЕ

24-30 ГРУДНЯ

Біблійні тексти для дослідження:

2 Петра 3:13; Об'явл. 21:3, 22; 22:3–5;

1 Івана 3:2, 3; 1 Петра 1:22; Ісаї 25:8.

Пам'ятний вірш:

«І сказав Той, Хто сидить на престолі: Ось творю все нове! І каже: Напиши, бо ці слова правдиві й вірні!» (Об'явл. 21:5).

Біблія дає нам надію: «Ми за Його обітницею чекаємо нових небес і нової землі, в яких проживає праведність» (2 Петра 3:13).

Проте для деяких обітниця «нових небес і нової землі» видається фантастикою, вигадкою можновладців, які використовують надію на потойбічне життя, щоби підкорити маси. Основна ідея цієї вигадки така: хоч зараз важко, колись ви отримаєте свою нагороду на Небесах.

Справді, деякі люди використовували біблійну надію на майбутнє для певних цілей, однак таке зловживання не скасовує істинності цієї обітниці щодо нового неба й нової землі.

Останніми днями «кепкуни» висміюватимуть благословенну надію віруючих (2 Петра 3:3–7). Однак таку поведінку цих «кепкунів» можна розглядати як ще один доказ істинності пророцтв Божого Слова, оскільки їхні глузування – це біблійне передбачення, що збулося.

Протягом тижня ми будемо розмірковувати про славу обітницю нового неба й нової землі, зокрема про Небесний храм, присутність Господа, вічність без смерті та сліз і, звичайно, остаточне торжество Божої любові.

Неділя, 25
грудня

НОВІ НЕБЕСА Й НОВА ЗЕМЛЯ

Деякі послідовники грецької філософії вважали, що будь-який фізичний об'єкт – це щось погане. Тому для них було немислимо уявити майбутній справжній рай із реальними людьми. На їхню думку, справжнім раєм може бути лише духовний стан, вільний від вад, які можна виявити у фізичному світі. Вони стверджували: якщо щось матеріальне, воно не може бути духовним, і якщо щось духовне, це не може бути матеріальним. Біблія ж говорить про реальні Небеса, але без обмежень, спричинених гріхом.

**Прочитайте Ісаї 65:17–25; 66:22, 23; 2 Петра 3:13;
Об'явл. 21:1–5. Яка основна ідея наведених уривків?**

Книга Ісаї зображує цікаву перспективу того, якою була б Земля, якби ізраїльський народ залишався вірним своєму завіту з Богом (Ісаї 65:17–25; 66:22, 23; пор. П. Зак. 28).

Згідно з Божим планом, усе довкілля з його різноманітними проявами життя дедалі більше наближалося б до первісного стану, що існував до появи гріха.

Проте, попри очікування, цей план не здійснився. Тому було затверджено новий план, але тепер уже із Церквою, яка складається з євреїв і язичників з усіх народів (Матв. 28:18–20; 1 Петра 2:9). Отже, пророцтва Ісаї необхідно перечитувати, маючи на увазі Церкву (2 Петра 3:13; Об'явл. 21:1–5).

«У Біблії спадщина спасених названа «батьківщиною» (Євр. 11:14-16). Там Небесний Пастир водить Свою отару до джерел живої води. Там дерево життя щомісяця приносить свої плоди, і листя його слугує на користь народів. Там течуть вічні потоки, чисті, як кришталь, а дерева, що ростуть біля них, гоїдаючи віттям, кидають свою тінь на стежки, приготовлені для викуплених Господа. Просторі рівнини м'яко переходять у прекрасні пагорби, а гори Божі велично підносять свої вершини. На цих мирних рівнинах, на берегах живих потоків діти Божі, які так довго були мандрівниками й подорожніми, нарешті знайдуть свою Вітчизну» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 675).

Багато світських письменників, позбавлених надії на вічність, що представлена в Біблії, нарікали на безглуздість існування. Хоч вони помилялися щодо майбутнього, чому важко сперечатися з їхньою точкою зору про безглуздість життя без надії на майбутнє? Поділіться своїми відповідями на уроці Суботньої школи.

Понеділок, 26
грудня

У БОЖОМУ ХРАМІ

Деякі люди говорять про самі Небеса як про святилище Бога. Проте в книзі Об'явлення йдеться про конкретне Святилище/Храм у Новому Єрусалимі, де розташовані престол Бога та скляне море (Об'явл. 4:2–6; 7:9–15; 15:5–8). У цьому Храмі безліч святих з усіх народів, поколінь, народностей і племен будуть вічно поклонятися Богові (Об'явл. 7:9–17).

Порівняйте уривки з книги Об'явлення: 7:9–15 з 21:3, 22. Як узгодити опис великої кількості викуплених, які служать Богові «вдень і вночі в Його храмі» (7:15), з твердженням Івана: «Храму я не бачив» у Новому Єрусалимі (21:22)?

Небесне святилище (Храм) завжди було місцем, де небесні воїнства поклоняються Богові. Однак з появою гріха це Святилище стало також місцем, звідки людству запропоновано спасіння. «Коли проблема гріха буде розв'язана, Небесне святилище знову повернеться до своєї початкової функції. В Об'явл. 21:22 Іван Богослов повідомляє, що він не бачив Храму в місті, бо Господь Бог Усемогутній та Агнець – його Храм. Та чи означає це, що більше немає Дому Господа, куди Його творіння могло б прийти і мати з Ним особливе спілкування? Зовсім ні!» (*Richard M. Davidson. «The Sanctuary: To Behold the Beauty of the Lord»*).

Книга Об'явлення приділяє особливу увагу Тому, Кому поклоняються, і тим, хто поклоняється Йому. Це небесне поклоніння зосереджено на Богові й Агнцеві (Об'явл. 5:13;

7:10). Як і має бути завжди, у центрі поклоніння перебуває Христос.

Ті, хто поклоняється, – «це ті, котрі прийшли з великої скорботи й випрали свій одяг, і вибілили його в крові Агнця» (Об'явл. 7:14). Це живі свідки викупної та перетворювальної Божої сили. Вони співають хвалу Господу за те, Хто Він є і що зробив для них.

В Об'явл. 21:3 написано: «Ось Божа оселя з людьми; і Він поселиться з ними, і вони будуть Його народом, і сам Бог буде з ними – їхній Бог». Ці вірші перекликаються з багатьма іншими уривками (Єрем. 32:38; Єзек. 37:27; Зах. 8:8; Євр. 8:10). Що означає для нас зараз на Землі, що Бог буде нашим Богом, а ми будемо Його народом? Як нам жити відповідно до цієї дивовижної істини?

Вівторок, 27
грудня

У ПРИСУТНОСТІ БОГА

Біблія говорить, що Бог «живе в неприступному світлі» (1 Тим. 6:16) і «Бога ніхто ніколи не бачив» (Івана 1:18; 1 Івана 4:12). Чи означає це, що святі на Небесах ніколи не побачать Бога Отця? Зовсім ні! Цілком очевидно, що ці тексти стосуються людей після гріхопадіння, оскільки в Божому Слові є кілька вказівок на те, що на Небесах святі справді побачать Його.

Прочитайте Матв. 5:8; 1 Івана 3:2, 3; Об'явл. 22:3, 4. Що ці уривки повідомляють про найвищий привілей побачити Бога?

Той самий апостол Іван, який написав, що «Бога ніхто ніколи не бачив» (Івана 1:18; 1 Івана 4:12), також написав:

«побачимо Його таким, який Він є» (1 Івана 3:2), «побачать Його обличчя» (Об'явл. 22:4). Можна дискутувати, чи ці уривки стосуються Бога Отця чи Христа. Проте всі сумніви розсіюються у світлі твердження Самого Христа: «Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать» (Матв. 5:8). Який привілей для викуплених поклонятися Богові в Його Храм! Однак найбільшим привілеєм для всіх буде бачити Його обличчя.

«Народ Божий має перевагу безпосередньо спілкуватися

з Отцем і Сином. «... Тепер бачимо, як у дзеркалі, неясно» (1 Кор. 13:12). Ми бачимо образ Божий, відображений як у дзеркалі, у творінні природи, у Його взаєминах з людьми; але тоді ми побачимо Його віч-на-віч, уже не «неясно». Ми будемо перебувати в Його присутності й бачити Його славу» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 676, 677).

Зверніть увагу на зв'язок між чистотою і можливістю побачити Бога. «Чисті серцем» побачать Бога, хто побачив Бога, «очищає себе, як і Він чистий» (1 Івана 3:3). Ці вірші свідчать, що Бог уже зараз змінює наші серця, щоби підготувати до Небес.

Хоча право викуплених на Небеса підтверджено смертю Ісуса, ми все ж таки проходимо через процес духовного очищення, який допоможе нам підготуватися до вічного дому. У процесі очищення найважливішим є послух Його Слову.

Прочитайте 1 Петра 1:22. Як цей текст розкриває зв'язок між послухом та очищенням? Як відбувається таке очищення? За словами Петра, у чому ще виявляється наш послух?

Середа, 28 грудня

СМЕРТІ ТА СЛІЗ УЖЕ НЕ БУДЕ

Теорія про безсмертну душу, яка вічно страждає у вічно палаючому пеклі, суперечить біблійному вченню про те, що на новому небі й новій землі «не буде смерті, ні страждань, ні голосіння, ні болю» (Об'явл. 21:4). Якби теорія вічного палючого пекла була істинною, то «друга смерть» не викорінила б гріха та грішників у Всесвіті, а лише помістила б їх у вічне пекло печалі та плачу. У такому разі Всесвіт ніколи не буде повністю відновлений до своєї первісної досконалості. Та слава Господу за те, що Біблія малює зовсім іншу картину!

Прочитайте Ісаї 25:8; Об'явл. 7:17; 21:4. Яку втіху й надію можуть подарувати нам ці тексти серед випробувань і страждань нинішнього світу?

Життя може бути дуже важким, несправедливим, жорстоким. Смерть безжально забирає у свої холодні обійми дорогих людей. Деякі люди непомітно входять у наше життя, крадуть наші почуття, а потім ідуть, ніби й нічого не сталося. Як жахливо бути зрадженим тим, кого ми любили й кому довіряли!

Бувають моменти, коли, залишившись із розбитим серцем, ми можемо навіть поставити запитання, чи варто жити. Проте Бог завжди намагається витерти сльози з нашого обличчя. Утім деякі з найважчих подій ще викликатимуть сльози до того славного дня, коли смерть, смуток та плач зникнуть (Об'явл. 21:1–5).

Ми можемо бути впевнені: на останньому суді Бог до кожної людини поставиться справедливо і з любов'ю. Усі наші близькі, які померли в Христі, воскреснуть із мертвих, щоб перебувати з нами у вічності. Ті, хто

відкинув дар вічного життя, урешті-решт назавжди загинуть і їм не доведеться жити на «неприємних» Небесах або в пеклі, що вічно палає. Найбільшу втіху приносить нам милосердне ставлення Бога до всіх. Коли смерть остаточно перестане існувати, викуплені радісно вигукуватимуть: «Смерте, де твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?» (1 Кор. 15:54, 55).

Господь обіцяв, що на новому небі й на новій землі Він зробить чудо: «Я створю нове небо та землю нову, і не згадаються речі колишні, і не прийдуть на серце!» (Ісаї 65:17). Це не означає, що Небеса будуть місцем амнезії, але минуле згодом буде витіснене з пам'яті нев'янучою радістю Небес.

Хто не відчув на собі несправедливої руйнації людського життя? Як ми можемо навчитися довіряти ї, наскільки це можливо, радіти Божій доброті й любові, особливо у важкі часи?

Четвер, 29
грудня

ЙОГО ІМ'Я НА ЇХНІХ ЧОЛАХ

Прочитайте Об'явл. 22:3–5. Чи можемо ми мати впевненість, що будемо серед тих, у кого на чолі написане Ім'я Бога?

Після повстання Люцифера й падіння наших прабатьків Бог міг би знищити двох грішників. Проте, керований безумовною любов'ю до Свого творіння, Бог утілив милосердний План спасіння для всіх, хто приймає дароване спасіння. Хоч цей План існував ще до створення Землі (Ефес. 1:3, 4; 2 Тим. 1:9; Титу 1:2; Об'явл. 13:8), але вперше був представлений людству в Едемі відразу після

гріхопадіння. Потім цей План було відкрито у прообразах єврейського святилища (Вихід 25). Та найповніше він був виражений у житті, смерті та воскресінні Ісуса (див. Римл. 5).

У центрі Плану спасіння – обітниця вічного життя, заснована на заслугах Ісуса, – обітниця для всіх, хто вірою приймає дароване на хресті велике спасіння. І до, і після хреста – спасіння завжди було через віру, а не діла, хоч діла є вираженням нашого спасіння.

Як приклад спасіння вірою Павло наводить Авраама, який жив задовго до Першого приходу Христа: «Якщо Авраам оправдався ділами, то він має похвалу, але не перед Богом. Бо що каже Писання? Повірів Авраам Богові – і це зараховано йому за праведність!» (Римл. 4:2, 3). Як ці вірші допомагають зрозуміти, що таке спасіння через віру?

Ми можемо бути впевненими у спасінні, якщо прийняли Ісуса, посвятили себе Йому, покладаємося на Його обітницю (зокрема й обітницю нового життя в Ньому), на Його заслуги та ні на що інше. Авраам повірив, і це зараховано йому за праведність, те саме й для нас.

Саме це означає, що Ім'я Бога написано на нашому чолі. Якщо ми маємо цей напис зараз і не відвертаємося від Нього, тоді він залишиться на нашому чолі й на новому небі й новій землі.

П'ятниця, 30
грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Еллен Уайт «Велика боротьба», розділ «Боротьба закінчена» (С. 674-678).

«Хрест Христа буде предметом вивчення та прославлення викупленими протягом вічності. У Христі прославленому вони бачитимуть розп'ятого Христа. Спасенні ніколи не забудуть, що Той, Чия сила створила незліченні світи і керує їхнім рухом у безмежному просторі, Улюблений Божий, Велич Небес, перед Яким схиляються херувими і серафими, – принизив Себе, щоб підняти грішну людину; поніс на Собі вину

й ганьбу за гріх; переніс розлуку з Отцем, коли Той закрив від Нього Своє лице, доки скорбота і горе гинучого світу не розбили Його серце і не позбавили життя на Голгофському хресті. Те, що Творець усіх світів, Вершитель долі всіх людей відмовився від Своєї слави та принизив Себе з любові до людини, – буде постійно викликати подив і захоплення мешканців Усесвіту» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 651).

«Велика боротьба закінчена. Гріха й грішників більше нема. Усесвіт – чистий. У всьому незліченному творінні б'ється один пульс гармонії та радості Від Того, Хто створив усе це. Течуть потоки життя, світла та щастя в усі простори безмежного світу. Від найменшого атома до найбільших галактик – усе живе й неживе в своїй незатьмареній красі та досконалій радості свідчить про те, що “Бог є любов”» (Е. Уайт. Велика боротьба. С. 678).

Запитання для обговорення:

1. Багато секулярних християн живуть так, ніби цей світ існуватиме вічно (Луки 12:16–21). Чи можемо ми врівноважити земні ідеали з нашими небесними пріоритетами? Як при цьому остерігатися того, про що попереджав Ісус в розділі 12 Євангелія від Луки?
2. Якщо рай починається тут, на Землі, що потрібно робити, щоб утілити небесні принципи у своєму особистому житті й у наших сім'ях?

3. Подумайте над запитанням, поставленим наприкінці уроку за неділю. У чому логіка песимізму тих, хто не вірить у вічне життя? Водночас деякі із цих людей ніби живуть досить «щасливим» життям, навіть не маючи жодних надій на майбутнє. Як це в них виходить? Тобто як вони можуть пояснити все, що відбувається в житті, і навіть бути задоволеними, не маючи жодної надії за межами цього життя?